CORMIER — TÓTH

ELMÉLKEDÉSEK

ISTEN NAGYSÁGÁRÓL

ROMA, 1967

CORMIER - TOTH / **ELMÉLKEDÉSEK**

ELMÉLKEDÉSEK

Isten Nagyságáról

Irta

HYACINTHE-MARIE CORMIER O.P.

Fordította

Dr. TÓTH ANTAL

Róma, 1967

A könyv megjelent Párizsban 1891-ben «**Elevations sur les Grandeurs de Dieu**» címen.

Cum licentia ecclesiastica.

Hyarinthe-Marie Cormier O.P.

Rendfőnöksége után Róma egyik legősibb templomának közelébe kívánkozott. Ott akart az irországi domonkosok rendházában előkészülni a halálra. Már 84-ik évét tiporta. Nagy lelkébe engedett bepillantást, amikor egyik honfitársának, P. Desqueyrous-nak azt mondotta: «San Clemente csendjét és nyugalmát óhajtom, hogy komolyan előkészüljek a halálra. Ezt — úgy érzem — még nem tettem meg». Amikor pedig rendtársai azt felelték, hogy egész élete előkészület volt a jó halálra, P. Cormier megrendítő hangon és komolyan csak ennyit mondott: «De gondoljátok meg mégis: megjelenni Isten előtt!» S a szeme szinte kitágult és tekintete olyan volt, mintha már Isten végtelen felsége előtt állna...

Szent Domonkosnak ő volt 76-ik utódja a Rend élén. Amikor 1904 májusában a domonkos káptalan összeült, hogy megválasszák az új generálist, a szent X. Pius pápa türelmetlenül várta a hírt. Az esti órákban érkezett meg a távirat s a pápa öröme teljes volt, amikor megtudta, hogy P.Cormier az új rendfőnök. «E un santo — az egy szent» — mondotta. A szentek megérzik, hogy rokonlelkek!

P.Cormier vérbeli francia volt, a francia szellem minden varázsával. Mély és kifinomult értelem, mely sugárzik minden írásából s amellett egy gondolatait kísérni tudó nagy szív. Ez a magyarra fordított kis műve is bizonyítja, mi volt szerepe életében az értelemnek és a szívnek. Egyéniségének akkor lettem rabja, amikor ez a kis könyv a kezembe került. Egy Nagyboldogasszony napján hosszú betegség után. Hogy még hosszabb betegség idején legyen vigaszom és erőm.

Kívánva kívánom, hogy P.Cormier könyve most már magyar köntösben mások számára is legyen vigasz és erő!

I

I S T E N

« Hol oly nagy az Isten,
minõ a miénk ? »
(Zsolt.76,14.)

« Egyedül halhatatlan,
s megközelíthetetlen
világosságban lakik. »
(1.Tim.6,15 - 6.)

1

Isten a szuverén úr: a legmagasztosabb felség.

En Istenem, Te vagy a legteljesebb és a szuverén Lét, mindeneknek Ura és minden lét Teremtője. Önmagadnak e nevet adtad: **AKI VAN**, azaz Az, aki önmagában hordja létének forrását, — aki saját mivolta által van, — aki egyetlen más lénytől nem függ, de akitől minden lény a létet és az életet kapja.

Te vagy a létoka és végső célja mindennek; Te vagy a létoka, mert Te teremtetted őket s Te tartod a létben őket és Tőled függnek mindenestül. Mindeneknek végső célja vagy, mert azért teremtetted őket, hogy önmagadat közöld velük és isteni tökéletességeidet akartad felragyogtatni általuk. De annyira felette vagy minden alkotásodnak, hogy az égnek és földnek minden nagysága színed előtt kevesebb, mint a por és hamu és nem érdemel más nevet, csak ezt: semmi.

Imádlak, Teremtőm, imádlak lelkem legmélyéből, mert Te vagy a mindenség szuverén Ura, akitől függök mindenben. Elismerem, hogy végtelen imádást érdemelsz. Megalázottan leborulok, megszégyenülök és egészen megsemmisülök, ha nagyságodra és felségedre gondolok. Nyomorúságom és semmiségem tudatában alávetem magamat teremtményeid felett való, legfelsőbb uralmadnak és velem való szent szándékod minden rendelkezésének.

Köszönöm, én Istenem, mindazt a jót, amit tőled vettem. Boldogan vallom, hogy kezed alkotása vagyok, akit Te hívtál a létbe a semmiből, akit Te formáltál képmásodra és hasonlatosságodra és akit Te tartasz a létben minden pillanatban, segítséged által, amely nélkül visszasüllyednék a semmiségbe, ahonnét teremtő erőd csodatette által kerültem a létbe.

Mindenestől odakínálom önmagamat neked, Uram, mert minden létnek végső célja vagy. Azért küldöttél a földre, hogy megismerjelek, szeresselek, szolgáljalak

és ezáltal kiérdemeljem mennyországodat. Ohajtom tehát, hogy minden gondolatom, minden érzelmem, minden szavam és minden tettem egyedül csak érted legyen, hogy az égben aztán színről-színre lássalak, tökéletesen szeresselek és örökre birtokolhassalak, mint legfőbb és legteljesebb boldogságomat. Kérem kegyelmedet, Istenem, hogy alaposan megismerjem, milyen dícsőséget és boldogságot jelent szolgálni ilyen nagy Felséget, mint amilyen Te vagy, aki a Királyok Királya és abszolút Uralkodó vagy. Add meg nekem kérlek, hogy hűségesen és lelkesen teljesítsem parancsaidat és állapotbeli kötelességeimet, még a legkisebbeket is, mert semmi igazán jelentéktelen nincs ilyen nagy Urnak a szolgálatában.

Engedd, hogy mélységes tisztelettel és folytonos összeszedettséggel szent jelenlétedben éljek, mint a szeráfok, akik végtelen felséged előtt remegnek és elfödik arcukat.

Teljes szívemből kérem, Uram, bocsánatodat minden bűnömért, amelyet szolgálatodban elkövettem a figyelem, áhítat, tisztelet, szerénység és összeszedettség hiánya által. Teljes lelkemből kárhoztatom vétkeimet, mert szeretlek! Egészen átjár a bánat és a töredelem, hogy ilyen nagy, ilyen jóságos, ilyen szeretetreméltó Lényt megbántottam. Fogadom, hogy magamat megjavítom és szent kegyelmed segítségével bűnbánatot tartok.

Én Istenem, örvendezek, hogy végtelenül nagy vagy és minden teremtmény feltétlen ura vagy. Köszöntelek ezért! Boldog vagyok és örülök, hogy mennyei Atyámnak ilyen csodálatraméltó Lényt mondhatok. Kívánom, hogy az égnek és földnek minden lénye dícsérjen, áldjon, Neked köszönetet mondjon, Téged szolgáljon és Téged dícsőítsen mindörökre!

Isteni Felség, neked ajánlom értelmem minden gondolatát, szívemnek minden érzelmét és Tőled kérem mind e kegyelmeket Jézus Krisztus által, aki nélkül nem lehetünk kedvesek előtted. Egyedül csak Jézus érdemeire erejére, hatalmára, méltóságára, tikintélyére, imáira,

engesztelésére, kínszenvedésére és halálára támaszkodhatom. Uram, bízom benned, ne vesd meg semmiségemet, hanem hallgass meg engem. Amen.

2

Az Isten végtelen.

Istenem, végtelen vagy mivoltodban, végtelen vagy tökéltességeidben. Benned megvan minden szépség, minden kedvesség és minden tökéletesség a legteljesebb fokban, határ és korlát nélkül. Végtelen nagyságoddal szemben a mindenség minden nagyszerűsége kisebb, mint az atom az egész mindenséghez képest.

Szépséged és tökéletességeid annyira megragadók, hogy, amint az égben fátyol nélkül angyalaid és szentjeid elé tárod őket, ámulatba és elragadtatásba esnek; kicsordul az a szeretet, imádás, öröm és dícsőség, amely eltölti szívüket az egész örökkévalóságon át és amely megfosztja őket annak még a lehetőségétől is, hogy akár egy pillanatra levegyék rólad tekintetüket.

Isteni lényed a mérhetetlen forrása boldogságodnak. Minden boldogságod abban áll, hogy saját lényedet és végtelen tökéletességeidet szemléled, szereted és élvezed isteni tulajdonságaidat. Értelmed és akaratod korlátlan, mégis kielégített, mert értelmed nem gondolhat egyetlen gondolatot, akaratodban nem kelhet egyetlen vágy bármi jó, bármilyen élvezet, vagy dícsőség után, amelyet meg nem találna teljesen és csordultig önmagadban.

Dícsérlek, Istenem, azért, hogy Te vagy a birtokosa mindama végtelen tökéletességnek és szépségnek, amely végnélküli dícséretet érdemel. Ezen örvendezek, emiatt köszöntelek és kívánom, hogy az angyalok, az emberek és az összes teremtmények dícsérjenek, áldjanak, magasztaljanak minden erejükkel.

Szeretlek, Uram, teljes lelkemből, mert végtelenül tökéletes és végtelenül szép vagy. Erősítsd és növeld

bennem az irántad való szeretetet, hogy ne foglalkozzam mással csak isteni tökéletességeiddel és megvessem a világnak minden kincsét. Add, hogy minden gondolatom, minden szavam és minden cselekedetem csak neked tessék és csak téged szolgáljon méltóképpen.

Kérlek, Istenem, hogy isteni tökéletességeiddel annyira le tudjam magamat foglalni, amennyire gyengeségem csak engedi. S e tudásom legyen egész magatartásomnak legnagyobb és legelső szabálya, mert se az emberekben, se az angyalokban, se a szentekben nincsen szentség, nincsen tökéletesség: csak annyi, amennyire szeretnek téged, téged pedig csak annyira szeretnek, amennyire ismernek.

Add meg nekem a kegyelmet, ó minden tökéletességnek örvénylő mélysége, hogy napról-napra törekedjem és egyre közelebb jussak a szeretet és állapotomat megillető minden más erénynek legmagasabb fokához, mert Te rendelted, hogy tökéletesek legyünk, mint Te, ki Atyánk vagy. Milyen boldog vagyok én, hogy atyám és mintám egy Isten! Add, hogy igaz fiad, és hűséges képmásod legyek, kövessem kimondhatatlan kiválóságaidat, különösen szentségedet, szeretetedet, bölcsességedet, türelmedet, jóindulatodat, igazságosságodat, irgalmasságodat, igaz voltodat, kegyességedet és kedvességedet.

Ó végtelen Szépség, milyen csodálatosak a Te tökéletességeid és mennyi jót, mennyi gazdagságot, mennyi örömet rejtenek magukban, mert szemlélésük, szeretésük és birtoklásuk alkotják boldogságodat és az üdvözültek örömét az égben! Légy az én boldogságom is e földön és a másvilágon, mert azért alkottál, hogy megismerjelek, szeresselek, hozzád hasonlítsak és veled együtt tökéletes legyek.

Már itt e földön kezdj boldogságommá lenni és kezdjed kielégíteni minden vágyamat. Egyedül csak Te tudod kitölteni szívemnek tartalmát és ürességét. Minden más csak arra való, hogy kissé szórakoztassa és

legyezgesse. Jöjj tehát, jöjj és végy lakást bennem, szabadíts meg engem önmagam és a teremtmények iránt való szeretettől, hogy egyedül csak hozzád ragaszkodjam és se a földön, se az örökkévalóságban ne szeressek mást, csak egyedül téged.

Ezt kérem tőled, én Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

3

Isten örökkévalósága.

Istenem, örökkévaló vagy. Mit jelent ez? Nem volt kezdeted, nem lesz soha véged. Benned megvan az idő egész folyama: a múlt, a jelen és a jövő. Örök századokkal előzted meg a világ teremtését. Csak így tudjuk koldusnyelvünkön kifejezni magunkat és a magunk szegény módján csak így tudjuk megfogalmazni a dolgokat! A világ elmúlta után léted tart végnélküli korokon át.

Istenem, örvendezek és köszöntelek, hogy öröktől fogva végtelenül boldog vagy és az is leszel mindörökre. Isteni tökéletességeidnek öröktől fogva birtokában vagy és birtokolod őket mindörökre. E teljes léttartalomból fakad mérhetetlen örömöd!

Én is örülök, jóságos Termtőm és köszönöm kegyes meghívásodat, hogy színről-színre látásod, szereteted és birtoklásod által én is mindörökre boldog legyek. Add meg nekem kegyelmedet, hogy szeresselek és hűségesen szolgáljalak e földön és ez által méltó legyek veled együtt élni mindörökre az örök hazában.

Add meg, kérlek, Istenem, a kegyelmet, hogy ne kívánjak és ne keressek mást, csak az örök javakat, hogy megvessem e világot és mindazt, amije van, amit ígér, megtiszteléseit, örömeit és gazdagságait. Mind e mulandó javak az örök javakkal szemben csak semmiségek és csak megvetést érdemelnek.

Ó boldog Örökkévalóság, mennyire kívánatos vagy Te, mert minden jó benned együtt van és nem tűrsz meg magadban semmi rosszat! Mindig lelkem előtt légy, hogy életemnek, gondolataimnak, szavaimnak és tetteimnek egyetlen normája légy. A földi élet viszontagságai és bajai között egyedül a reád való emlékezés legyen biztos támaszom: ez legyen erőm és oltalmam a sátán, a világ és a test kísértései ellen. Segítsen megvetni a föld minden javát és baját és fényében csak az erény lelki javai után vágyódjam, mert csak ezek adnak zálogot mennyországod kincseire.

De te, boldogtalan örökkévalóság, milyen borzalmas vagy, mert annak a végtelen jónak elvesztését jelented, amelyet az ember birtokolhatna az égben és mert te kimondhatatlan kínok elviselésére kényszeríted az embert a pokolban! Istenem, oltalmazzál meg engem ilyen nagy szerencsétlenségtől! Add, hogy minden bűnt elkerüljek és minden erényt azzal a godolattal gyakoroljak, hogy ez az egyedüli eszköz, amely által veled mindörökre egyesülhetek.

Ezt a kegyelmet kérem tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

4

Isten mérhetetlensége és végtelen egyszerűsége.

Mérhetetlen vagy, Istenem: az égen és földön minden teret betöltesz, téged azonban semmi más lény nem korlátoz és a tér neked határt nem szab. Teremtményeidben, bennük, rajtuk kívül, felettük és alattuk, minden oldalukról jelen vagy: egészen körülöleled őket. Benned élünk, mozgunk, cselekszünk, létezünk és Istenségednek ölén maradunk fenn, mint a hal is a tenger ölén él, marad és mozog és mint az óceánba mártott szivacsot is egészen körülveszi és átjárja ennek a mérhetetlen tengernek a vize.

Mégis nagy a különbség, mert a tenger nem fér bele egészen a halba, a szivacsba, Te azonban jelen vagy egész mivoltoddal a dolgokban és minden részükben, mert tiszta szellem vagy: egyszerű, minden összetettség, vegyítés nélkül, se tested, se súlyod, se alakod, se színed nincs. Nincs benned semmi osztható, — semmi, amit érzékeinkkel megfoghatnánk.

Ó nagy Isten, örülök és boldognak érzem magamat azért, hogy jelenléteddel egészen áthatod teremtményeidet és birtokolhatnak egészen Téged, az Atyát, a Fiút, a Szentlelket, teljes mivoltoddal és minden tökéletességeddel együtt: hatalmaddal, jóságoddal, bölcsességeddel, irgalmasságoddal együtt, minden ajándékoddal és dicsőségeddel együtt. Mindezeket közölni kegyeskedel velem, ha akadályt nem gördítek ellenük! Milyen boldogság, hogy ilyen kincset birtokolhatok lelkemben és minden képességemben, testemben és érzékeimben!

Azt a kegyelmet kérem tőled, Istenem, hogy mindig és mindenütt, mélységes alázattal, nagy tisztelettel, üdvös félelemmel szent jelenlétedben tartsam magamat és szünet nélkül fontolgassam, hogy Te egészen áthatod mivoltomat, látod lelkemnek minden gondolatát, szívemnek minden indulatát és hogy, ha megsérteni merészelnélek, bennem jelenlévő midenható hatalmad bármikor szétmorzsolhatna. Add nekem a kegyelmet, hogy a nap folyamán gyakran társalkodjam veled lelkem mélyén, ahol olyan igazán jelen vagy, mint az égben. Ott, mint valami szentélyben kérem szeretetedet és hangsúlyozom az enyémet: eléd tárom nyomorúságaimat, fel-felsóhajtok előtted és kérem irgalmadat: bajaimban veled vígasztalódom és elkölcsönzöm türelmedet; megsíratom bűneimet, kérem bocsánatodat és így folytonosan imában élek.

Jelenléted, Uram, nagy bizalmat önt belém földi életünk minden veszedelme és baja között. Mivel nemcsak jelen vagy bennem, hanem minden oldalról szinte körülölelsz engem, azért semmi sem eshetik meg velem,

csak amit Te engedsz reám. Te azonban annyira jó vagy, hogy minden, amit reám küldesz, csak az én üdvösségemre és a Te dicsőségedre szolgál, ha én azt imádandó szent akaratod előtt meghódolva fogadom. Apostolod által oktatsz engem: «Minden hasznukra válik azoknak, akik Téged szeretnek» (Róm. 8,28).

Nemcsak mérhetetlenséged által vagy jelen bennem, hanem keresztségem óta egészen különleges módon is jelen vagy bennem, mint valami élő templomban, amelyet neked szenteltek az újjászületés szentségének imái, ördögűzései, áldásai, kenései és kegyelmei. Különösebben a templomban fogadod szívesen a vallás leglényegesebb, köteles cselekményeit: a dícséretet, az imádást, önmagunk felajánlását, a hálaadást és a kérést. Ezért fogadom, én Istenem, hogy mindennap gyakran átlépem e szentély küszöbét és itt a világ minden ügyes-bajos dolgától elszakadtan egyedül csak téged imádlak, mint felséges Uramat, és a szeretet és a hála által neked szentelem egész magamat.

Ó végtelen és határ nélkül való Lény! Mivel egészen tiszta és egészen egyszerű szellem vagy, add a kegyelmet, hogy lélekben és igazságban szolgáljalak és semmi máshoz, csak hozzád tapadjak, hogy így elkerülhessem mindazt, ami homályt borithatna szívemre, és hogy egy lélek lehessek veled.

Ezt a kegyelmet kérem tőled, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

5

Isten változhatatlansága.

Változhatatlan vagy, Istenem! Tökéletességeidnek teljes birtokában vagy öröktől fogva: benned növekedés, vagy csökkenés nem lehet soha. Önmagadat és tökéletességeidet szemlélve, önmagadnak vagy boldogsága és soha egy pillanatra se szünsz meg élvezni lé-

tednek teljességét. Az idők kezdete előtt, isteni elgondolásod szerint határoztad és szabtad meg mindazt, amit az időben akartál alkotni. A lepergő történelem folyamán bontakoznak ki terveid és minden helyén való változást Te okozol teremtményeidben, anélkül, hogy örök határozataidon bármit is kellene változtatnod.

Amikor tehát a világot teremted és kormányzod, — amikor a vízözön által majdnem az egész emberiséget elpusztítod és megbünteted a bűnösöket, — amikor megjutalmazod az igazakat és annyi csodát művelsz, se szempontjaidban, se döntéseidben, se akaratodban, se szeretetedben, se tetszésedben, se boldogságodban nincs semmi változás.

Amikor az angyalok és az emberek tisztelnek, dicsőítenek, szolgálnak, szeretnek, égen és földön magasztalnak, e hódolat és imádás nem gyarapítják örömeidet, se belső dicsőségedet, amelynek forrása és mértéke a Te változhatatlan tökéletességed. Nem azért alkottad teremtményeidet, hogy azokból valami új hasznod legyen, hanem azért, hogy megismerjenek, szeressenek, imádjanak és szolgáljanak, közöld velük tökéletességeidet és részt engedj nekik örök boldogságodban. A nap se azért borítja el a földet sugaraival, hogy növelje saját ragyogását, hanem csak a földi lények javára.

Engedj, Istenem, valami módon résztvenni változhatatlanságodban: adj törhetetlen állhatatosságot a jóban, hogy életem folyamán meg ne szünjek gyakorolni a jót, az erényt, még ha kellemetlenséggel találkoznék is. Add, hogy lelkiismeretes pontossággal hajtsam végre parancsaidat, gyakoroljam a keresztény erényeket és teljesítsem állapotbeli kötelességeimet, bármekkora ellenállással találkoznék is, mert egyedül csak az üdvözül, aki állhatatos marad mindvégig.

Engedj nekem, Uram, töretlen kitartást szolgálatodban, hogy legyőzzek minden nehézséget, amelyet

természetemnek tespedtsége és könnyelműsége, szenvedélyeimnek lázadása, az ördög kísértése és az emberek ellenszegülése szerez nekem. Add, hogy érzéketlen legyek az élvezet, a dicsőség és a gadagság csalogatásaival szemben és soha meg ne ingasson engem a megvetéstől, a kínoktól, sőt a haláltól való félelem.

Adj nekem, Istenem, rendíthetetlen erőt, amely megtart engem irántad való hűségemben még azon ernyedtségek, szárazságok és aggodalmak között is, amelyeket Te méltóztatol reám küldeni, amikor teljesítem kötelességeimet. Add, hogy e megpróbáltatások között felismerjem szeretetednek jegyeit, hogy ne vígasztalásaidat, hanem egyedül csak Téged keresselek és áldjalak mindig és mindenütt, a viszontagságokban, mint a vígasztalás idején.

Bárcsak, Istenem és Mindenem, egyedül csak a változatlan javakhoz ragaszkodnám, mert értük teremtettél engem! Bárcsak megvetném e világnak mulandó javait, amelyek nem tudják betölteni szívemet és amelyek nagyon sokszor adnak alkalmat, hogy Téged megbántsalak!

Végül kérem tőled, Istenem, a végső állhatatosság nagy kegyelmét, amely azt a boldogságot jelenti, hogy kegyelmedben halhatok meg. Ez ajándék irgalmadnak ingyen ténye és senki önmagának saját erejéből nem biztosíthatja. Te azonban annyira jóságos vagy, Istenem, hogy meg nem tagadod azoktól, akik nem teszik önmagukat erre méltatlanokká és akik életük folyamán kitartani igyekeznek az erények gyakorlásában. Bár e kegyelmedet ki nem érdemelhetem, mégis remélem, hogy megnyerem folytonos könyörgéseim által, amelyeket alázattal, bizalommal, buzgósággal küldök színed elé. A jó életet általában követni szokta a jó halál. Add, meg nekem, Istenem, az egyiket és bizalommal várom a másikat!

Ezt kérem tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

6

Isten fölfoghatatlansága.

Istenem, szuverén nagyságod és isteni tulajdonságaid annyira magasztosak, hogy végtelenül meghaladják még a legélesebb elme erejét is. Angyalaidnak és szentjeidnek az égben megadod a dicsőség fényét és ezáltal a természetadta értelemnél sokkal felsőbbrendű, természetfölötti megismerő erőt kapnak: úgy, hogy színről-színre látják isteni lényedet és a Szentháromság három Személyét. De se angyalaid, se szentjeid soha ki nem meríthetik isteni Mivoltodnak végtelenségét és magasztosságát. Bár az egész örökkévalóságon át csak Téged szemlélnek és soha másra nem fordítják értelmüket, isteni tökéletességeidet mégsem ismerik meg megismerhetőségük teljes mértéke szerint. Értelmük ugyanis, bármilyen hatalmas és mindenre kiterjedő legyen is és bármennyire áthatható legyen is a fény, amellyel elárasztod, mindig korlátolt és véges marad. Te pedig, Istenem, végtelen vagy önmagadban és végtelen, kimeríthetetlen módon megismerhető vagy: egyedül csak neked van végtelen ismereted. Egyedül tehát csak Te értheted föl teljes mértékben mivoltodat és isteni tulajdonságaidat.

Imádom, Istenem, Felségednek és isteni tökéletességeidnek felfoghatatlan nagyságát. Elismerem, hogy meghaladják az összes teremtett szellemek értelmi erejét és hogy Te megközelíthetetlen fényben laksz, ahová senki be nem hatolhat.

Vakon és alázattal elfogadom mindazt, amit a Szent Iratok által Te nekem kinyilatkoztatni méltóztatol, ó korlát és határ nélküli Igazság, és amit az Egyház által elém társz. Milyen meghökkentő vakmerőség lenne, ha bele akarnék hatolni döntéseidbe, ha föl akarnám mérni ítéleteidet és meg akarnám érteni titkaidat! Ha valami nehézséget találok hitem tárgyá-

ban, boldogan megvallom értelmem gyöngeségét és homályának sűrűségét! Porba hullok, ó nagy Isten, amikor értelmem erejének csekélységét szemlélem, amely még azt se engedi, hogy bármelyik teremtményed tulajdonságait fölértsem, még egy hangyáét se, egy szunyogét se. Még kevésbé foghatlak fel tégedet! Hogy tudnám fölérteni végtelen nagyságodat, amikor még az angyalok és a szentek se tudják az égben! Egészen elmerülök semmiségem örvényében, Uram, és megvallom, hogy még saját semmiségem mélységét se tudom teljesen fölfogni!

Gyarapítsd bennem, Istenem, mélységes megsemmisülésem emez érzelmét: könyörgöm ezért a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

7

Az Isten hatalma.

Végtelenül hatalmas vagy, Istenem! Te alkottad ezt az egész mindenséget! az eget a csillagrendszerekkel, a légkört a madarakkal, a földet az állatokkal és az emberekkel, akiket a föld királyává rendeltél. Minden lényt Te hívtál a semmiből a létbe, minden előbb létező anyag nélkül Te formáltad őket. Te tartod fenn őket szüntelenül: visszazuhannának a semmibe, ha egy pillanatra is megszünnél mindenható hatalmad erejét árasztani a lényekre. Mindent megtehetsz, amit akarsz. Ha neked úgy tetszene, egyetlen szavaddal teremthetnél végtelen sok világot, mert mindenhatóságod számára nincs lehetetlen.

Karod erejét mutattad meg Fiadnak, a mi Urunknak megtestesülésében: hatalmad ereje ragyogott fel, amikor a pogányokat meghívtad az igaz hitre. Mindenható hatalmadat ragyogtatod folyton-folyvást azáltal, hogy Egyházadat századokról századokra fenntartod a föld hatalmasainak támadása közepette, a sátán gonosz-

ságai, az eretnekek nyakassága és a rossz keresztények hitványsága ellenére. Még teljesebben feltárod hatalmadat a világ végén a halottak föltámadása által, szentjeidnek megdicsőülése által az égben és a bünösök kárhozata által a pokolban. Hogy e csodatetteket végrehajtsd, nincs szükséged idegen segítségre: egyetlen segítőd saját mindenható hatalmad.

Alázattal hajlok, Istenem, mindenható kezed alá. Mélységes tisztelet járja át lényemet és teljesen alávetem rendelkezéseidnek magamat. Ha saját tehetetlenségemet és végtelen hatalmadat latolgatom, boldogan fogadom el Felségedtől való függésemet: Felséged előtt minden teremtménynek meg kell hajolnia. Ha minden alattvalónak csak alázattal és tisztelettel szabad közelednie királyához, a leboruló imádás minő érzelmeivel kell viselkednem mindenütt irányodban, ki királyok Királya vagy, de különösen akkor, amikor hozzád küldöm könyörgéseimet.

Engedd, Uram, hogy gyakran gondoljak isteni hatalmadra, hogy általa teljesen átjártnak és körülöleltnek érezzem magamat és úgy lebegjen állandóan szemem előtt, hogy mindig kész vagy reám sújtani, ha meg merném sérteni törvényeidet. Ez a szent félelem tartson vissza, hogy Téged megbántsalak és sürgessen, hogy hűségesen isteni rendelkezéseidhez szabjam magamat. Mert Te mondottad, hogy: «félnünk kell attól, akinek hatalma van — miután elvette az életet, — a pokolba taszítani» (Mt. 10, 28).

Mindenhatóságod, jóságos Istenem, nagy bizalmat önt belém irántad, és nem engedi, hogy rajtad kívül mástól féljek. Te, aki mindeneknek föltétlen Ura vagy és megremegteted a poklokat, bennem élsz: ezért egyetlen teremtményed sem árthat nekem engedélyed nélkül. Ha pedig megengeded, hogy bármiben ártson, Te annyira jó vagy, hogy ez a rossz már nem is lesz káromra, hanem hasznomra válik, mert üdvösségemre szolgál és gyarapítja örök dicsőségemet.

Ó mindenható Isten, hatalmad alá vetem magamat mindenekben: ez az én legteljesebb érdekem és ez lesz mindörökre boldogságom is. Amen.

8

Isten szentsége és végtelen tisztasága.

Végtelenül szent vagy, Istenem: mivoltod szerint maga a szentség vagy, mert Te vagy az örök törvény, Te vagy a korlát nélkül való tökéletesség, Te magad a jóság vagy: ezek alkotják a lényeddel azonos szentséget. Leírhatatlan idegenkedés tölt el téged minden tökéletlenséggel és hibával szemben!

Szükségképpen utálod a bűnt, mert szeplőtelen törvényed és mérhetetlen jóságod ellen van. Angyalaidat és szentjeidet az égben egészen elragadja szentséged: elragadtatásukban elárasztják őket a csodálat, az imádás, a szeretet és a boldogság érzelmei és szünet nélkül zengik: «Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene!»

Minden szentségnek és minden tisztaságnak, amely az angyalokban és az emberekben található, Te vagy a forrása, gyökere, oka, zsinórmértéke, mintája és végső célja. Te ojtod teremtményeidbe azokat a szent indításokat, amelyeket szívük érez: azért, hogy magadhoz térítsd őket. Te árasztod beléjük azokat a természetfölötti érényeket és erőket, amelyek tökéletessé teszik őket. Te vagy végül szentségük végső kibontakozása és koronája, mert csak akkor érik el, ha veled mint végső céljukkal, egyesülnek, hogy tiszteljenek, magasztaljanak, szeressenek, dícsérjenek és birtokolhassanak téged.

Kérem tőled, Istenem, az üdvösség tudományát. Mivel a Te akaratod, hogy szentekké legyünk, és mivel parancsot adtál, hogy tökéletesekké legyünk, miként Te is tökéletes vagy, azért kegyelmeidhez hűséges szándékozom maradni és használni kívánom azokat az eszközöket, amelyeket nekem nyújtasz, hogy mindennap

erényről erényre haladjak és végül boldoggá legyek. E földön megszerzett szentség lesz a mértéke annak az örök boldogságnak, amelyet egykor az égben kapok, amikor majd a választottak seregéhez szegődhetem.

Add meg nekem, Isten-Királyom, a kegyelmet, hogy hűséges maradjak a keresztségben Neked tett ígéreteimhez és komolyan dolgozzam megszentelődésemen. Ezért mondtam ellene a sátánnak és csábításainak és nem akarok mást követni, csak egyedül Jézust, az ő tanítását és példáját. Ellene mondtam az ördög cselekedeteinek, a világ pompájának, bomlott elveinek és hiúságainak, mert követni akarom Megváltóm utasításait és gyakorolni akarom a keresztény erényeket. Lemondtam a bűnről, mert szentséged utálja a vétket. Ne engedd, Istenem, hogy valaha hűtlen legyek ezen ünnepélyes ígéreteimhez. Ellenkezőleg: add, hogy mindenben mintázzam szentségünk formáját: Jézus Krisztust.

Az ember szentségének nagy szabálya a földön ez: tegyük meg mindenben a Te akaratodat, Istenem, mert Te magad vagy az örök törvény. Azt a kegyelmet kérem, hogy egyedül csak ezt keressem! Mivel semmi sem szakad reám, amit nem Te akarsz, vagy nem Te engedsz meg választattaid fölött őrködő gondviselésedben, előre is elfogadok minden betegséget, minden szárazságot, minden ellenkezést és megvetést, amit szent tetszésed szerint küldesz nekem. Mindenekben csak téged tekintlek, mert Te a természetes tényezőket, még az ördög gonoszságát is, csak arra használod, hogy megvalósítsd bennünk szent akaratodat.

Hogy e világban szentekké lehessünk, Istenem, erre az igazán hathatos eszköz az, hogy hűségesen teljesítsük az Általad nekünk szabott állapot kötelezettségeit. Add meg nekem tehát azt az erőt, hogy hűségesen és jól teljesítsem e föladatokat és ezáltal megfeleljek szent kívánságodnak, amely állapotbeli kötelességeim hűséges, pontos, állandó és búzgó teljesítését várja tőlem.

E földön az ember szentségének és tökéletességének mértéke az irántad való szeretet, Istenem! Ki minél jobban szeret, annál nagyobb szent. Te ugyanis, aki a szentek szentje vagy, Te magad jössz és laksz abban, aki téged szeret, hogy szentté tedd és átalakítsd önmagadba. Tehát öntsd szívembe, Istenem, az irántad való szeretet indulatát, hogy hatása alatt értelmem minden gondolata, lelkemnek és testemnek minden moccanása csak azért legyen, hogy elnyerjem szent tetszésedet és teljesítsem akaratodat, amely megszentelődésünk alaptörvénye, mint Szentlelked mondotta: « Haec est voluntas Dei: sanctificatio vestra: Isten akarata ez: a ti megszentelődéstek » (1.Tessz. 4, 3).

Bocsánatodat kérem, türelmes Istenem, minden vétkemért, amelyet elkövettem amióta a világon vagyok és amelyekkel megbántottam érintetlen szentségedet. Vétkesnek ismerem el magamat sok sértésben, amelyek meggyalázták lelkemet és testemet, amelyeket pedig keresztségemkor megszententél és templomoddá alakítottál. Szívem legmélyéig kínoz a bánat miattuk és kérlek, áraszd újra reám kegyelmedet, hogy felfrissüljön bennem ez a konszekráció, ez a neked-szenteltség.

Istenem, mivel Te magad a szentség vagy és mivel e makulátlan szentségeddel mindenütt jelen vagy, add a kegyelmet, hogy mindenütt nagy külső és belső tisztasággal szolgálhassak: engedd, hogy lelkemnek minden erejét és testemnek minden szervét csak a Te szolgálatodra alkalmazzam és dicséretedet az ég és föld minden szentjeivel egyesülve, tökéletesen tiszta szándékkal hirdessem.

Ezt a nagy kegyet kérem, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által és a szentséges Szűz Mária közbenjárására. Amen.

9

A csalatkozhatatlan Isten.

Szavaidban és ígéreteidben csalatkozhatatlan vagy, Istenem, mert mivoltod szerint a tökéletes igazság és hűség vagy. Csaló meg nem téveszthet, bárki legyen is az! Tudásod végtelen, bölcsességed mindenekre kiterjed: átvizsgálja a szíveket és a veséket, leleplezi az értelmes teremtmények legtitkosabb terveit. Nem is csalhatsz meg senkit, mert őszinteséged és jóságod végtelen és ezenfelül mondhatatlanul utálsz minden gonoszságot, minden hazugságot, minden ravaszságot és hűtlenséget. Ég és föld elmúlnak, de szavaid és ígéreteid el nem múlnak: előbb vagy utóbb, egy napon beteljesednek teljes hatalmuk szerint.

Erősen hiszem, Istenem, mindazt, amit isteni Igéd a Szentírás és a szenthagyományok által kinyilatkoztatott. Szent Egyházadra bíztad a hit tartalmát és elfogadom mindazt, amit az Egyház hinnem elém ad. Mindezeket, Istenem, erősebben hiszem, mint azt, amit saját szememmel látok, mert ezeket Te jelented ki és Te csalatkozhatatlan igazság vagy.

Köszönöm, felséges Jótevőm, hogy lelkemet elárasztottad kinyilatkoztatásod fényével. E kegyet annyi hitetlennek nem adtad meg, pedig általa talán sokkal jobbakká lettek volna, mint én. Köszönöm, hogy megismertetted velem az igaz vallás kimondhatatlan titkait: a Személyek háromságát a természet egységében, az Ige megtestesülését, az emberek megváltását Jézus Krisztus által, az általános föltámadást és a boldog örökéletet, amelyre mindnyájunkat meghívtál, és annyi más titkot, amely az angyalok és az emberek természetadta erejét végtelenül meghaladja.

Adj nekem, Uram, szeretettől átjárt, egyszerű hitet, hogy igazságod tanítása szerint, szeretteted és szeretetednek indításai szerint éljek.

Bocsásd meg, Istenem, vétkeimet, amelyeket a hit ellen elkövettem gondolatok és kételkedések által, amelyeket azonnal el nem vetettem: vagy azáltal, hogy rest és hanyag voltam az Evangélium elveit és az üdvösségre szükséges dolgokat alaposan megismerni. Bocsáss meg, hogy a hit erénye ellen ágaskodó kísértések idején annyiszor nem indítottam fel a hitet: más alkalmakkor is elhanyagoltam a hit felindítását, amikor pedig lelki gyarapodásom forrása vagy talán szoros kötelességem lett volna.

Bizalommal várom tőled, Istenem a kegyelmeket és a szükséges erényeket, hogy jótettek által kiérdemeljem az eget. Erős a bizalmam, mert Te mindenható, végtelenül irgalmas és ígéreteidben mindig hűséges vagy.

Add, Uram, azt az állandó és rendíthetetlen meggyőződést, hogy az élet viszontagságai, bár csak könnyű és tűnő szenvedést jelentenek, azért vannak, hogy, szavad szerint, megszerezzék nekem az örök dicsőség koronáját. A Szentírásban sokszor megígérted, hogy soha el nem hagyod, hanem ellenkezőleg az örök üdvösségre vezeted azokat, kik benned bíznak. Esküvel is megerősítetted ígéreteidet, hogy bizalmunk rendíthetetlen legyen, mert két egyformán csalatkozhatatlan és szentséges alapon nyugszik. Add meg nekem a kegyelmet, hogy meghivatottságomat és kiválasztottságomat a jó cselekedetek által biztossá tegyem.

Bocsáss meg nekem, Istenem, hogy kételkedtem ígéreteid hathatósságában, meghallgattam a kislelkűség és a bizalmatlanság sugallatait, vagy legalábbis nem siettem elűzni őket: napközben nem indítottam fel gyakran a remény indulatait és nem iparkodtam Hozzád menekülni, hogy tanúsítsam tőled való függésemet, hangsúlyozzam hűségemet és kérjem kegyelmeidet.

Add meg ezekért a bocsánatot, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

10

Isten jósága és bőkezűsége.

Önmagadban végtelenül jó vagy, Örökkévaló! Bárminek jósága abban áll, hogy birtokában van az őt megillető tökéletességeknek. Te pedig önmagadban végtelen tökéletességeket hordasz, amelyek mindenekfölött szeretetreméltóvá tesznek önmagad előtt. Teremtményeid irányában kiapadhatatlan forrása vagy a jóságnak, mert mindenféle javakkal elhalmozod őket, különösen az angyalokat és az embereket, akiket nemcsak a természet javaival, mint egyéb alkotásaidat, árasztod el, hanem végtelen jóságod folytán állandóan halmozod reájuk a kegyelem és dicsőség javait.

Öröktől fogva szerettél bennünket, gondoltál reánk és kifejezhetetlen teljességed örömére rendeltél bennünket. Az időben pedig megteremtettél bennünket és képedre és hasonlatosságodra lelket adtál nekünk, amely képes téged megismerni, szeretni és birtokolni mindörökre. Lelkünkhöz mulandó testet társítottál csodálatos eszközül, amelyet lelkünk az erények gyakorlására használhat. Értünk rendezted el a világot javaival együtt, hogy általa és vele együtt gyarapítsuk dicsőségedet és növeljük az erénygyakorlás alkalmait. E látható világon kívül az angyaloknak láthatatlan birodalmát adtad nekünk, hogy az üdvösség útjain őrizzenek és vezessenek bennünket. Végül annyira szerettél minket, hogy nekünk ajándékoztad egyszülött Fiadat, és a kereszthalálra adtad, hogy kiegesztelje igazságos voltodat és megnyissa előttünk vétkeink miatt bezárt mennyországod kapuját. Annyi különleges jóval halmozod el mindegyikünket, hogy súlyukat és számukat egyedül csak Te tudod lemérni és számontartani.

Szeretlek, jóságos Istenem, mindent meghaladó szeretettel, anélkül, hogy más jutalmat várnék, csak Téged. Ha jótetteim és hűségem fejében nem ígértél

volna örökéletet, akkor is ennyire szeretnélek, csupán önmagadért. Mindenekfölött szeretlek: jobban, mint önmagamat. Inkább lemondok arról, ami legdrágább nekem ezen a földön, — inkább lemondok az örömökről, a javakról, a rangról, a hírről, sőt saját életemről is, minthogy téged bármiben megsértselek.

Teljes szívemből, teljes elmémből, teljes lelkemből és minden erőmből szeretlek, ó mérhetetlen Jó! Mindenekelőtt óhajtom, hogy szívemnek minden indulata csak feléd szálljon, annyira, hogy ne kívánjon mást, csak téged, vagy csak irántad való szeretetből. Akarom, hogy értelmem minden gondolata és ítélete csak rólad legyen, vagy arról, ami reád vonatkozik. Arra törekszem, hogy lelkemnek minden képessége és testemnek minden tagja csak éretted munkálkodjék. Azt akarom, hogy legkisebb szavam is, legjelentéktelenebb tettem is egyedül csak téged szolgáljon és csak neked tessék, a viszontagságok között éppenúgy, mint a jószerencsében. Boldogítson mindig az a tudat, hogy szeretetem bizonyítására teljesítettem akaratodat!

Hálás szeretettel szeretlek, Istenem, mert végtelenül bőkezű vagy minden teremtményed iránt, de különösen irányomban: számtalan jót adtál nekem és még többet ígérsz örök javaid által, amelyeket nekem tartogatsz. Tenyereden hordozgattál, fenntartottál, míg én súlyosan sértegettelek! Vétkeimtől megtisztogattál, annyi botlástól oltalmaztál, meghívtál a tökéletesség állapotára, szent sugallatokkal és hathatós segítségeddel támogattál. Szívem mélyéből köszönöm mindezeket és megvallom, hogy hálátlan lennék, ha szeretetedet nem viszonoznám szeretettel.

Magafeledt, önzetlen szeretettel szeretlek, ó kimondhatatlan Jóság! Boldog vagyok, hogy mérhetetlenül nagy vagy és végtelen tökéletességed által önmagadban találod meg mindenekfelett való boldogságodat. Jót akaró szeretettel szeretlek, Istenem! Szeretném, ha minden értelmes teremtményed ismerne, szeretne, szol-

gálna, dícsérne és magasztalna és még isteni dícsőségedet is növelni szeretném, ha tudnám. Fáj, hogy annyi bűnt követnek el ellened! Boldogan odaadnám ezerszer életemet, hogy megakadályozzam megbántásodat. Arra törekszem, hogy kiengeszteljem, jóvátegyem a vétkeket. Töltsön el engem a szeráfok lángbuzgalma, hogy olyan tökéletesen szerethesselek, mint ők szeretnek téged.

Ó legmagasztosabb Jóság, mindig a régi vagy és mégis mindig új! Elismerem, hogy távolról sem szeretlek annyira, mint kötelességem lenne. Gyarapítsd szívemben az irántad való szeretetet, mert csak azért alkottad, hogy neked kedveskedjen és soha nem talál igazi nyugodalmat, csak ha szívedre borul.

Önts belém lángoló szeretetet, amely kényszerít, hogy kerüljem a bűnt és habozás nélkül álljak ellen a kísértéseknek. Szeretetet önts belém, amely nemcsak feltétlen parancsaidat, hanem tanácsaidat és sugallataidat is követi. Szeretetet kérek tőled, amely engem az összes erények gyakorlására késztet és amely a tulajdonképpeni érdemet adja nekik, amennyiben hozzád irányítja tetteimet. Adj nekem irántad olyan szeretetet, amely csak csömört talál a világ örömeiben és amely végül abban enged nekem boldogságot, hogy reád gondolok, veled társalkodom, rólad beszélek, szenvedélyesen hozzád vágyom és csak érted munkálkodom. Bárcsak fékezné, Istenem, ez a szeretet az önmagamról való szorgoskodást és ne engedné, hogy eleget tegyek önszeretetemnek, kielégítsem érzékiségemet, hiú vágyaimat és a jelen élet kényelmeihez tapadjak! Add, hogy semmit ne szeressek, csak miattad, és feléd irányítsam egész boldogságvágyamat, tudván, hogy csak az az igazi boldogság, hogy téged szeressünk és bírhassunk. Szítson ez a szeretet bennem gyűlöletet önmagam iránt, hogy meghaljak saját vágyaimnak és éljem a lélek életét azáltal, hogy szeretett Megváltóm nyomában mindennap hordom keresztemet.

Add, Uram, végül, hogy szeressem felebarátomat, mint önmagamat: kívánjam és megszerezzem neki,

amennyiben tőlem függ, az örök boldogságot és mindazt, mi oda vezet. Szeressem felebarátomat gyengéd szeretettel, amely képessé tesz engem, hogy vele érezzek szorongatásai között. Igaz szeretetet adj iránta, amely arra sürget, hogy testi-lelki bajaiban könnyítsek rajta és üdvösségéért föláldozzam nyugalmamat, sőt életemet, ha szükséges lenne. Fogyhatatlan szeretetet adj, Uram, felebarátom iránt, amely késztet, hogy türelemmel viseljem el hibáit, hálátlanságait, igazságtalanságait, úgy, amint én is kívánom, hogy elviseljenek fekélyeim, undokságaim ellenére is.

Kegyeskedjél megbocsájtani, Istenem, akaratod ellen elkövetett vétkeimet! Elismerem, hogy csak megkésve és lanyhán szerettelek, igen gyakran mohó és önző szeretettel szerettem önmagamat és hogy felebarátomat nem szerettem úgy, mint önmagamat: nem tettem meg neki mindazt a jót, amit megtehettem volna és nem fáradoztam azon, hogy téged megismerjen, szeressen és neked szolgáljon.

Kegyelmedet kérem a mi Urunk Jézus Krisztus által, hogy magamat megjavítsam és ezentúl csak szeretetben és szeretetért éljek. Amen.

11

Isten irgalma.

Végtelenül irgalmas vagy, Istenem! Megsegíted az embert nyomorúságában és elküldötted egyetlen Fiadat, Jézus Krisztust, hogy meggyógyítsa sebeinket: értünk vállalt végtelenül sok fáradságot, kínt és halált.

Megbocsátasz még a legnagyobb bűnösöknek is, bármekkora és bármennyi is legyen a vétkük, mihelyt magukba szállnak és töredelmes szeretettel hozzád térnek, azonnal ismét gyermekeid közé fogadod őket és visszaadod teljes jogukat mennyországodra. Istenem, áldlak mindazért, amit kiváltképpen velem tettél. Se-

gítséget nyújtottál nyomorúságaimban: régóta nyomon követtél, míg én menekültem előled. A kísértések között fenntartottál, amikor már majdnem elestem: mikor sértegettelek, türelmesen elviseltél. Hívogatom az összes angyalokat, az osszes szenteket és minden teremtményedet, hogy helyettem mindezekért hálát adjanak, velem együtt téged dícsérjenek és áldjanak: helyettem, velem, és jobban, mint én.

Imádlak, Uram, amikor lelkem iránt való irgalmasságodra gondolok: porig aláz rettentő nyomorúságom látványa. Ki vagy Te, Istenem, és ki vagyok én? Te a mindenség szuverén ura vagy, én pedig csak semmi, hálátlan bünös, érzékek rabja, kevély és a haragnak gyermeke vagyok. Mit adtam én neked, hogy eddig még nem löktél le a pokolba, míg mások — talán kevésbé vétkesek, mint én — menthetetlenül elkárhoztak? Irgalmadnak nagysága mentett meg engem!

Mivel végtelenül irgalmas vagy, Istenem, remélem, hogy életem hátralévő napjaiban se szünsz meg kegyelmeiddel elhalmozni engem. Majd egykor, mindörökre éneklem hozzám való jóságodat és mondom: «A kárhozat mélyéből te szabadítottad ki lelkemet, Uram, és magadba formálsz engem az egész örökkévalóságon át. Dícsőség neked!»

Istenem! Te részvéttel vagy irántam: a reményvesztettség kísértései között, amelyeket a sátán zúdít reám, Te vagy a támaszom. Igaz, hogy éveken át pogány módra éltem: nem ismertelek, Istenem, nem féltem tőled, nem szerettelek, mint kellett volna. Bizalmat önt belém azonban a tudat, hogy irgalmadnak az évek nem szabnak határt. S mivel irgalmadnak tettei ingyen ajándékok, azokat nem érdemem, hanem egyedül szent tetszésed szerint adod nekem! Mivel vétked nincs, Istenem, megbocsátó jóságod nem önmagadért van, hanem a nyomorult bűnösökért, akik között a leghitványabb én vagyok. Innét táplálkozik az én bizalmam!

Irgalmazzál nekem tehát, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Irgalmazz nekem ! Amen.

12

Isten igazságossága.

Végtelenül igazságos vagy, felséges Biránk. Csak azt értékeled az emberben, amit megérdemel: mindenkinek megfizetsz tettei szerint. Az igazak jótetteit megjutamazod, ha kegyelmed állapotában teszik a jót; minden bűnöst megbüntetsz, aki visszaél adományaiddal. Igazságosságod következtében az elkárhozottak olyan kínokat szenvednek a pokolban, amelyek a szigort, a tartamot, a mennyiséget illetőleg szinte végtelenek bizonyos értelemben, mert halálos vétkeik által végtelen sértést mertek ellened elkövetni.

Itéleteidnek szigora a történelem folyamán mutatja hatásait századokról századokra. Már kezdetben az angyalok millióit lökted ki egedből és taszítottad a kárhozat mélységébe a kevélység egyetlen bűne miatt. Ádámot is kizártad a földi paradicsomból és ivadékaival együtt halálra adtad egyetlen engedetlensége miatt. Az erkölcsök romlottsága miatt vízözönnel pusztítottad el az emberiséget, Noé családjának kivételével. Égből leszálló tűz által hamuvá tetted Szodomát és Gomorát és a szomszédos városokat, mert meg akartad büntetni tisztátalanságukat. A zsidó népet elvetetted hálátlansága miatt, bár választott néped volt. Még saját Fiadat se kímélted, hanem a kereszthalálra szolgáltattad, mert magára vállalta gonoszságainkat.

Egyetlen halálos bűn miatt fosztod meg mindennap a kereszténveket a megszentelő kegyelemtől, a szeretettől, a Szentlélek ajándékaitól, a verejtékkel szerzett érdemektől, az istenfiúságtól, mindama javaktól, amelyeket a szentek élveznek az égben, és kárhozatra ítéled őket. Országok feldúlása, háború, pestis, éhinség, be-

tegség, a halál és az a sok baj és jaj, amit magunk körül látunk: mindezek igazságosságodnak ítéletei, mert személyükben és az emberfaj családfáján akarod büntetni a bűnösöket.

Istenem, kell, hogy isteni jogodnak nagysága kimerithetetlen jó legyen, ha egyszer itt a földön és a másvilágon ennyire szigorúan megbünteted az ellened elkövetett sértéseket. Reszketve imádom rettenetes felségedet és teljes szívemből kárhoztatom a törvényszegéseket, amelyeket ellened merészelnek.

Uram, ne szigorú voltod szerint ítélj meg minket, hanem jóságod és irgalmad szerint.

Te nem akarod a bűnösnek se halálát, se kárhozatát, hanem hogy megtérjen és éljen. Gyökeres megtérést kérek tőled: kérem a bűnbánat szellemét és kegyelmednek bőségét, hogy elkerüljem igazságod ostorát és naponként megadjam neked a köteles hódolatot. Igy a szigorúságtól való félelem számomra a bölcsesség kezdete lesz.

Ezért könyörgök, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

13

Istennek bölcsessége és tudása.

Bölcsességed és ismereteidnek tára végtelen, Istenem. Mindenekelőtt tökéletesen ismered saját nagyságodat. Saját mivoltodról való ismereteidet hasonlóan méretezett szeretet kíséri: ebben áll boldogságod. Tökéletesen ismered mindazt, ami rajtad kívül van. A jelen, a múlt, a jövő és a lehetséges dolgokat, valamennyi kísérő körülménnyel együtt: ismered az időt, a helyet és a személyeket. Saját mivoltodban ismersz meg mindent, mert saját magad vagy mindeneknek létesítő oka, célja, eszménye és végső gyökere.

Semmi sem tudja elkerülni tekintetedet se az égen,

se a földön, se a pokolban. Világosan látod az elme legtitkosabb gondolatait, a szív legfinomabb benyomásait: behatolsz az emberi akarat legrejtettebb szándékai közé.

Bölcsességed rendezte és szőtte csodálatos összhangba a mindenség részeit, hogy mindenek műveid szépségét, az ember javát és végül a Te dicsőségedet szolgálják, mert erre a célra rendeltél mindent.

Végtelen bölcsességed szabta ki a megtestesülés és a megváltás titkainak teljesülését: bölcsességed ragyogtatja meg igazságos voltodat a vétek megbüntetésében, jóságodat abban, hogy minden bűne ellenére megadod az embernek a bocsánatot és mindenható hatalmadat abban, hogy egy személyben egyesítetted az isteni és emberi természetet, bár végtelenül távol vannak egymástól és lehetetlennek látszott egymással egyesíteni.

Ó örök Bölcsesség, folytonos és mélységes hódolattal jelenlétedben akarok járni, mert látod minden tettemet, behatolsz gondolataim közé és felméred szándékaimat: minden a maga mezítelenségében, napfényben áll előtted.

Istenem, amikor saját tudásom gyámoltalanságát bölcsességed nagyságához mérem, egészen megsemmisülök és kárhoztatok minden kevély, vakmerő gondolatot, amely gőgös semmiségem mélyén támadhat.

Imádom, Istenem, bölcsességed minden rendelkezését a mindenség kormányzásában és elfogadok mindent, amit reám mérsz: a keserűséget is, az örömöt is. Mindez csak azért van, hogy bűneimért bünhődjem és eljussak tökéletességem teljességére. Ez elég nekem: elfogadom szent akaratodat és megcsókolom atyai kezedet.

Adj részt, Uram, az igazi bölcsességből, hogy általa megismerjem, megízleljem, kívánjam, keressem és kiérdemeljem az örök javakat.

14

Az isteni Gondviselés.

Csodálatos, Uram, a Te gondviselésed. Mindent elrendeztél öröktől fogva, az időben pedig mindent célba vezetsz. Minden teremtményednek megadtad az őt megillető erőket és képességeket, hogy élhessen, védekezhessen és végezhesse saját tevékenységeit s így szolgálhassa a mindenség javát, az emberek üdvét és hirdethesse isteni dicsőségedet.

Szuverén módon intézed mindazt, ami a világon általában történhetik. Szabadon irányítod teremtményeid sajátos tevékenységét: semmi nem történhetik rendelkezésed, vagy engedélyed nélkül. Fejünkről egyetlen hajszál le nem hull, az erdőben egyetlen falevél meg nem moccan, a patakban egyetlen csepp víz meg nem csobban beleegyezésed nélkül.

Mivel Te akarod a jót, ami megvalósul, s mivel engedélyed nélkül semmi rossz meg nem történhetik, mindig a Te terveid valósulnak meg. Terveid kivitelére felhasználod még azt is, ami megakadályozni látszik megvalósulásukat. A kígyó csábítása és Ádám bukása csak alkalom volt számodra, hogy az embert az Istennek méltóságára emeld Fiadnak megtestesülése által és Jézus által a kegyelmek bőségével halmozod el Adámnak legkisebb ivadékát is, hogy boldoggá tedd őket mennyországodban.

Egészen rád hagyatkozom, ó drága szentséges Gondviselés, és minden zúgolódás nélkül elfogadom kezedből a megvettetést, a betegséget, a halált is, amikor az neked tetszik, mert mindent üdvösségünkre és dicsőségedre rendeltél el.

Ezentúl mindig meg akarom őrizni nyugalmamat, Istenem, a nagy szerencsétlenségek és bajok között, amelyek a világra zúdulnak. Gyakran látjuk diadalmaskodni a gonoszságot, elnyomottnak az erényt, a val-

lást üldözöttnek, feldúlva az országokat, büntetlennek a vétket és mintha kihalt volna az igazság érzete.

Ezek miatt felsóhajtok hozzád, Uram! Alázatosan és állhatatosan kérlek, hogy ezek ellen küldj orvosságot. Nyugodt maradok azonban, mert arra gondolok, hogy mindezeket a Te gondviselésed valami nagyobb jóért engedi meg. Isteni igazságosságod szerint cselekszel, amikor előbb-utóbb megbünteted a vétkest: irgalmasságod szerint, amikor magadhoz téríted a bűnösök nagy számát és megszenteled a választottak ezreit. Még a zsarnokok őrjöngő gyűlöletét is csak arra használod fel, hogy magasztosabbá tedd vértanúid győzelmét, megmutasd Egyházad isteni jellegét, gyarapítsd nevednek dicsőségét. Bízom tehát benned, Istenem, és remélem, hogy engem is megsegítesz a nagy veszedelmek között, mert fokozottan gondját viseled azoknak, kiknek semmi más támaszuk nincs, különösen, ha egyedül neked szentelték magukat.

Megpróbáltatásaim közepette csak egyetlen szavam van: « Ez az Isten akarata! » Csak az történhetik velem, ami tetszik az Urnak. « Áldott legyen az ő szent neve! » Ez a gondolat elegendő volt arra, hogy apostolaidat és szentjeidet még a legborzalmasabb viszontagságok között is erősekké, nyugodtakká és örvendezőkké tegye. Hát ennek a gondolatnak kevesebb hatása lenne rám?

A jelen élet dolgaira vonatkozólag minden nyugtalanságot elfojtok magamban, Istenem. Hiszen a Te gondviselésed táplálja gondosan az ég madarait és királyi pompába öltözteti a mezők liliomait. Mit meg nem teszel akkor értem, fogadott fiadért, kit országodba szántál? Érettem, akit saját testeddel és saját véreddel táplálsz, — érettem, aki mindörökre szeretni, szolgálni és magasztalni akarlak téged! ...

Arra törekszem tehát mindenekelőtt, hogy a szeretet által téged uralomra segítselek saját szívemben. Biztos vagyok abban, hogy Fiadnak ígérete szerint: « a többi hozzáadatik » (Mt. 3, 33). Amen.

II

JÉZUS KRISZTUS

« Ti kinek tartotok engem ? »
(Mt.16,15.)

« Én Uram, én Istenem ! »
(Jn.20,28.)

1

Jézus Krisztus Isten.

Jézusom, valóban, természetednél fogva, Isten Fia vagy: egyenlő és egylényegű vagy Atyáddal. Isten vagy, mint Atyád! Örök Igéje vagy és élő szava. A természet, amelyet Atyád közöl veled, ugyanaz benne és benned: te tökéletes képmása és lényének maradék nélkül való teljes kifejezése vagy. Egyszóval Atyáddal és a Szentlélekkel ugyanazon egy Isten vagy. Mint Atyád és vele együtt, Te vagy a szuverén Lét: örökkévaló, mérhetetlen, felfoghatatlan, mindenható, végtelen jó, végtelenül igazságos, végtelenül bölcs.

Imádlak, Jézusom! Igaz, élő Isten, a mindenség abszolút Ura vagy, akitől minden tekintetben, mindenestől függök. Csodállak isteni tökéletességeid miatt! Teljes szívemből szeretlek, mert kimondhatatlanul fölötte állsz mindeneknek. Reménykedem benned, mert irgalmas vagy, és félek tőled, mert igazságos vagy. Végtelen bölcsességed szándékait megalkuvás nélkül mindenben elfogadom. Dicsőitem és hirdetem minden más kiválóságodat: miattuk veled együtt örülök és, ha tudnám, szeretném naponkint növelni azokat. Add meg nekem a kegyelmet, hogy szívem mélyén mindig, szünet nélkül reád gondoljak és mondhassam neked, amit vallott előtted előbb hitetlen, aztán hozzád tért tanítványod: «Dominus meus et Deus meus!» (Mt. 20, 28.) «Te vagy az én Istenem és az én Uram!» Amen. Úgy van!

2

Jézus Krisztus a mi Megváltónk.

Én Istenem, igazán Jézus vagy, azaz Megváltó vagy, a világnak Üdvözítője vagy, mert te szabadítottad meg az embert bűneitől. Az üdvösség kegyelmeit te érdemel-

ted ki halálod és győzelmed által: Te tártad fel előtte mennyországod kapuit. Az emberi nem Megváltóját köszöntöm benned, mert Te gyógyítottad be sebeit, melyet a bűn ejtett az ember szívén, és Te szerezted nekünk vissza a jogot, hogy Isten fogadott fiaivá legyünk és javait örököljük.

Köszönöm neked, mennyei Atyám, azt a szeretetet, amellyel a világot annyira szeretted, hogy Megváltóul és Üdvözítőül szeretett Fiadat adtad érte és e szentséges terved végrehajtására isteni személyével olyan testet és lelket egyesítettél, mint amilyen a miénk. Más eszközeid is lettek volna, hogy bennünket megments, de egyik se tudta volna ennyire felénk ragyogtatni szeretetedet, igazságosságodat, bölcsességedet és hatalmadat. Te megváltásunknak azt a módját választottad, amely számunkra a legelőnyösebb!

Még azt is köszönöm neked, Istenem, hogy minden embert fiaddá akarsz fogadni, mihelyt beletestesülnek Fiadba a hit, a szeretet és a megszentelő kegyelem által, amely részesedés az isteni természetben, és mihelyt élteti őket Jézusnak Szentlelke, aki annyira a tied, mint övé. Segíts, hogy életem minden napján valóban fiadnak mutatkozzam, téged hálás gyermeki szeretettel szeresselek és így megőrizzem jogaimat mennyei örökségemre.

Neked pedig, Jézusom, köszönöm, hogy azzal a kicsorduló szeretettel szerettél bennünket, amely megmentésünkre vállalta és elviselte a kereszthalált. Kínszenvedésed áldozata annyira tökéletes volt, hogy nem hagyott semmit rovásunkon, amit nekünk kellene leszenvednünk, hogy megváltásunk teljes legyen.

Kegyelmedet add meg nekem, hogy szeresselek, mint Istenemet és mint Megváltómat, és arra törekedjem, hogy életem minden lépésében Téged utánozzalak és kövessem parancsaidat. Mert «kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak!» (Jn. 6, 9.) Tőled várom bizalommal ezt az örök életet, én isteni Megváltóm! Amen.

3

Jézus Krisztus Üdvözítőnk és Szabadítónk.

Te vagy, Jézusom, az emberiség Üdvözítője! Te váltottad ki az embert a bűnnek rabságából, mert az isteni igazságosságod törvényei szerint a bűn végtelen elégtételt követelt, hogy az ember megkapja a bocsánatot. És ezt a végtelen elégtételt egyedül csak Te tudtad megadni, Jézusom. Az örök halál és a kárhozat rabságából Te mentettél ki minket: Te szabadítottál fel bennünket az ördög zsarnoksága alól. Te adtad vissza nekünk az Isten fiainak szabadságát. Te fizettél megváltásunkért véred árával, pedig szemednek egyetlen lehulló könnye, szívednek egyetlen elszálló imádsága, végtelen értéke miatt, elég lett volna, hogy az igazságosság teljes szigora szerint kiengesztelje a megbántott Istent.

Köszönöm, Jézusom, a mindent meghaladó kegyelmeket! Elismerem, hogy teljesen a tied vagyok, mert harc árán szereztél meg magadnak engem és e jogod címén rabszolgáddá lettem. Boldog rabság, mely engem egyedül csak a Te szolgálatodra és dicsőséged gyarapítására kényszerít! Szívem-lelkem minden indulatával elfogadom jogaidat egész lényem felett és újból neked szentelem testemet, gondolataimat, tetteimet, szavaimat, hálából a megváltás ajándékaiért.

Bocsánatodat kérem, Jézusom, minden bűnömért, amelyet életem folyamán elkövettem, bár irgalmad annyiszor kiszabadított engem a bűnnek rabságából. Fogadom, hogy kegyelmed segítségével többé nem vétkezem. Nem akarok többé se szeretni, se kívánni semmit, csak egyedül Téged, vagy csak miattad és csak úgy, amint Te szeretsz és kívánsz valamit, — úgy, hogy szeretetemnek és vágyaimnak mindenkor egyedül csak Te legyél a tárgya, célja és mintája. Igy legyen!

4

Jézus Krisztus a mi Közbejárónk.

Jóságos Jézusom, Te vagy a közvetítő Isten és az ember között. Mert Te imádkoztál értük, Te jártál közben értük. Te adtad meg helyettük az élégtételt és Te érdemelted ki számukra a bocsánatot szenvedésed és halálod által. Te kötöttél nekik békét Atyáddal és Te nyitottál számukra járható utat, hogy könnyen eljuthassanak hozzá. Szent Egyházadnak érdemeid kincstárát hagytad, hogy közvetítésed soha meg ne szünjék. Valahányszor bűneinkből hozzád térünk, ebből a kincstárból merítünk, hogy megbékélhessünk az éggel.

Senki más, — egyedül csak Te lehetsz a mi közbejárónk. Az összes angyalok és az összes emberek együttesen se tudnának önerejükből Atyádhoz közeledni, nem tudnának helyünkben tárgyalni, se helyettünk elégtételt adni az ős-isteni igazságosságnak. Ezt csak a megtestesült Isten tudta megvalósítani. A közvetítőnek embernek kellett lennie, hogy közülünk való legyen és így tudjon könyörögni, szenvedni és meghalni; de Istennek is kellett lennie, hogy szenvedéseinek és érdemeinek végtelen értéke legyen: hogy az isteni dicsőségen ejtett sértést méltóképpen jóvátegye és hogy teljes értékű áldozattal kiengesztelje azt a gyalázatot, amelyet az első ember vétke és az ő gyermekeinek bűnei szórtak a legnagyobb Felség felé.

Mindörökre légy áldott, Uram Jézusom, hogy közbejárónk lettél és közvetítésedet mindannyiszor megújítod, valahányszor érdemeidnek kincstárát korlátlanul rendelkezésünkre engeded. Bárcsak kellőképpen tanúsíthatnám hálámat azáltal, hogy komolyan és szentül előkészülök a szentségek méltó vételére, amelyek források és csatornák, ahonnét kegyelmeidnek és javaidnak árja felénk indul, és hozzánk érkezik.

Kegyeskedjél, Jézusom, érdemeiddel megajándékozni

engem életem egész folyamán, de különösen halálom óráján. Ó, bár minden ember számára közvetítő vagy, mégsem üdvözülnek valamennyien! Érdemeid mindenkinek elegendő gyógyírt kínálnak, hogy üdvözülhessenek: hogy azonban valóban meg is gyógyuljanak érdemeidnek egyetemes erejét fel is kell használniok a hit, remény és szeretet által, amelyben élniök és halniok kell. Közvetítésed ugyanis nem akar bennünket dologtalanokká tenni, hanem arra késztet bennünket, hogy ernyedetlenül munkálkodjunk üdvösségünkön és így a mennyország kiharcolt koronánk, küzdelmeink jutalma legyen.

Adjál tehát nekem, Jézusom, élő hitet, rendíthetetlen reményt és tevékeny szeretetet, hogy kiérdemeljem szenvedéseidnek gyümölcseit. Amen.

5

Jézus Kriszus a szentek Szentje.

Ki igazán és mindenekfölött szent? Te vagy az, édes Mesterem! Mint Isten, maga a szentség vagy: létesítő oka és forrása vagy mindama szentségnek, amely angyalokban és emberekben tündökölhet. Mint teremtmény is szent vagy, ama mivoltoddal azonos, magánvaló, teremtetlen szentséggel, amelyet a személyes egység által, közvetlenül az Ige közöl emberségeddel. Szent vagy a mivoltodhoz járuló, teremtett szentséggel, mert benned megvan a megszentelő kegyelem teljes tartalma és a Szentlélek ajándékainak fogyhatatlan bősége. S mindezt szent emberséged megtestesülésed pillanatától kezdve, kimerithetetlen és korlátlan mértékben megkapta!

Mint ember, Te vagy, Jézusom, az egyetlen és végső ok, aki számunkra kiérdemelted mindama kegyelmeket, amelyeket Isten üdvözülésünkre ad, mióta Ádám bűnbe esett. Mert kegyelmeidet csak érdemeid

miatt adja nekünk: csak miattad és általad kedvesek szolgáid Atyád előtt. Még azok is, akik e világra jöveteled előtt megnyerték Isten barátságát, csak általad és miattad voltak kedvesek Isten előtt és égi segítséget csak előre látott, jövendő érdemeidre való tekintettel kaptak. Te vagy végre a kegyelmet eszközlő ok, mert az istenség emberségedet használja tökéletes, páratlan eszközként, hogy kegyelmeit a lelkekbe árassza. Azok a szentségek is, amelyeket szent Egyházad rendelkezésére bocsátottál, kegyelmet eszközölnek, de sokkal alacsonyabb fokban, mint szent emberséged.

Magasztallak, Jézusom, mert maga a szentség vagy, és mert általad és a Te teljességedből vettük megszentelődésünk minden eszközét.

Köszönöm, Jézusom, azokat a gazdag, bőséges kegyelmeket, amelyekkel elárasztottál engem, — engem, hogy én szentté legyek. Kérlek növeld bennem szüntelenül kegyelmeidet, hogy minden áldott nap növekedjem a szentségben azáltal, hogy neked egyre hűségesebben szolgáljak és napról napra teljesebben szakadjak el minden teremtett dologtól.

Bocsánatot kérek tőled, szeretett Megváltóm, hogy visszaéltem kegyelmeiddel, amelyeket kínszenvedésed által érdemeltél ki számomra. Köszönöm a szent sugallatokat, amelyeket Te küldöttél nekem: röstellem és szégyellem, hogy nem követtem hívó szavukat. Ezentúl egyedül csak reád akarom függeszteni tágranyílt szememet, mint a keresztény életszentség páratlan mintájára. Bárcsak lenyűgözve magával sodorna engem ez a reád tapadó tekintet és bárcsak egészen beléd, formádra alakítana engem! Így legyen!

6

Jézus Krisztus király.

A királyok Királya vagy, Jézusom! Mint Isten, minden uralkodó feltétlen ura vagy, mert őket is Te teremtetted és abszolút hatalmaddal akaratod szerint irányíthatod őket. Mint Istenember szuverén királyi tekintéllyel rendelkezel a föld minden népe felett: hívők és hitetlenek, zsidók és pogányok, angyalok és ördögök, fejedelmek és alattvalók, üdvözültek és kárhozottak felett, végül minden felett, ami bármi vonatkozásban van örök üdvösségünkkel, akár könnyíti, akár akadályozza üdvözülésünket.

Atyádtól mindenható hatalmat kaptál égen és földön, hogy oktasd igehirdetésed és apostolaid szava által, és magadhoz vonzd mindazokat, kiket méltóknak találtál híveid közé engedni, hogy országod javait élvezhessék.

Ez az ország az Egyház, amelyet Jeruzsálem, Dávid városa jelzett. Országod nem e világból való: Te nem azért alapítottad, hogy kincseket halmozzon és az embereknek mulandó élvezetét szerezze meg. Célját tekintve lelki, mert azért jöttél a világra, hogy az embereknek örök életük legyen, mégpedig bőségesen. Országodnak nincs határa: felöleli az egész földkerekséget. Országodnak nincs vége, mert átszeli a századokat.

Istenséged végtelen tökéletességei és emberséged páratlan érdemei által az erények királya vagy: nevedre meghajol minden térd az égen, földön és a pokolban.

Te a dícsőség királya vagy, mert győzelmet arattál a bűn és a halál felett: szétzúztad a sátán hatalmát, amikor felforgattad a bálványimádás birodalmát: megismertetted magadat, hogy imádjanak és szolgáljanak a földkerekség minden táján. Ez a királyi dícsőség ragyogott feltámadásodban, de különösen mennybemeneteledkor, amikor birtokodba vetted égi trónodat. Ott

ülsz Atyádnak jobbján, hogy mindörökkön örökké fogadd teremtményeid hodolatát és imádását.

Dícsőséged akkor lesz teljes, amikor ítéletet tartasz élők és holtak, angyalok és ördögök felett, a kárhozottakat és a halált, utolsó ellenségedet, lábad alá terítetted és amikor, ezek után, csodálatos fenségben, angyalaid és szentjeid kíséretében egedbe szállsz. Akkor Istenatyádnak ajánlod országodat és királyi felségedet és elismered, hogy mindama dícsőség, amelyet Te kaptál és amely általad, az egész örökkévalóságon át választottaidra árad, a Mindenhatótól származik, aki az égben «minden lesz mindenekben» (1.Kor. 15, 28).

Imádlak, Jézusom, mint királyomat! Teljesen és egész szívemből szuverén uralmad alá vetem magamat, mert nagyobb dícsőség és tisztesség számomra neked engedelmeskedni, mint a világ leghatalmasabb királya lenni.

Köszönöm neked, királyi Felség, hogy annyi más közül éppen engem választottál ki, hogy részt vegyek országodban. Viszonzásul, keresztségem által téged választottalak uralkodómnak és ellene mondottam ellenségednek, a sátánnak és az ő országának, hogy neked megadjak minden dícsőséget és tiszteletet, amely téged, mint a legszuverénebb Felséget megillet.

Add meg nekem, Királyom, a kegyelmet, hogy egész életem folyamán téged hűségesen és jól szolgáljalak, azáltal, hogy egyedül csak téged engedjelek uralkodni akaratomon, szellemi életem, értelmem, érzékeim és vágyaim felett. Csak arra akarok törekedni, hogy megnyerjem szent tetszésedet, miként a hűséges alattvalóknak csak egyetlen vágyuk lehet, hogy kedvében járhassanak uralkodójuknak. Mindezekért meglesz bőséges jutalmam, ha kiérdemlem, hogy egykor, — ama napon — hűséges és derék szolgádnak nevezel (Mt. 25, 23).

7

Jézus Krisztus a mi mesterünk és tanítónk.

Jézusom, Te vagy a mester és a tanító! Te oktatsz bennünket kívülről szavad által, belül szent sugallataid által. Te a világ világossága vagy, mert eljöveteled előtt minden nép sötétségben járt, vagy a halál árnyékában ült. Apostolunk vagy és a nagy tanács angyala, akit az Atya azért küldött, hogy az üdvösség útjára tanítson bennünket. Lelkünk püspöke vagy, mert meglátogatsz bennünket és őrködöl felettünk.

Legfőbb prófétának, leghitelesebb tanítónak ismerlek el. Te általad szóltak hozzánk a próféták. Nem érzéki felkenés által lettél fölkent és fölszentelt prófétánk, mint Izrael népének tanítói, hanem valami egészen szellemi felkenés által: azáltal, hogy istenséged egy személyben egyesült emberségeddel és lelkedet elárasztották ama kegyelmek, amelyeket létednek első percétől kezdve kaptál, hogy oktasd a keresztény népet. Magad is jövendöltél sok dolgot, amelynek egy része már teljesedésbe ment, más része pedig teljesül majd minden nap, egészen az idők végezetéig.

Köszönöm, Mesterem, hogy nem engedtél akkor születnem, amikor a pogányság sötétsége borította el Judeán kívül az egész földet, mert akkor én is bálványokat imádtam volna, mint az emberiség nagyobb része.

Add meg nekem a kegyelmet, hogy annak az igazságnak világosságában járjak, amelyet Te hoztál le a földre, — hogy tettekkel gyakoroljam azt a tanítást, amelyet Te hirdettél, — hogy alázatos engedelmességgel hallgassam minden szavadat és kövessem minden oktatásodat, különösen azt az egyet, mely a leglényegesebb mindenki számára, aki tanítványaid sorában akar maradni: tagadja meg önmagát mindennap, vegye fel keresztjét és kövessen téged.

Arra kérlek, édes Jézusom, hogy hűségesen hordozhassam azt a keresztet, amelynek értékéről világosan

beszél nekem isteni példád. Végül kérem kegyelmedet, hogy magamat mindenben ama tanításokhoz tartsam, amelyeket Te adtál nekem: az alázatosságról, a szelídségről, a tisztaságról, a szegénységről, az engedelmességről, az imádságról és arról, hogy minden erőmmel Isten dicsőségét keressem, miként Te is mindenekben csak ezért cselekedtél. Amen. Úgy legyen.

8

Jézus Krisztus a mi Törvényhozónk.

Új törvényt adtál nekünk, Jézus, amelyet Evangéliumodban találunk meg. Ez a törvény, ha forrását tekintem egészen mennyei, mert az isteni bölcsességnek része: célját tekintve pedig törvényed mindent meghalad, mert célja, hogy Istent tökéletesen tiszteljük, azáltal, hogy felénk tárja az Isten végtelen kiválóságait és Istenünk számára tőlünk teljesértékű tiszteletet igényel. Hatásai által ez a törvény kifejezhetetlenül jótékony, mert tökéletesen boldogokká teszi az embereket, amennyiben megadja nekik az eszközöket, hogy bírhassák az Istent. Magasztos ez a törvény szentséges titkai által, amelyek minden értelmet és érzéket meghaladnak, mint a személyek Háromsága az egy természetben, az Isten Fiának megtestesülése és a megváltás. Erkölcsét illetőleg ez a törvény végtelenül tisztaságos: tiszták a parancsai, tanácsai és utasításai, amelyek a legszigorúbb igazságosság és a legteljesebb szentség normáját alkotják.

Törvényed Mózes törvénye felett áll, mert az a félelem törvénye volt, amelynek megtartására fenyegető büntetések által kellett az alatvalókat kényszeríteni. A mózesi törvényt csak kőre írták angyali kezek és előképei, áldozatai által nem adott kegyelmet: ezért csak arra való volt, hogy tökéletlen módon jelezze törvenyedet. Törvényednek, ó isteni Tanítónk, csodálatos íze

és ereje abban van, hogy szeretet által ösztökél bennünket a megvalósításra; — maga a Szentlélek véste bele az emberszívekbe. A szentségek és a végtelen érdemű áldozat által törvényed erőt is ad, hogy az általa reánk szabott parancsokat megtarthassuk, sőt követhessük a tanácsokat, amelyeket a tökéletességre szomjas lelkeknek osztogat.

Add meg nekem, Uram, hogy törvényedet szeretetből tartsam meg, mert a Te törvényed a szeretet törvénye. Tedd, hogy ezen szeretet szabaddá legyen minden érzékiségtől, minden gőgtől és minden kapzsiságtól, mert ez a három szenvedély uralkodik az eredeti bűn által megrontott világon és ezek a végső okok, amiért az emberek törvényedet megszegik. Magad is azt akarod, hogy tanítványaid szakadjanak el a világtól, és apostolaid személyében nekik mondottad: «Már nem tartoztok a világhoz», — választásom által elszakítottalak tőle benneteket. Te mondtad még ezt is: «Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atyának a szeretete» (Mt. 15, 19; Jn. 2, 15).

Add meg nekem, Jézusom a hitet, a reményt, a szeretetet, hogy általuk képes legyek megtartani törvényedet, Egyházad minden parancsát és hogy általuk vágyaid szerint élhessek, osztozzam érzelmeidben és utánozzam tetteidet. Bárcsak különösen a szeretetet annyira bőségesen birtokolhatnám, hogy számomra valóban törvényed teljessége lenne! (Rom.13, 10.) E szeretet által bárcsak mindig boldogan, készségesen, alkudozás nélkül és az utolsó betűig megtartanám törvényedet lelkemnek üdvösségére. Amen.

9

Jézus Krisztus az Egyház feje.

Megváltóm! mint ember, híveid közösségének, a katolikus Egyháznak láthatatlan feje vagy. A híveknek

ez a társasága a Te titokzatos tested, azon csodálatos kegyelmek és folytonos hatások által, amelyeket Egyházaddal közölsz. Igehirdetésed, imáid, ott a Golgotán halálod érdeme által előkészítetted Egyházad terjedését és az Egyház átszúrt isteni Szíved nyilásán át lépett az eleven életbe.

Ettől kezdve az igazság Szentlelke által kormányozod Egyházadat. Sentlelked tartja fenn, hogy ellenállhasson a pokol kapuinak. Szentlelked egyesíti egymással a híveket azáltal, hogy ugyanazt a hitet vallják, ugyanazon javakat remélik, ugyanazokat a szentségeket használják és ugyanannak a látható fejnek, a római pápának, földi Helytartódnak engedelmeskednek.

Megszentelted Egyházadat véred által, amikor önmagadat adtad érte, hogy ne legyen rajta se makula, se ránc, hanem tiszta és szeplőtelen legyen. Megszentelted szereteted és kegyelmeid által, amelyeket a tökéletesség kiapadhatatlan forrásaiként azokra árasztasz, kik az Egyház anyaölén megpihennek. Megszentelted Egyházadat a tanítás által, amelyet Te ajándékoztál neki, és az élő tagok példás erkölcsei által. Azok felett pedig, akiket, bár szentségedre hívtad őket, learatott a halál, zokog az Egyház-anya és szüntelenül dolgozik feltámadásukon, hogy újra szentekké legyenek kegyelmed által.

Miután prófétáid századokon át előre meghirdették Egyházadat, apostolaid tanítása által elterjesztetted világszerte: a mártírok vére, szentjeid csodái és hősies erényei által fenntartottad és megtartottad az emberi hatalmak üldöztetése, a szakadárok és az eretnekek ellenére. Végül biztosítottad Egyházadat, hogy vele maradsz mindvégig a világ végezetéig.

Te vagy a küzdő Egyház ereje a harcok között, amelyeket a sátán és a világ ellen kell megvívnia. Te vagy a szenvedő Egyház vígasza a kínok közepette, amelyeket a purgatóriumban kell végig szenvednie. Te vagy a győzelmes Egyház koronája, amelyben Te ki-

rálykodol és amely veled együtt uralkodik örök dícsőségedben.

Köszönöm, Megváltóm, hogy az Egyház ölén születhettem, mert rajta kívül nincs üdvösség. Mi lett volna velem a kegyelem nélkül? De a kegyelem ellenére is mi lenne belőlem a jövőben, ha az Egyház halott tagjává válnék: mert hitemet nem éltetik a jócselekedetek?!

Bocsánatodat esdem, Jézusom, mert nem szerettem eléggé gyermeki szeretettel Egyházadat és mert megváltó uralmának terjesztésén kevés buzgósággal munkálkodtam.

Bocsásd meg a vétkeket, amelyeket Egyházad parancsai ellen elkövettem: a hitványságot, hogy eltékozoltam a kegyelmeket, amelyekkel Egyházadat csak azért gazdagítottad, hogy hozzám átszármaztassa: — a hanyagságot bocsásd meg, hogy nem hatoltam bele imáinak szellemébe és nem tápláltam lelkemet szent tanításaival. Egészen elröstelkedem és ezentúl csak azt kívánom, hogy Egyházaddal szemben úgy viselkedjem, mint a gyermek, aki a legnagyobb tisztességnek és becsületnek azt tartja, hogy méltó legyen ilyen szent Édesanyához. Úgy legyen!

10

Jézus Krisztus az angyalok fejedelme.

Jézusom, Te nemcsak az embereknek vagy uralkodója, hanem az angyalok fejedelme is vagy. Mint Isten, az angyaloknak adott kegyelmek teremtője és szerzője vagy. Mint Isten-ember fejedelmük vagy, mert mindaz, ami az égben van, — az angyaloknak minden kara, — hatalmad alatt van. Dícsőséged által felettük állsz, mert emberi természeted személyes egységben van az isteni természettel és mert e személyes egység következtében a kegyelmek teljessége árasztja el lényedet.

Mint Isten-ember Te adsz meg minden dícsőséget angyalaidnak. Te általad kapják meg titkaidnak korlátolt, de mélyebb ismeretét és neked köszönhetik azt az örömet, amelyet éreznek, mert folyton láthatják, miként töltik meg napról napra a megváltott emberek az üres helyeket, amelyeket a kárhozott angyalok hagytak az égben.

A győzelmes Egyház feje vagy, ki magad köré gyűjtöd az égi karokat és a föld szentjeit. Földi életedben angyalaid téged imádni és neked szolgálni törekedtek, most pedig küldötteidként különösen arra használod őket, hogy választottaidat segítsék és vezessék. A világ végén Te ítéled meg őket. Akkor majd azzal bünteted meg a gonoszlelkeket, hogy örökre pokollal sújtod őket, azokkal együtt, kiket sikerült eltérníteniök törvényed teljesítésétől. Azért még külön kínnal bünteted őket, mert az embereknek testi-lelki bajt mertek okozni. Hűséges angyalaidat pedig új örömmel jutalmazod azokért a szolgálatokért, amelyeket küzdő Egyházad tagjainak tettek.

Add meg nekem, Jézusom, mindazokat a kegyelmeket, amelyekre szükségem van, hogy eljuthassak az örök boldogságba, szent angyalaid közé és engedj részt nekem dícsőséges társaságukban, mert engem is arra rendeltél, hogy betöltsek egyet ama helyek közül, melyeket a megátkozott szellemek vesztettek el az égben.

Ó szent angyalok, de különösen te Szent Mihály arkangyal, ki a győzelmes Egyház fejedelme és a küzdő Egyház oltalmazója vagy, esdekeljétek ki számomra a szükséges kegyelmeket, hogy követhessem tisztaságtokat, Istenünk szolgálatában való készségteket, Isten dicsőségét kereső buzgóságtokat és többi erényeiteket!

Hűséges őrzőangyalom, kit az Úr azzal bízott meg, hogy az égbe vezess engem, különösképpen hozzád fordulok, mert meg akarok köszönni neked minden jót, amit velem tettél, mióta a világon vagyok. Köszönöm, hogy sok testi-lelki bajtól megoltalmaztál és kérlek,

rólam való szerető gondoskodásodat folytasd ezután is. Esdekelj ki számomra sérthetetlen hűséget sugallataid követésében, állandó szerénységet magatartásomban, eleven undort a bocsánatos bűnnel szemben, amely téged annyira megszomorít: könyörögj ki számomra lángoló buzgalmat Isten szolgálatában. Mert én ki akarom érdemelni, hogy láthassam Istenünket, szerethessem, imádhassam, dícsérhessem, áldhassam és örökre birhassam Őt a te közeledben! Amen.

11

Jézus Krisztus a keresztény vallás szerzője.

Megváltóm, benned köszöntöm a világ kezdetétől fogva egyedül igaz vallás szerzőjét. Mert a vallás abban áll, hogy az Isten, a mindenség Teremtője magasztos Felségének megadjuk a megillető tiszteletet az imádás, a dícséret, a hálaadás és az imádság által. Hogy ez a tisztelet méltó és elfogadható legyen, kell, hogy azt olyan valaki adja meg, aki éppen olyan felséges, mint az, akinek szól: tartalmaznia kell olyan áldozat bemutatását, amely annyira tiszta, mint az, akinek bemutatjuk az áldozatot.

Az ember tehát, különösen a bűnös ember, nem tudta elvégezni az istentisztelet legfőbb ténykedéseit. Ezért Istennek örök végzései szerint, az igaz vallásnak, a bűnbeesés óta rajtad kellett alapulnia, rajtad, Jézusom, mert mint Isten-ember olyan ténykedést, olyan imádást, olyan dícséretet, olyan hálaadást és olyan imádkozást tudtál nyújtani az isteni Felségnek, amely megfelelt az Isten szentségének. Igy juttattad Te az embert abba a helyzetbe, hogy Teremtőjének tökéletes istentiszteletet tudjon nyújtani.

A zsidóknak vallása is igaz vallás volt, amely rajtad, a megígért Messiáson, épült fel. Mivel áldozatai a Kálvárián bemutatott áldozatodat jelezték, azért Is-

tennek tetszett azokat elfogadni, de csak a Te kihulló véredre való tekintetből, nem pedig a bakok és borjuk vére miatt. A keresztény vallás tehát az egyedüli önmagában igaz vallás, mert Te vagy a szerzője és a Te keresztáldozatodat újítjuk meg mindennap oltárainkon, hogy az imádandó Szentháromságnak végtelen értékű imádást, áldozatot, elégtételt és hálaadást adjunk.

Köszönöm neked, ó végtelen Jóság, hogy meghívtál engem az igaz vallásra, amely csak egy Istent ismer három személyben és amely Jézust hirdeti a legmagasztosabb istentisztelet fejének, amelyet a mindenség felséges Urának adunk. Megfogadom, hogy mindig megadom neked azt a tiszteletet, amely téged megillet: megadom Jézus Krisztus által, Jézus Krisztussal és Jézus Krisztusban, hogy kedves legyen előtted. Jézus által, vele és benne imádlak, Istenem, szívem legmélyéből. Általa, vele és benne kérlek téged, minden ajándék adományozóját. Add meg nekem a kiválasztottság kegyelmeit, amelyekre szükségem van, hogy teljesen és elszakíthatatlanul hozzád tapadhassak. Es ez a vallásnak leglényege.

Lángoló szeretetet adj nekem, Uram, mert, bár az összes keresztény erények téged dícsérnek, mégis a szeretet nyújtja neked a legnagyobb tiszteletet: élteti és tökéletessé teszi az imádást, a könyörgést, az áldozatot, a felajánlást, a hálaadást, a dícséretet, melyet hozzád küldünk. Egyszóval: a szeretet adja meg a lelket a keresztény vallásnak, amennyiben annyira egyesít bennünket veled, hogy ezentúl egyek vagyunk veled és Fiaddal, Szentlelked egységében. Bárcsak így lenne nemsokára és mindörökre! Amen.

12

Jézus Krisztus pap mindörökre Melkizedek rendje szerint.

Nincs vallás áldozat nélkül, mert az áldozat a legfőbb ténykedés, amely az embereket Istennel egyesíti. Soha nincs áldozat választott és áldozatbemutatásra meghatalmazott pap nélkül. Mikor a sátánt Istenként imádta az emberiség nagy része, neki is megvoltak a saját papjai és áldozatai, hogy lehető legtökéletesebben magának tulajdonítsa és utánozza az Istenséget megillető igaz tiszteletet és hódolatot.

Te vagy, Jézusom, az Újszövetség papja. Atyád öröktől fogva téged választott ki, hogy hibátlan áldozatot mutassál be neki. Az idők teljességében testet és lelket adott neked és az örök Igének emberi természeteddel való személyes egysége által pappá szentelt téged, hogy véred áldozatát nyújtsd neki és tőled vegye azt a hódolatot, amelyet választott és kedvel. Ez az áldozat önmagában, egyedül is elég lett volna, hogy kiderítse haragját és kibékítse a megbántott Istent az emberekkel. A Te áldozatod teljessé teszi és megvalósítja az Oszövetség minden áldozatát.

Amint a világra jöttél, megkezdted papi tevékenységedet, amennyiben nagylelkűen felajánlottad magadat Istennek, a régi áldozatok helyébe, amelyek már nem voltak többé kedvesek az Úr előtt. Akkor és most, szünet nélkül, Te vagy egyben az áldozat és áldozópap, mert tested és véred az áldozat, az Istenséggel egyesült lelked pedig a papi ténykedést végzi. A keresztfán mutattad be áldozatodat, amikor kiontottad minden csepp véredet az emberek üdvösségére. A téged halálra adó zsidók és pogányok csak hóhérok voltak, nem pedig áldozatot bemutatók: senki el nem rabolhatja életedet, mert magad-uraként, tetszésed szerint tartod meg, vagy adod oda életedet. Éppen ezért mélító annyira áldozatod az én szeretetemre!

Az Ószövetség valamennyi áldozata között legtökéletesebb volt az égő áldozat: kezdődött, amikor az áldozatot felajánlották az oltáron; beteljesedett és bevégződött, amikor a tűz megemésztette mindazt, ami romlandó volt az áldozatban. A füst mintegy fölszállt az Isten trónusáig, hogy jóillatú áldozatként fogadja el és viszonzásul a kegyelmek bőségét engedje áramlani azokra, kik az áldozatot bemutatták. Igy áldozatod is a kereszt oltárán lett teljessé, föltámadásod pedig, mint az emésztő tűz, elhamvasztotta mindazt, ami benned romlandó volt, és végül mennybemeneteled által egészen Atyádig emelkedtél, mint kedves és jóillatú áldozat. A Szentlélek áldozatod viszonzásául leszállott pünkösd napján tanítványaidra és elárasztotta őket kegyelmeid és áldásaid bőségével.

Főpap vagy, Te, Melkizedek rendje szerint! Melkizedek, a Magasságbelinek papja, Istennek kenyeret és bort mutatott be áldozatul, amelyet aztán kiosztott Ábrahámnak és hozzátartozóinak. Igy Te is áldozatodat a kenyér és bor színe alatt mutattad be Istennek és kiosztottad apostolaidnak, közvetlenül mielőtt elindultál meghalni a keresztfán. Mint Melkizedek, örök főpap vagy azért is, mert áldozatod hatása mindörökre tart a földön, azért is, mert az égben állandóan Atyádnak ajánlod fel magadat a bűnök engesztelésére.

Főpap vagy, mert mindennap megújítod oltárainkon a keresztények végtelen áldozatát... Amikor a zsidók, évenkint egyszer, ünnepi áldozatot mutattak be az egész világ bűneiért, akkor a Főpap előbb feláldozta Istennek az állatot az égőáldozatok oltárán, aztán belépett a szentélybe, hogy az Urnak újból felajánlja az áldozat vérét. Ez akkor igazi áldozat volt, bár a véres feláldozást nem újították meg. Ez a kétszeri felajánlás azonban nem sokszorozta meg az áldozatot, mert az áldozatok számát nem ugyanazon áldozat felajánlásának megújítása szabja meg, hanem a feláldozott áldozatok más és más mivolta. Igy minden egyes szentmise, amelyet mindennap a századokon át, az utolsó napig bemutat-

nak a földtekén, nem más, mint a keresztnek folytonos, megújított és megjelenített áldozata oltárainkon. Ez áldozatodban tehát Te vagy a tulajdonképpeni áldozópap, mert Te változtatod át a kenyeret és a bort szent testeddé és véreddé. Ez átváltoztatás által Te áldozod fel önmagadat mennyei Atyádnak. A papok itt csak a Te szolgáid, a Te helyetteseid, a Te alantasaid, eleven eszközeid. Ajkukat használod, hogy kiejtsd az átváltoztatás szavait; kezüket, értelmüket és lelkületüket, hogy bevégezd áldozatodat. Ezért merik úgy kiejteni a szavakat, mintha magad lennél a helyükben: «Ez az én testem, ez az én vérem!»

Ó csodálatos és szeretetreméltó titok! Köszönöm, Jézusom, hogy számunkra rendelted. Köszönöm neked, Jézusom, hogy mint pap, irántam való szeretetedet akartad tanúsítani és el akartad törölni bűneimet. Add meg nekem a kegyelmet, hogy szeretetedet szeretettel viszonozzam, legyek mindig kész magamat feláldozni érted és teljesen meghalni önmagamnak, mint szemedben kedves áldozat. Igy legyen!

13

Az ember részvétele Jézus Krisztus papságában.

Bár Te vagy, Megváltóm, az Újszövetség egyetlen és legfőbb papja, mégis magad után, tőled való függésben a papok egész seregét rendelted és meghatalmazod őket, hogy művedet folytassák a földön.

Mindenekelőtt az Egyháznak fölszentelt papjai valóban papok és áldozatbemutatók, bár neked alárendelt viszonyban: mert igazán és szabadon a vallás szelleme szerint ejtik ki az átváltoztatás igéit és e szavak által valóban jelenvalóvá teszik szent testedet és szent véredet a kenyér és a bor külső színe alatt. Az áldozatot külön meghívás, meghatalmazás és fölkenés erejében mutatják be, amelyet az Egyháztól kapnak: különösen

azon jog és hatalom alapján mutatják be az áldozatot, amelyet Te adtál nekik tested fölött, hogy azt titokzatos módon feláldozzák oltárainkon. Titokzatos áldozat ez, amennyiben külön, külön változtatják át a kenyeret és a bort, úgy, hogy az átváltoztatás szavainak ereje által a kenyér színe alatt csak tested lenne jelen, a bor színe alatt csak véred, ha nem lennél eleven valóság és nem támadtál volna fel, hogy soha többé meg ne halj.

Jézusom, engem is, mint egyszerű kereszténytt, a keresztség által pappá kentél föl, hogy az égnek általad belső és szellemi áldozatokat mutassak be: a jó és érdemszerző tetteket. Tedd kedvessé Atyád előtt szívemnek, akaratomnak és tetteimnek ezen lelki áldozatát!

Azt is akartad, hogy a szívnek és jótetteknek ez áldozatán kívül mindenegyes hívő, egyesülve a szentély szolgáival a szentmise alatt, külső és nyilvános áldozatot mutasson be, akár azért, hogy külső jel által bizonyítsa előtted a szeretet láthatatlan áldozatát, akár azért, hogy kézzelfogható módon hangsúlyozza, elismerje isteni Felségedtől való teljes függésünket.

Add a kegyelmet, Uram, hogy valahányszor szerencsém van résztvenni a szentmisén, mindannyiszor méltó módon mutassam be neked oltáraink áldozatát, amely ugyanakkor Jézus áldozata, a papság áldozata, az egész Egyház és a jelenlévő hívek áldozata, a testnek és a szándéknak áldozata.

Földi Egyházad egyesül a menny győzelmes Egyházával, hogy bemutassa ezt az áldozatot és enyhülést esdekeljen szenvedő Egyházad kínjaira. Igy a küzdő, a szenvedő és a győzelmes Egyház egyesül az oltár előtt. Jézus, a fej körül és együtt egészen elmerülnek az imádás, a szeretet, a dicséret, az áldás, a hála és a dicsőítés áldozatában, amely a keresztény vallásnak remekműve.

Engedd, Istenem, hogy ezek az érzelmek hassanak át, amikor élő hittel jelen vagyok a szentmisén és így jól megértsem az ott végbemenő, kifejezhetetlen titkokat.

Remény töltse el szívemet, amikor az önmagát értem feláldozó Jézus jóságán elmélkedem; hassa át lelkemet nagy szeretet, önmagát feláldozni kész lelkület, végül mélységes tisztelet.

Köszönöm, ó Jézusom, hogy szolgáddá tettél engem és részt engedtél isteni papságodban, s így én is folytonosan feláldozlak oltárainkon, bár nagyon méltatlan vagyok. Kérem kegyelmeidet és rendelkezéseidet, amelyekre szükségem van, hogy jól teljesítsem azt az isteni szolgálatot, amely az angyalok küldetése felett áll. Az áhítat szellemével együtt különösen az összeszedettséget és a lelkiismeret tisztaságát add meg nekem, hogy ne tapadjak többé önmagamhoz, a világhoz, haljon el bennem a ragaszkodás a bocsánatos bűnhöz, bensőségesen egyesüljek veled és legyek áldozat.

Bocsásd meg, Istenem, valamennyi vétkemet, melyet elkövettem, amikor résztvettem a szentmisén, vagy azt bemutattam, mert gyönge volt a hitem, figyelmetlen és szerénytelen voltam, nem voltam hűséges a hálaadásban. Jóvá akarom tenni ezeket a hibákat és az egész nap folyamán úgy akarok élni, mintha állandóan jelen lennék az oltár áldozatán. Úgy legyen!

14

Jézus Krisztus az áldozat.

Te vagy, Jézusom, az egyetlen és tökéletes áldozat, amely vérontással mutattatott be minden ember üdvösségére és tökéletesekké tudja tenni mindazokat, akiket megajándékozni kegyeskedik érdemeinek gyümölcseivel.

Te vagy a Malachias próféta által megjövendölt tiszta áldozat, amelyet Istennek a földkerekség minden táján, napkeltétől napnyugtáig kell bemutatnunk. A kereszt oltárán is, az Egyház oltárain is Te vagy a valóban szeplőtelen áldozat, mert Istenségeddel egyesült emberségedet se az eredeti, se bármi más személyes bűn be

nem szennyezheti. Mivel ennyire makulátlan és szent ez az áldozat, nagyobb tisztességet ad Istennek, mint a régmúlt minden áldozata: nagyobbat, mint a földön élő igazak valamennyi jótette, és többet, mint égi szentjeidnek minden dícsérete.

Te engesztelő áldozat vagy, Jézusom! Erre az áldozatra való tekintettel az igazságosság Istene megadja a bűnösöknek a megtérés kegyelmét. Ez áldozat véréből meríti a bűnbánat szentsége és valamennyi többi szentség erejét és hatását. E vér törli el a már megbocsátott bűnért kijáró büntetést és adósságot: ez a vér ad enyhülést a tisztítóhelyen szenvedő lelkeknek.

Köszönöm, hogy Isten színe előtt áldozatunkká lenni akartál, mert szerettél bennünket. Hálából neked ajánlom testemet érzékeivel és indulataival, lelkemet minden képességével együtt, hogy én is élő, szent és feláldozásra mindig kész áldozattá legyek.

Én Megváltóm, áldalak, hogy nem szüntél meg áldozatunk maradni oltárainkon, csupán azért, hogy véres áldozatod érdemeit teljesebben hasznunkra fordítsd. Amikor a Kálvárián feláldoztad magadat, akkor nem történhetett meg az áldozat elfogyasztása. Az Egyház oltárain azonban megvan ez az áldozati lakoma is, amikor a pap és a hívek megáldoznak. Szeretetednek áldozata így valóban teljes bevégzettségében és kiterjedésében.

Magad kegyeskedjél, ó isteni Áldozat, engem előkészíteni, hogy méltóképpen fogadjalak a szentáldozásban: ezért növeld bennem az áldozatkész lelkületet. Téged magamba fogadva az Eucharisztiában, bárcsak orvosságot is vennék gyöngeségeim ellen, erőt szenvedélyeimmel szemben és föltámadásom zálogát kaphatnám!

Szeretlek, Jézusom, imádandó áldozatom és éltető táplálékom!

Mélységesen megalázom magamat szuverén Felséged előtt és elismerem, hogy én, a semmi, tele hibákkal és tökéletlenségekkel, méltatlan vagyok téged befogadni.

Te pótold, kérlek, a hiányzó érzelmeket, hogy téged méltó módon fogadhassalak és így ne éljek én, hanem egyedül Te élj énbennem. Amen.

15

Jézus a mi Emmánuelünk: « Isten van velünk ».

Te vagy, Jézusom, a próféták által meghirdetett, igaz Emmánuel. Mint Isten, minden lény teremtése és fenntartása által velünk vagy a világ kezdetétől fogva. Mint Isten-ember, velünk vagy földi születésed által és társunkként látható módon velünk maradsz mennybemeneteled napjáig. Mielőtt egedbe szálltál volna, távozásod miatt szomorkodó apostolaid láttára, vígaszul megígérted nekünk, hogy nem hagyod árván őket és velük maradsz a világ végezetéig. Igéretedhez híven itt maradsz, hogy segítsd őket: a világ végezetéig itt maradsz utódjaiddal igazságod, szereteted, hatalmad, oltalmad és vígasztalásod Lelke által.

Emmánuelünk vagy azért is, mert velünk élsz és velünk fogsz élni, annyira igazán, mint az égben, testi jelenléted által az Oltáriszentségben, mindig készen, hogy fogadd és meghallgasd imánkat.

Oltsd belém, ó Emmánuel, a vágyat, hogy tabernákulumod előtt gyakran meglátogassalak, hogy itt lerójam előtted kötelességeimet, egyesüljek itt angyalaiddal és elmerüljek oltárod előtt isteni tökéletességeid szemléletében. Meg akarlak ott látogatni azért is, hogy megköszönjem isteni bőkezűséged dús kegyelmeit, általad vígasztalódjam és gyengéden társalkodhassam veled, mint jóságos atyámmal, jegyesemmel, pásztorommal, barátommal és testvéremmel.

Bocsánatodat kérem, Oltáriszentségnek szent Istene, azért, hogy hanyagul, tespedten és ritkán kerestelek fel téged, aki jelen vagy oltárainkon. Te nem szüntél meg jelen lenni, én pedig olyan keveset éltem veled... A jö-

vőben gyakoribb vendéged akarok lenni tabernákulumod előtt. A föld királyai szeretik, ha leghűségesebb alattvalóik gyakran felkeresik őket, hódolnak előttük és hűségük bizonyítékát adják: viszonzásul ők is elhalmozzak éppen a legtolakodóbb udvaroncaikat kegyekkel és ajándékokkal. Mennyivel inkább kötelességünk hozzád jönnünk, Jézusom, hogy a tisztelet, imádás és szeretet hódolatát bemutassuk neked és leesdjük magunkra kegyelmeidet! A földi királyok kegyeit nem lehet összehasonlítani kegyelmeiddel. Arra törekszem tehát, hogy megszerezzem kegyeidet és bőségük egészen elárassza szívemet. Amen.

16

Jézus Krisztus a mi Atyánk.

Jézusom, valóban atyánk vagy! Mint Isten Te adtad nekünk az életet: mint Isten-ember Te engedtél bennünket a természetfölötti életbe. Keresztségünk által Te kezdted meg újjászületésünket, amennyiben a megszentelő kegyelemmel együtt közölted velünk mindama erényeket és képességeket, amelyek Isten gyermekeivé formálnak bennünket. Szentségeid által Te tartod fenn és Te növeled ezt az életet, amely mennyországodban teljesedik ki tökéletesen.

Az első Ádámtól csak földi életet kaptunk, amelyet a halál és annyi nyomorúság, az eredeti bűn következményei, mardosnak. Te vagy, Jézusom, a második Ádám: Te nekünk lelki életet adtál, amely összehasonlíthatatlanul tökéletesebb, mint az a természetes élet, amelyet az első Ádámtól örököltünk.

Igaz, hogy a természetfölötti élet által nem oltalmazol meg bennünket az elkerülhetetlen haláltól, nem szabadítasz meg minket szenvedélyeinktől, az eredeti bűn eme következményeitől, mert azt akartad, hogy nyomorúságaink súlya és sóhajaink folytonosan emlé-

keztessenek bennünket arra, mik voltunk és mik lennénk most is atyai jóságod nélkül. Amikor aztán ezek a nyomorúságok szent terveid szerint megtisztították és tökéletessé tették szívünket, teljesen megszabadítasz bennünket tőlük az általános föltámadáskor, ama napon, amikor «azt, ami halandó, elnyeli az élet» (2. Kor.5,4).

Megváltóm, add, hogy igazán gyermekeddé legyek, mint ahogyan valóban atyám vagy. Tedd, hogy iránted való szeretetem és engedelmességem gyermeki, egyszerű, készséges és tiszteletteljes legyen. És mint a fiú magán hordja az atyjához való hasonlóságot, add, hogy mindenben, rejtett és nyilvános életedben, szenvedéseidben és halálodban hozzád hasonlítsak. Mint egykor magamon hordoztam a földi Ádám képét, úgy sugározzék most rólam a Te képmásod, aki a mennyei Ádám vagy, és jogom legyen dicsőséges életedre, mint a gyermeknek joga van atyja örökére. Amen.

17

Jézus Krisztus a mi testvérünk.

Jézusom, testvérünk vagy, mert Szűz Mária méhében olyan testet és lelket öltöttél fel, mint a miénk. Megvan tehát köztünk és közted a vérnek és a származásnak ama közössége, amely a természet rendje szerint a testvérek között fennáll. De amikor az emberi születés által testvérünkké lettél, ugyanakkor az isteni örökbefogadás által testvéreiddé fogadtál bennünket. Neked és a személyedben teljesült titkoknak köszönhetjük, hogy bizonyos mértékben résztvehetünk az isteni természetben: mennyei Atyád gyermekeinek tekint bennünket és úgy bánik velünk, mint örököstársaiddal.

Miután emberséged és istenséged szerint testvérünkké lettél, még testvérünkké lettél azáltal is, hogy nekünk adtad szívedet. Csordultig tele vagy ugyanis a testvéri indulattal irányunkban és megajándékoztál bennünket

a «testvéri» címmel tanítványaid személyében, föltámadásod után. Ezzel akartál bennünket felbátorítani, hogy mindig számítsunk testvéri támogatásodra és méltóknak mutassuk magunkat olyan végtelenül tökéletes testvérre, mint amilyen Te vagy.

Köszönöm, Jézusom, hogy örökbefogadás által Isten gyermekévé tettél, kegyelem által testvéreddé. Add, hogy egészen testvéri szeretettel szeressem azt a példát, amelyet Te adtál nekem az Isten szolgálatában. Vezess engem, őrködj fölöttem, hogy el ne veszítsem soha jogaimat az istenfiúiságra és járj közben értem Atyádnál, hogy el ne szakadjam soha akaratodtól, amely Atyádé is, és szellemedtől, amely Atyád örök Lelke. Add meg nekem ezt a kegyelmet, Jézusom, Szűz Máriának, közös anyánknak közbenjárására. Amen.

18

Jézus Krisztus a mi jegyesünk.

Te vagy, Jézusom, az igazi jegyes. Kicsorduló szeretetből eljegyezted magadnak a neked annyira idegen emberi természetet: személyes egységbe vetted magadhoz, a kegyelem és a dicsőség teljessége által pedig gazdagon elláttad hozománnyal.

Ezenfelül még eljegyezted magadat Egyházaddal, mint szeplőtelen jegyeseddel: ezt a szövetséget se akaratod, se az emberek gonoszsága meg nem töri soha. Végül nem szünsz meg a hit által eljegyezni magadnak az igaz lelkeket: elhalmozod őket ajándékaiddal, mint megannyi ékszerrel, és tested és véred által közlöd velük saját istenségedet. Veled való egyesülésünk az égben lesz teljes. Egyedül a halálos bűn tudja megsemmisíteni ezt az egységet.

Köszönöm, isteni Jegyes, hogy lelkemmel ennyire bensőséges szövetségre léptél. Add, hogy szeresselek kedvességed és tökéletességeid miatt: szeresselek azon aján-

dékok miatt, amelyekkel velem való egyesülésed következtében elárasztod lelkemet.

Engedd, hogy sértetlenül megőrizzem neked tett eskümet, hogy egyedül csak hozzád ragaszkodjam és egyedül csak a te szent tetszésedet keressem. Bocsásd meg, hogy annyiszor kitártam szívemet idegenek előtt, kik ellenségeid voltak. Igaz bűnbánat által jóvá akarom tenni hűtlenségeimet, hogy újból kedved teljék bennem. Igy legyen!

19

Jézus Krisztus a mi barátunk.

Jézusom, merjem irányodban használni ezt a szót? Igen, Te a legmeghittebb barátunk vagy. Hiszen Te mondottad apostolaidnak: «Nem hívlak többé szolgáimnak benneteket, hanem barátaimnak» (Jn. 15, 15). Valóban úgy bántál velük, mint barátaiddal. Megosztottad velük mindenedet: gazdagságodat, titkaidat, még Szentlelkedet is, akit reájuk árasztottál az utolsó vacsora termében.

Amit velük tettél, azt teszed velem is szünet nélkül: vigasztalsz és támogatsz engem, irányomban a tökéletes jóbarátnak minden kötelességét teljesíted.

Bőkezű barát vagy, mert a Kálvárián feláldoztad értem nyugalmadat, dicsőségedet és örömödet; hűséges barát vagy, mert hálátlanságom, hűtlenségem, hidegségem nem idegenít el tőlem. Soha senkit el nem hagysz elsőnek! Ellenkezőleg: utánuk jársz azoknak, akik elhagynak. Amikor pedig visszatérnek hozzád, mindig kész vagy nemcsak megadni nekik a bocsánatot, hanem még teljesebben beengeded őket szívednek bizalmába.

Megköszönöm, Jézusom, barátságod minden jelét, amellyel elhalmoztál: köszönöm ígéretedet, hogy, ha hűséges maradok hozzád, akkor égi trónusodra, magad mellé engedsz engem. Bocsásd meg, hogy annyiszor nem

ragaszkodtam hozzád, sőt elárultalak és ellenségeiddel szövetkeztem.

Add meg nekem a kegyelmet, hogy ezentúl hűségesebben ápolgassam drága barátságodat és ezt egyre melegebb, hűségesebb, őszintébb, teljesebb és tökéletesebb szeretettel viszonozzam. Testem és lelkem a tiéd legyen és bánatomban minden vigaszom csak az legyen, hogy szentséges szívedre menekülhetek. Itt panaszolom el neked bajaimat és innét új indítékokat, új eszközöket merítek, hogy téged szeresselek. Úgy legyen!

20

Jézus Krisztus a mi orvosunk.

Te vagy Uram, a mi bölcs és ügyes orvosunk: testünknek és lelkünknek orvosa vagy.

Mint a test orvosa, földi életedben gyakran meggyógyítottad a betegeket és számtalan csodát tettél miattuk. De különösen azért jöttél közénk, hogy lelkünk orvosa légy, amint Te magad mondottad: «Az Emberfia azért jött, hogy keresse és megmentse azt, ami elveszett» (Lk. 19, 10). Szereteted sugalmazta, milyen eszközt válassz gyógyításunkra. Magadra vetted minden gyarlóságunkat!

Szükségünk van még rád, drága Orvosunk! A sátán, a világ és saját vágyaink ellen szünet nélkül kell harcolnunk és e küzdelemben naponkint kapjuk az új sebeket. Mint egykor a pusztában a Mózes által felemelt rézkígyó meggyógyította a mérges kígyók marását, ha valaki feltekintett rá; így azonnal meggyógyulnak sebeink is, ha rád tekintünk és segítségedet kérjük.

Nemcsak azon betegségeinket gyógyítod meg, ó bölcs Orvosunk, amelyek már pusztítják szervezetünket, hanem megóvsz azoktól is bennünket, amelyek fenyegethetik egészségünket és belénk olthatják a halál csíráit. Mert Te vagy a föltámadás és az élet: aki benned ma-

rad, az elpusztíthatatlan ellenállóképességet szerez a halál ellen.

Köszönöm, jóságos Orvosom, hogy szörnyű betegségeim alatt annyiszor gondoztál és meggyógyítottál. Látod azonban, hogy még gyönge vagyok és nélküled menthetetlenül visszaesem betegségembe. Egyedül benned bízom! Hiszek azon gyógyszerek erejében, melyeket Te nyújtasz nekem. Rendelkezéseidhez tartom magamat mindenben és nem akarok panaszkodni, hogy több dologtól eltíltasz engem. Különösen nagy a bizalmam az Oltáriszentség iránt, amely valóban ellenszer a vétkek mérge ellen, a gyengélkedők támasza, az erősek egészsége. Ha nem is azzal a lelkülettel veszem magamhoz, mint a tökéletes lelkek, mégis add meg nekem, Jézusom, hogy olyan alázattal fogadjam mint a beteg, aki elismeri gyöngeségét és megérti, hogy egyedül csak itt találja meg az egészségét és az élet teljességét. Amen.

21

Jézus a jó pásztor.

Uram, Jézusom, Te a jó Pásztor vagy! Te magad nevezted ezzel a szeretetreméltó névvel magadat. Valóban megtalálom benned mindazt, ami a jó pásztort jellemzi.

Mi eltévedt bárányok voltunk. Te leszálltál mennyországodból, hogy minket megkeress és az üdvösség útjára vezess. Miután pedig fáradozásaid árán a helyes ösvényre tereltél minket, nem hagysz magunkra bennünket, hanem folyton-folyvást őrködöl fölöttünk, mint a jó Pásztor nyája felett és biztos utakon vezetsz bennünket az igazság és a szeretet legelőjére. Számunkra biztos oltalom vagy a veszedelmes vadak ellen: az ördögök ellen, kik mindig készek, hogy szétszalasszanak bennünket.

A legelő, amelyet Te szántál nekünk önmagad vagy:

nem elégedtél meg azzal, hogy ránk pazaroltad fáradságodat és verejtékedet, hanem még életedet is egészen feláldoztad értünk. Végül csak akkor pihensz meg, amikor már bevezettél minket igazi aklodba: örök tabernákulumaidba!

Ó isteni Jó Pásztor, add, hogy igazi bárányod legyek: hallgassak szavadra, hűségesen kövessem utasításaidat; tanuljam meg, hogy a környező veszélyek közt soha ne bízzam önmagamban. Olts belém mélységes utálatot a mérgezett rétekkel szemben: a hitvány tévtanokkal szemben. Fáradhatatlan éberséget adj nekem, hogy védekezzem az ordító oroszlán ellen: üdvösségem ellensége ellen. Engedd, hogy a bárány szelíd lelkülete töltsön el engem és bizalommal reád bízzam ügyeim gondját. Bizalmatlan legyek tudatlanságommal, konokságommal és oktalanságommal szemben: végül egyedül rendelkezéseid, tanácsaid, figyelmeztetéseid és jótetteid szerint éljek. Amen.

22

Jézus Krisztus a mi ügyvédünk.

Ó felséges Jézusom, te vagy a mi oltalmazó ügyvédünk Isten Atyád színe előtt és az égben «mindenkor élsz, hogy értünk közbenjárj» (Zsid. 7, 25). Atyád elé tárod szenvedéseidet ügyünk védelmére, halálodat és sebeidet. Milyen ragyogó az ékesszólásod, mikor ezek által akarsz kedvező ítéletet szerezni!

Amikor közbenjársz az emberért, akkor joggal hivatkozhatol az igazságra, mert Isten vagy és érdemeidnek végtelen az értékük. Szentjeid csak emberek, mint mi, de érdemeidre támaszkodva, ők is védhetik ügyünket és közbenjárhatnak érettünk, — igaz, hogy csak másodrangon, de mégis hathatósan és nagy javunkra.

Ó üdvözítő Jézusom, köszöntelek, mint védelmezőmet! E tisztedet, mint Isten-ember gyakorlod, aki az

angyalok és hatalmasságok fölé helyezkedtél. Közbenjárásod jogait azonban, mint az Atyának örök Fia juttatod érvényre, aki az ő jobbján ülsz és igazságossága és jósága minden döntésének ura vagy. Kegyeskedjél tehát gyakran bemutatni neki értem mély sebeidet és járj közben értem, hogy a bűnösből igazzá legyek és javaiddal gazdagodjam.

Köszönöm, isteni Ügyvédem, mindazt, amit eddig tettél értem. Inkább, mint valaha, kezedbe teszem le ügyemet: biztos vagyok abban, hogy jótanácsot, fölmentést és békét kapok általad. Amen.

23

Jézus Krisztus az elevenek és holtak bírája.

Meghajlok előtted, Krisztus, mint mindeneknek bírája előtt. Teljesjogú bíró vagy, mert Isten vagy: mint megtestesült Igét, elevenek és holtak bírájává tett Atyád (Ap. Csel. 10, 40).

Minden embert megítélsz abban a pillanatban, amikor elhagyja a földet. A századok végén pedig leszállsz egedből a felhőkön nagy hatalommal és nagy fenséggel, angyalaid és szentjeid kíséretében, hogy az összegyűjtött emberiség felett méltányos, visszavonhatatlan, utolsó ítéletet mondj. Azok, akiket e nap még életben talál, meghalnak, mert minden embernek egyszer meg kell halnia, de csakhamar feltámadnak, hogy őket is megítéld. Ezután mindegyik megkapja a cselekedetei szerint jutalmát, vagy büntetését.

Világosan látó és pontos bíró vagy, aki egyetlen pillantással átlátsz és megértesz mindent. Eme napon számadást követelsz mindenektől mindenről: minden bűnről, amelyet ki-ki önmaga követett el gondolattal, vággyal, szóval, cselekedettel, mulasztással, és a felebarát mindama bűnéről, amelyeknek saját hibánkból mi is okai voltunk. Számadást követelsz az általános

és különleges kegyelmek elprédálásáról, amelyek olyan bőségesen hullottak kezedből reánk, — a hűtlenségről állapotbeli kötelességeink teljesítésében és a vétkes szándékról, amelyek megrontották jócselekedeteinket, — számtalan mulasztásunkról, amellyel megsértettük isteni Felségedet. Egyszóval: mindent megmérsz szentélyed mérlegén. A világ bíráinak döntéseit sokkal szigorúbban érinti isteni ítéleted, mint bármi mást.

Hajlithatatlan, pártatlan Bíró vagy! Nem az emberek szokásai és a világ fogalmai szerint ítélsz meg bennünket; nem tekinted senkinek a méltóságát; nem engedsz az esdeklő könyörgéseknek, hanem mindeneket az Istennek fénye, hatalma és szentsége szerint ítélsz meg. E napon az irgalom helyébe az igazságosság lép és világosan, élesen, egyenkint a bűnösök elé tárja minden és mindegyik vétküket, annyira, hogy rémületükben elnémulnak s nem mentegetik többé magukat.

Kegyes Bíró vagy az igazak számára! Ezért azok, akik megőrizték ártatlanságukat, vagy a bűnbánat szentsége által visszaszerezték, alázatos bizalommal jelennek meg színed előtt. Ezt mondod majd nekik: «Jöjjetek hozzám, Atyám áldottai». Egészen elönti majd őket a vígasz, mert látják, hogy ítéleted üdvösségüket örökre biztosította.

Mindenható Bíró vagy! Itéleted minden akadály nélkül meg is valósul. Ellenállhatatlan erő taszítja a kárhozottakat a pokolba, a választottakat pedig az angyalok ereje méltóságteljesen emeli az égig.

Ó Jézusom, ha ítéletedre gondolok, félelem szállja meg lelkemet. Mi lenne velem, ha haragodban ítélnél meg engem? Eddigi életem alapján nem fenyegetett-e engem ez a szerencsétlenség? És ha még az igaz is olyan nehezen tudja elviselni jelenlétedet, mi lesz az olyan nyomorúlttal, amilyen én vagyok?

Remélem azonban, hogy könyörülsz rajtam, mert nem hagyod el azokat, akik bíznak benned. Ez a bizalom azonban nem ringat bele hamis biztonságérzetbe,

hanem megoltalmaz minden csalódástól és bűneim sokaságához és nagyságához mért bűnbánatra sürget engem. Ha e földön így önmagamat megítélem és kárhoztatom, akkor nem engeded, hogy a másvilágon végtelenül szigorúbb ítélet és büntetés érjen.

E bizalom késztet a jócselekedetekre, amelyek elkövetett vétkeim engesztelésére szolgálnak; állandó éberségre ösztönöz, hogy a jövőben elkerüljem a bűnre vezető alkalmakat. Végül minden nap úgy akarok élni, mint akit bármelyik pillanatban bírói széked elé hívhatsz. Igy, amikor valóban meg is kell jelennem ott, joggal számíthatok kegyes irgalmadra és hallhatom ez édes szavakat: «Jöjj, Atyám áldottja, vedd birtokodba a dicsőség birodalmát». Igy legyen. Amen.

24

Jézus Krisztus a lelki szegletkő.

Megváltóm, Te a lelki épület alapköve vagy: se égen se földön nem adódott más, aki által üdvözülhetünk. Rád támaszkodtak még az Ószövetség szentjei is: a legutolsó választott is egyedül csak általad üdvözülhet. Imáinknak csak azért van valami hatása, mert érdemeidre támaszkodnak. Apostolaidat is azért hívják az Egyház alapjainak, mert mint alattvalóid, tőled függnek. Apostolaidat megszakítás nélkül követik utódjaik, akik öröklik sziklaszilárdságukat, amely tőled származik.

Te az élő szikla vagy, aki élteted és megszenteled az egész épületet, mint a lélek élteti a vele egyesült testet. Te a szegletkő vagy, akit a zsidók elvetettek, mégis Te építed őket bele a hit egységébe, a szent szeretet cementjével. De nemcsak szegletkő vagy, hanem építő is, mert örök szándékaid között Te gondoltad ki az újjászületés tervét, Te szabtad ki az Egyház méreteit és tetszésed szerint Te választottad ki a lelkeket, kiknek feladata, hogy az épület falait alkossák és megadják

neki a szépséget. Ezért vésed és tisztogatod őket, akár a nekik adott adományok által, akár a reájuk mért csapások által. Amikor minden tekintetben elkészültek, akkor kiutalod nekik a helyet, melyet számukra fenntartottál Jeruzsálemben.

Te a puszta sziklája vagy, amelyből Mózes vizet fakasztott, hogy népe szomját eloltsa. Mert a szikla eme víze kegyelmeidet jelenti, melyek az élet sivatagában üdítenek minket. Amint ez a kő követte az izraelitákat, úgy követ kegyelmed is mindenhová, ha csak gonosz indulatunk nem kényszeríti, hogy elhagyjon bennünket. Mindnyájan meríthetünk ez élő forrásból, amely a sziklából fakad és soha ki nem apad, de különösen az alázatos szívűekre árasztja a szentség és vígasz áradatát.

Te vagy, ó Jézusom, fájdalom, a botránykő is. Beléd ütköztek és összetörtek a testi zsidók, akik hatalmas Messiást vártak a világ ízlése szerint és akik megbotránkoztak leereszkedéseid miatt. Föltámadásod után Te keltél ellenük, felforgattad városukat, templomukat és szétszórtad nemzetüket. Most is botránykő vagy azok szemében, akik ugyan hisznek benned, de akik a tőled vett ajándékokat nem gyümölcsöztetik, vagy gőgjükben maguknak tulajdonítják az érdemet és a sikert. Ez a kevélység elvakítja őket. Mivel nem tudják alázatosan megőrizni helyüket az épületben, elvesztik szilárdságukat és lezuhanva szétzúzódnak.

Add, Uram, hogy megszentelődésem művén munkálkodjam és ebben egyedül csak reád, példádra és érdemeidre támaszkodjam. Engedd, hogy még a legjelentéktelenebb elhatározásomnak is természetfölötti alapja legyen és minden döntésemet igazságaid szerint és Szentlelked által formáljam. Tedd, hogy minden cselekedetem, a legkisebb is, aranyból, ezüstből vert remek legyen és drágakövek ékesítsék, ne pedig holmi fából, fűből, szalmából tákolt munka legyen, melyet pillanatok alatt megemészt a tűz (1.Kor. 3, 12). Add

végül, hogy szenvedéseimben mindig nálad keressek vigasztalódást és mindig csak reád támaszkodjam, hogy tökéletesedésem épületét az égig emeljem. Amen.

25

Jézus Krisztus a szőlőtő.

Ó Jézus, Te mondottad mindnyájunknak, amikor oktattad tanítványaidat: « Én vagyok a szőlőtő, ti vagytok a szőlővesszők » (Jn. 15, 5).

Míg a vessző egy a tőkével, szünet nélkül kapja belőle az éltető nedvet és a gyümölcstermő erőt, ha azonban a venyigét lenyessük a tőkéről, elszárad és csak arra való, hogy a tűzre vessük. E gyönyörű hasonlattal nekünk is azt akarod mondani, hogy amíg benned maradunk, a hit, a remény és a szeretet által, addig folytonosan közlöd velünk kegyelmeid hatását, gazdagságát és termékenységét és sok gyümölcsöt termünk, vagyis sok jót cselekszünk a mennyország számára. Ha azonban elszakadunk tőled, akkor kiszikkadunk és nem gyümölcsözünk Istenünk számára, hanem megérdemeljük a kárhozatot és az örök tűzet, még ha egyébként bámulatos dolgokat alkottunk volna is. Ezt így fejezi ki Szent Ágoston: « A venyigének csak két helye lehet: vagy az éltető tőke, vagy az emésztő tűz ». Aut vitis, aut ignis.

Megrendítő kínszenvedésed előtt adtad nekünk ezt a leckét a tőkéről és a vesszőről. Ezzel akartad megértetni velünk, hogy sebeid irgalmas vágások, hogy általuk önmagadba oltsd a vad hajtásokat, kiket arra hívtál, hogy átformálódjanak beléd. Figyelmeztetni akartál bennünket, hogy sok viszontagsággal találkozunk, amely megingathat és elszakíthat tőled minket, de nekünk szilárdaknak kell lennünk és akkor a földi szenvedések nem sodornak el tőled, sőt megtisztítanak minket. A földi szenvedések súlya aztán, mint valami misz-

tikus prés, szívünkből titokzatos bort sajtol, amely megmerül és részesedik a keresztfán értünk ontott véred erejében.

Az Oltáriszentség szerzése után adtad nekünk ezt az oktatást a szőlőtőről és a venyigéről, mert értésünkre akartad adni, hogy éppen e nagy szentség által maradunk veled egyek és hogy drágalátos véred életünk tápláló nedve, ereje, termékenysége, öröme és szépsége.

Ó titokzatos szőlőtő, nem én vagyok-e a terméketlen vessző, aki hiába merítem kegyelmeidet és már majdnem kiszáradtam? Nem érdemeltem-e meg az örök tűz lángjait? De szerencsémre Te nem nyestél le, hanem időt engedtél, hogy újra kizöldüljek és termést hozzak. Fogadd el tehát ígéretemet, hogy hűségesebb leszek sugallataidhoz! Bocsásd meg, hogy életem gyümölcstelen volt a mai napig és add, hogy életem hátralévő napjaiban tetteim olyan bőséges aratássá gyarapodjanak, hogy képes legyen pótolni elmúlt éveim terméketlenségét. Amen.

26

Jézus Krisztus a kezdet és a vég.

Jézusom, mint Isten, minden teremtménynek végső célja vagy. Létünknek oka vagy, mert Te teremtetted, Te tartod fenn és végtelen bölcsességeddel Te kormányozod őket. Minden teremtmény előtt Te vagy az Ige és Atyád ölén öröktől fogva születtél. Te vagy minden lénynek végső célja, mert azért teremtetted őket, hogy hirdessék és magasztalják bölcsességedet, igazságosságodat, jóságodat és isteni tökéletességeidet.

Mint ember, Te vagy a kezdet, mert Te vagy az Egyház feje és Atyád neked adott minden hatalmat, hogy kormányozd Anyaszentegyházadat. De ugyanakkor mindeneknek a végcélja is vagy, mert minden az emberért van, az ember Krisztusért, Krisztus pedig Istenért van

(1.Kor. 3, 23). A sok testvér közül Te vagy az elsőszülött, mert minden teremtmény előtt kiválasztattál és előrerendeltséged a választottak kiválasztottságának mintaképe. Elsőszülött vagy a halottak közül, mert elsőnek Te támadtál fel önmagad erejéből. Egyszóval: a Gondviselés örök tervei szerint Te vagy az alfa és omega, a kezdet és a vég: minden általad kezdődik és mindenek beléd torkollanak.

Köszönöm neked, Megváltóm, hogy megteremtettél. Sokszor akarok gondolni arra, hogy amint létemnek ősoka vagy, éppenígy végső célom is vagy és hogy azért vagyok a földön, hogy hirdessem dicsőségedet. Add meg nekem hogy e hivatásomnak megfeleljek, — hogy téged dicsérjelek, áldjalak, imádjalak és szeresselek, mint ahogyan ezt tenni kötelessége a teremtménynek a Teremtővel szemben, akinek mindent köszönhet.

Igen, Uram, dicsérlek azért, mert olyan magasztos cél felé törekedni hívtál, mint magának az Istennek az élete. Azért is áldalak, mert nemcsak célul tűzted ki ezt nekem, hanem bőséges eszközöket is adtál nekem, hogy elérjem célomat. Dicsőitlek téged és elismerem, hogy minden jónak, amely bennem van, Te vagy a forrása és köszönöm neked, hogy nem szünsz meg érztetni velem bőkezűséged állandó hatásait.

Hogy ezeket a mélységes érzéseket magamban ébren tartsam, gyakran meg akarom fontolni, milyen hűséggel törekednek céljuk felé teremtményeid, amelyeknek lelkük nincs, de amelyeknek létoka szintén Te vagy. Dicsérni téged szólítom őket és gyönyörködöm, hogyan magasztalják Felségedet. Fájdalommal látom, miként fordul el magasztos céljától az ember, hogy önmagát keresse, pedig neki van a legtöbb oka és neki adtál legtöbb módot, hogy meginduljon és törekedjen feléd. Megkétszerezem erőfeszítéseimet, hogy testvéreim hűtlenségét jóvátegyem. Minden pillanatban megújítom ezt a gondolatot és ezt az indulatot: Egyedül csak Te vagy, én Istenem, egyedül csak Te, létemnek oka és

kezdete: légy egyetlen célom e földön és a mennyben. Amen.

27

Jézus Krisztus az Isten Báránya.

Megváltóm, téged bárányhoz hasonlítunk, ártatlanlanságod, szelídséged és engedelmességed miatt. Az Istennek báránya vagy, akit áldozatul adtunk az ő dicsőségére és az emberiség kiengeszteléséért. Te vagy a bárány, aki elveszed a világ bűneit, mert magadra vállalod a felelősséget és a büntetést vétkeinkért és kieszközlöd fölmentésünket, bár valódi bűnösök mi vagyunk.

Te vagy a Bárány, akit a világ kezdetétől feláldozunk, mert valamennyi bárány, amelyet előtted föláldoztak az oltárokon, csak téged jelképezett és téged hirdetett előre. Egyedül általad volt föláldozásuknak valami értéke és ereje. A Kálvárián kiontott véred hullott már előbb is a régi törvény igazaira: ez a vér eszközölte ki számunkra a megigazulást és megszentelődést.

Te vagy a Bárány, aki uralkodol a föld felett, mert vérednek kiontása jogot ad neked minden teremtmény fölött és minden térdnek meg kell hajolnia előtted. A próféták báránynak hívnak, de ugyanakkor köszöntik benned Juda törzsének oroszlánját (Jl. 5,5). Föláldoztatásod valóban a Te győzelmed! Győzelmed pedig Juda fiainak, azaz hűséges szolgáidnak diadala.

A mi húsvéti Bárányunk vagy! A zsidók annak emlékére áldozták fel a húsvéti bárányt, hogy Istennek öldöklő angyala megkímélte házaikat és Egyiptomból kivonulhattak a Vörös tengeren át az ígéret földjére. Hasonképpen vérednek érdemei által mi is kiszabadulunk a bűnnek rabságából Isten fiainak szabadságára. A húsvéti Bárány nemcsak megszabadít minket, hanem föláldozott teste és kiontott vére által táplálékunk is,

hogy ez eledel által megerősítve a sivatag viszontagságainak ellenére is eljuthassunk az ígéret igazi földjére, mennyei hazánkba.

Add meg nekem, Jézusom, hogy téged az Istennek Bárányát kövesselek és utánozzam szelídségedet, alázatodat, egyszerűségedet és különösen áldozatkészségedet. Mert ha a bűneinkért vállalt külső felelősség akkora áldozatot szabott reád, milyen rombolást szabadít rám annyi véteknek valósága!

O hibátlan Áldozat, gyakran fontolgatlak téged, kit oltárainkon föláldozunk! Különösen itt mondogatom neked: «Isteni Bárány, irgalmazz nekem». Ezt a fohászt ismételgetem saját nyomorúságomnak és beléd helyezett bizalmamnak egyre mélyebb érzelmeivel: «Isten Báránya, irgalmazz nekem!» Amen.

28

Jézus Krisztus Mózes törvényének célja.

Te vagy, Jézusom, Mózes törvényének célja és beteljesülése, mindenekelőtt azért, mert tökéletesen teljesítetted, amennyiben, — bár nem lett volna kötelességed, — magadat körülmetéltetni akartad, a templomban bemutatni engedted magadat és évenként fölmentél Jeruzsálembe, hogy ott a húsvétet megünnepeld. De különösen azért vagy a törvény célja, mert Te vagy az az áldott végső pont, amely felé, mint teljesülése felé, bontakozott az Ószövetség.

Teáltalad lesznek tökéletesek a szertartási törvények, mert általad lett valósággá az, amit jelképeztek és hirdettek.

Az Ószövetség erkölcsi törvényeit azáltal tetted tökéletesekké, hogy sokkal emelkedettebb értelemben magyaráztad és evangéliumi tanácsaiddal koronáztad.

Egészen átalakítottad a bíráskodási törvényeket is, amennyiben az ideiglenes büntetések, vagy jutalmak

tűnő szentesítése helyébe az egyedül hathatós szentesítést adtad, amely megérinti a lelket és felöleli az örökkévalóságot.

Mózes törvényének célja és beteljesülése vagy azért, mert pótolod tökéletlenségeit. A törvény által adott külső, legális szentség puszta előkészület a belső szentségre, amely csak tőled származhatik. A zsidók, akik megkapták a belső megigazulást és szentséget, már előre keresztények és evangéliumod követői voltak.

Végül a törvény végcélja vagy olyan értelemben, hogy eljöveteled által megszünt, küldetésének vége lett. A Te gyönyörűséges és könnyű szellemi igád lett az egyetlen lánc és az egyetlen teher azok számára, akiket az Isten fiainak szabadságára hívtál.

Köszönöm, felséges Uram, hogy új törvényed uralma alatt rendelted élnem. S mivel törvényed egészen szellemi és belső, add, hogy szívemből gyakoroljam a szeretet által. Add, hogy nagyrabecsüljem nemcsak a parancsokat, hanem a tanácsokat is. Bocsásd meg, kérlek, hogy annyiszor megsértettem törvényedet, vagy csak tökéletlen módon, szolgai félelemből, keresztény lelkület nélkül teljesítettem. Igy aztán, míg az Ószövetségben voltak keresztények lélek szerint, én az Újszövetségben zsidóvá lettem szívem szerint. Fogadd el és erősítsd meg elhatározásomat, hogy tökéletesebben megismerjem, bőségesebben megízleljem és hűségesebben gyakoroljam szeplőtelen törvényedet, amely hozzád téríti a lelket. Igy legyen! (Zs.18,8.)

29

Jézus Krisztus hitünk szerzője és bevégzője.

Ó Jézus, az egész földkerekségen Te vagy hitünk szerzője, mert Te nyilatkoztattad ki nekünk kellő bizonyossággal és világossággal a hitnek a titkait. Egész életed folyamán csak azon dolgoztál, hogy ezt a hitet

elhintsd és megerősítsd az emberek között, halálod által pedig kinyilatkoztatásodra ütötted isteni véred pecsétjét.

Minden egyes lélekben is Te vagy a hit szerzője, mert a kegyelmed által Te oltod belénk a hit tényét és erényét, ami az Isten ingyen ajándéka. Te oltalmazod meg és növeled bennünk ezt az adományt, minden más ajándékod gyökerét.

Hitünknek bevégzője vagy, mert Te tárod fel előttünk színről színre az égben mindazt, amit a titkok fátyla alatt hinnünk tanítottál a földön. Akkor Istennek színről-színre látása kideríti azt, ami hitünkben most árnyék: minden napfényes lesz és ez a fény áthatja még a megdicsőült testeket is.

Add, ó lelkünk világossága, hogy erősen ragaszkodjunk minden igazsághoz, amit a Szentírás, vagy a Szenthagyomány által kinyilatkoztattál és amit az Egyház hinnünk elénk ad. Hitünk minden igazságának Te vagy a szerzője és valamennyi egyformán megérdemli, hogy alázattal elfogadjam. Adj nekem tettrekész hitet, hogy amint késznek kell lennem elfogadni valamennyi tőled származó igazságot, éppenúgy késznek kell lennem teljesíteni összes parancsaidat és azon elvekhez kell tartanom magamat, amelyeket Te társz elém. Add meg nekem, Uram, a hajlandóságot gyakorolni az összes erényeket, de különösen az önmegtagadást és legyek kész mindig minden áldozatra, akár éltem árán is. Így halálom, haláloddal egyesülten, megkoronázza a hit által egészen áthatott életet és hitem mértéke szerint ajándékozol meg világossággal és boldogsággal mennyországodban. Amen.

30

Csodálatos Jézus.

Ó Jézusom, minden tekintetben megérdemled a «Csodálatos» nevet, amelyen Izaiás próféta nevezett (Iz. 9, 6).

Csodálatos vagy, mert személyedben az isteni természet egyesült az emberi természettel. Az egyesülés által ugyanis az Isten emberré, az ember pedig valóban Istenné lett: az örökkévaló az idő folyamába lépett, a mulandó pedig örökkévalóságodba öltözködött; a mérhetetlen kicsivé, a kicsiny pedig mérhetetlenné lett; a mindenható magára öltötte gyöngeségeink terhét, a gyenge pedig a mindenhatóság csodáit végzi. S mindez igaz a két természet tulajdonságainak csodálatos kicserélése és közlése által! Micsoda csodák valósulnak meg egyetlen pillanat alatt!

Csodálatos vagy emberi életedben! Egy Szűz fogant méhében; amikor pedig a világra szült, szűz maradt. Vándor vagy a földön, bár magadban hordod minden élet végső célját. Korlátoltak tetteid, de végtelen az érdemük. Lelked földi életedben élvezi Istennek boldogító látását, de ez nem csökkenti testednek fogékonyságát a szenvedésre. Meghalsz, de saját erőd elég, hogy föltámadj. Végül mennybemeneteled után, mint Isten-ember az összes angyalok és szentek fölött űlsz: mint Isten pedig egyenlő vagy az Atyával.

Csodálatos vagy isteni tökéletességeidben. Szent emberséged nélkül, önmagukban is csodálattal töltenek el bennünket, de ennek ellenére isten-emberi tulajdonságokká válnak. Bár az új állapot semmi belső gyarapodást nem ad isteni tökéletességeidben, mégis új, vonzó kedvességben jelennek meg az emberek szeme előtt, mert tekintetünk könnyebben elhatolhat mélyükre, téged pedig képessé tesznek, hogy az örök igazságosságnak elégtételt tudj adni a bűnös ember helyett.

Csodálatos vagy természetes emberi tulajdonságaidban. Szellemed fennköltsége, szívednek egyenessége és jósága, emlékezetednek mérhetetlensége és hűsége, érzelmeidnek nemessége, testednek szüzi tisztasága és egyéb kiválóságai: mindezen tulajdonságok méltóságodhoz és Istentől kiszabott küldetésedhez méretezettek és végtelenül felette állnak minden természetes adománynak, amelyet angyalok és emberek kaphatnak.

Csodálatos vagy emberséged természetfölötti tökéletességeiben. A megszentelő kegyelem, a szeretet, a tudomány, a földi zarándokállapotunkkal összeférhető összes belénk öntött erények és a rendkívüli kegyelemadományok — mint a csodatevés és a jövendölés ajándéka — teljes tartalmukkal megvannak benned, míg szentjeid csak korlátozottan és csak részesedés által kapják meg ezeket a kegyelmeket. Legcsodálatosabbakká e tökéletességeidet az istenséggel való egységük teszi. E személyes egység által végtelen mértékben tisztelik meg az Istent, kinek Fia vagy természet szerint és így teljes mértékben visszahelyeztél bennünket boldogságra való rendeltetésünkbe.

Csodálatos vagy végül megdicsőült emberséged tökéletességeiben. Igaz, hogy ezek végesek, mert emberséged szerint méretezettek, de mégis annyira nagyok és teljesek, hogy Isten gondviselésének jelenlegi rendjében nagyobbakat nem adhat és ilyen értelemben mondhatjuk, hogy erkölcsileg végtelenek.

Imádlak, megtestesült Ige! Mennyei Atyádnak remek alkotása vagy. Hatalma, bölcsessége, bőkezűsége mintha kimerült volna benned: se az ég, se a föld nem tud soha eléggé téged tisztelni, csodálni és magasztalni. Legalább azt kívánom, hogy a földkerekség minden népe tegyen meg minden tőle telhetőt, hogy téged féljen és téged tiszteljen. A századok keljenek versenyre és Dáviddal mondják szünet nélkül: «Valóban csodálatos a Te neved, én Istenem!» (Zs.8,1.) Így legyen!

31

Jezus Krisztus mindenekfölött szeretetreméltó.

Ó szeretetreméltó Jézus! Milyen boldogan nevezlek e néven! Végtelenül szeretetreméltó vagy mennyei Atyád szemében. Mint Isten az ő egyszülöttje vagy: egész isteni lényét közölte veled és kedve telik benned. Mint Isten-Ember is mindenekfölött szeretetreméltó vagy előtte, mert szereti benned ajándékainak gazdagságát és érdekeinek szolgálatában való buzgóságodat, amely arra sürget, hogy a bűn által elrabolt tiszteletet megadd neki és az eltévedt, vétkes embert visszavezesd hozzá. E fiúi buzgóságod által az Istennek megadott dicsőség még nagyobb lesz a megváltás után, mint lett volna a bűnbeesés nélkül. Tetteidnek érdeme ugyanis még több világot megválthatott volna, de a jelen világunkban is olyan módon hajtod végre a megváltást, hogy ahol bővelkedik a gonoszság, még bőségesebb legyen kegyelmed.

Mindenekfölött szeretetreméltó vagy az emberek előtt is. Atyádnak akarata, hogy szeressünk téged, mert téged szeretni annyit jelent, mint szeretni az Istent, aki személyedben látható módon megjelent köztünk. Egyébként, ha Atyád nem is parancsolta volna meg, hogy szeressünk, hogyan is ne szeretnénk, — Téged, aki egyedül tudod megnyugtatni értelmünket, boldogítani szívünket, — Téged, akinek szeretete adja életünk örömét, tökéletességét és biztonságát?!

Szeretetreméltó vagy előttünk, mert végtelenül szép vagy. Szeretetreméltó vagy szívünk számára, mert végtelenül jóságos és kedves vagy. Mennyi ajándékodért vagyok én adósod! Milyen szeretettel osztogattad nekem kegyelmeidet! Mikor szeretlek téged annyira, mint amennyire megérdemled ajándékaid miatt?

Jézusom, képtelennek érzem magamat neked úgy kedveskedni, amint szeretném és amint kötelességem

lenne: fölajánlom neked a gyönyörűséget, kedvtelést, amelyet Atyád talál benned. Ha az én véges szeretetem nem is tud megfelelni végtelen szeretetreméltóságodnak, add, hogy legalább szívemnek minden erejéből szeresselek. Hogy tiszta, önzetlen, hálás szeretettel szeresselek, egyesülten az összes buzgó, szerető szívekkel a földön és a szentekkel, kik veled megosztják az égben trónodat! Amen.

III

JÉZUS A MI PÉLDAKÉPÜNK

« Ez az én a szeretett Fiam, Őt hallgassátok ! »

(Mt.17,5.)

« Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam. »

(Jn.14,6.)

1

Jézus Krisztus a mi példaképünk.

Nemcsak azért jöttél közénk, Jézusom, hogy minket megválts és magadat áldozatul ajánld fel Atyád igazságosságának, hanem azért is, hogy példaképünk légy és megtaníts bennünket, miként adjuk meg Istennek az igazi, az Őt megillető tiszteletet, hogyan gyakoroljuk a jócselekedeket és miként érdemeljük ki az eget.

A világhoz, a világ élvezeteihez és hamis elveihez való ragaszkodásunk és Istentől való eltávolodásunk által az emberek annyira megromlottak, hogy látható és tévedhetetlen példaképre volt szükségük, amelyet a tévedés félelme és veszélye nélkül követhetnek. Ó Megváltóm, Te vagy ez a gyönyörű példakép példád és eszméid által, amelyek homlokegyenest mások, mint a világ vágyai!

Benned nem volt érzéki szenvedély és egyedül csak Istenhez tapadtál: Neki ajándékoztad minden tettedet és minden szenvedésedet. Hogy az emberekkel megértesd, miként szabaduljanak meg gőgjüktől, önzésüktől és hiúságuktól, alázatosságod példáját hagytad nekik. Hogy pedig felbátorítsd őket érzéki szenvedélyeik fékezésére, az önmegtagadás, a tisztaság, a türelem és a szelídség tökéletes mintáját adtad nekik. Hogy megmutasd nekik, miként vessék meg a gazdagságot, Te teljesen szabadon, a legteljesebb szegénységet választottad. Hogy egyedül csak Istenhez ragaszkodjanak és mindenben csak az ő dicsőségét keressék, Te a szeretet, az engedelmesség, az imádás és egyéb erények példaképét hagytad nekik. Ha pedig e földön a Te nyomdokaidon járnak és a Te példádhoz szabják életüket, akkor kiérdemlik, hogy egykor veled megosszák dicsőségedet. S ez munkádnak, hatalmadnak, bölcsességednek, jóságodnak egyetlen célja!

Azt a kegyelmet kérem tőled, Jézusom, hogy egyedül csak Benned keressem a példát, egyedül csak téged tekintselek és kövesselek, mint mintaképemet. Különösen az érzéki vágyaktól teljesen mentes tisztaságodat és Atyádhoz való hűségedet utánozzam! Add, hogy ez az Istenhez való teljes ragaszkodás valósuljon meg szívemben igazság és szellem szerint. Add, hogy életemben ízetlenné váljék számomra a hiúság, a törtetés és a rang: győzelmet arassak érzékiségem fölött és megvessem a föld javait.

Add meg nekem, ó én páratlan Mintaképem, azt a kegyelmet, hogy értelemmel tanulmányozzam és megértsem példádat, belehatoljak rejtett értelmébe, megízleljem értékét, tisztelettel hódoljak meg példád fensége előtt és megtanuljam alkalmazni életemben, bármilyen körülmények közé jussak is.

Bárcsak ugyanazok az érzelmek ébrednének bennem is e szerető elmélyülés által, mint amilyeneket Te hordoztál szívedben ezen a földön! Tegyek úgy, mint ahogyan Te cselekedtél: úgy beszéljek, úgy cselekedjem, úgy szenvedjek, mint ahogyan Te: Teáltalad, Benned, Veled és mindig csak azért, hogy kedvedben járjak!

Ó minden erénynek szentséges példaképe, ez az én egyetlen kívánságom: növeld és valósítsd meg bennem ezt a vágyat! Úgy legyen!

2

Jézus Krisztus az alázatosság mintaképe.

Jézusom, életednek minden szakaszán a legmélyebb alázatosság példáját adtad nekünk. A legnagyobb alázatosságot gyakoroltad megtestesülésedben, mert magadra öltötted emberi természetünket, megalázottságaival, nyomorúságaival, esettségeivel, gyöngeségeivel, szenvedéseivel, kínjaival együtt, kivéve a tudatlanságot, a bűnt és a szenvedélyt. Alázatos voltál születésedben,

mert istállóban jöttél a világra; körülmetéltetésedben, amennyiben magadra vállaltad azt, ami gyógyítóir volt az eredeti bűn ellen, mintha magad is bűnös lettél volna; a templomban való bemutatásodkor, mert úgy akartad magadat visszaváltatni, mint bármelyik más elsőszülöttet, pedig Te a világ Megváltója vagy. Az alázatosságot gyakoroltad visszavonultságod és Egyiptomba való menekülésed által, mert sietve vitetted el magadat, mintha szükséged lett volna Heródes üldözése elől menekülnöd, hogy kikerüld a halált; tizenkét esztendős korodban a templomban, amikor szerényen felelgettél a törvény mestereinek és kedvesen kérdezgetted őket, mintha szükséged lett volna oktatásukra, pedig Te az Isten mindentudása és bölcsessége vagy.

Az alázatosság példáját adtad nekünk rejtett életedben, harminc éves korodig, amikor Máriának és Józsefnek engedelmeskedtél és vállaltad a legalacsonyabb házimunkát: dolgoztál mint valami szegény ácsmester. Alázatos voltál apostoli és nyilvános életed kezdetén, amikor elvegyültél a bűnösök közé. Keresztelő Szent Jánostól a Jordán partján a bűnbánat keresztségét kérted; a pusztában, amikor a sátánnak megengedted, hogy megkísértsen és egyik helyről a másikra vigyen, mintha parancsolód lett volna. Az alázatosság páratlan képét hagytad nekünk apostoli működésed három éve alatt, amikor vállaltad és elviselted a megvetéseket, a sértéseket, az ellenkezéseket, a rágalmakat és engedted, hogy úgy kezeljenek, mint megszállottat, varázslót, lázítót, őrültet, bűnöst, csábítót, szamaritánust, sőt mint istenkáromlót, Téged, ki Istennek szentje vagy!

Színedváltozásában is az alázatosság mintaképe voltál, mert dicsőséged szemtanúinak, három tanítványodnak megtíltottad, hogy erről bárkinek szóljanak föltámadásod előtt! Alázatos voltál csodáidban: mert a gonosz lelkeknek és a meggyógyítottaknak nem en-

gedted meg, hogy hirdessék csodatetteidet; a királyságról való lemondásodban: amikor hatalmukba akartak ragadni, hogy királlyá kiáltsanak ki; oktatásaidban: amikor apostolaidnak és tanítványaidnak azt ajánlottad, hogy elsősorban az alázatosságot és a szelídséget tanulják el Tőled.

Kínszevedésedben is az alázatosság példaképe maradtál. Azzal kezdted meg, hogy megmostad tanítványaid lábát. Aztán vállaltad mindazt a megaláztatást, amit az ostorozás, a tövissel való megkoronázás, a kereszthordozás és a keresztrefeszítés okozott neked. Maga a keresztrefeszítés a zsidók között a leggyalázatosabb halálbüntetés volt. Szinte keresve kerested, hogy az emberek megvessenek, sőt lelked mélyén még mélyebbre aláztad meg magadat, Te az igaz és élő Isten, kit minden dicsőség és tisztelet megillet.

Állhatatosan kérem Tőled, Megváltóm az alázatosság ajándékát, mert minden kegyelemnek ez a forrása, minden erénynek ez az alapja és üdvösségünknek ez az elengedhetetlen feltétele. Mert Te mondottad — és ezt soha el nem akarom feledni —: «Aki meg nem alázza magát és nem lesz hasonló a gyermekhez, az nem léphet be az Isten országába» (Mt. 18, 3). Én pedig a mennyországba akarok jutni! Megalázom tehát magamat a jelen életben, hogy fölmagasztaltassam az örök életben! Amen.

3

Az alázatosság első fokai

Amikor tanításodat és példádat magyarázzák szentjeid, Jézusom, azt tanítják, hogy az alázatosságnak több foka van. Tanításuk fölött akarok elmélkedni, mert bármilyen formában oktatnak is, mindig az igazságot és az életet hirdetik. Légy most velem, Uram; Ti pedig,

a lelki életnek jámbor mesterei, könyörögjetek érettem, hogy szavatok hasznomra legyen.

Az alázatosság első foka, inkább fundamentuma és regulája: megérteni, mi az ember Isten előtt. Világosan látja saját helyzetét és nyomorúságát: önmagunk erejéből semmik vagyunk, bűnösök, tele hibákkal és gyöngeségekkel. E pontos felismerés által arra a rendületlen, teljesen világos és biztos meggyőződésre jutunk, hogy nyomorúságunkat szavakkal ki se fejezhetjük és ezért nincs olyan megvetés, amelyet mi meg ne érdemelnénk.

Az alázatosságnak ez az első foka inkább elméleti meggyőződés, amely azonban arra készteti az embert, hogy megvesse saját magát. Ez az alázatosság második foka. Aki erre a fokra jutott, soha, semmiféle ürügy alatt, nem dicsekszik se testének, se lelkének se természetes, se természetfölötti adottságaival, mert tudja, hogy semmije sincs, amit nem Istentől kapott. Soha nem becsüli többre önmagát másoknál, nem is veti meg embertársait azon fogyatékosságok miatt, melyek születésükkel, képességeikkel, egyéni tulajdonságaikkal járnak. Ellenkezőleg: minden embert saját magánál többre értékel, mert állandóan szeme előtt tartja saját bűneit, saját tökéletlenségeit és azokra a kegyelmekre gondol, amelyeket embertársai kaptak, vagy kapnak egykor.

Igy érkezik el a lélek az alázatosság harmadik fokára. Felkészülten elűzi a hiú és kevély gondolatokat: önbecsülést még gondolatban sem tűr meg. Mások értékelését nem várja: nem élvezi, ha megkapta. Sőt sajnálja, ha dicsérik, ünneplik, tisztelik. Felnyög szinte, mikor rajta kapja magát, hogy szívének titkos mélyén az a rejtett kívánság húzódik meg: bárcsak magasztalnák. Fáj neki a megvetés minden gondolata, amelyet felebarátjával szemben érzett: őszintén sajnál minden gyanút és minden vakmerő ítéletet felebarátjának magatartását illetőleg. Mindez azonban nem töri le, nem

csüggeszti, sőt a tökéletlenségnek a jelei és megmozdulásai csak arra késztetik, hogy annál gyakrabban és annál élénkebben élje át az alázatosság indulatát.

Az alázatosság negyedik foka már azt igényli, hogy saját előnyére az ember a dicséret egyetlen szavát se ejtse azért, hogy mások értékeljék. Határozottan elfojt magában minden tetszést a hízelgő és elismerő szavak felett. Ez még nem elég neki, hanem ezek miatt belsőleg mélységesen megalázza magát. A gúnynak és a megvetésnek soha semmi jelét sem adja mással szemben, bárki legyen is az. Fájdalommal látja, hogy gyengeségeik erőt vesznek rajtuk és elesnek terhük alatt. Soha nem beszél felebarátjával félvállról, fölényesen, keserűen, vagy durván.

Add meg nekem, Jézusom, azt a kegyelmet, hogy egész valómmal átéljem az alázatosság erényének ezen hatásait és gondolatommal, szavammal, cselekedetemmel kövessem azt a példát, amelyet Te adtál nekünk. Elismerem, hogy ezen erénynek még első fokán sem vagyok. Megvallom, hogy életem minden napján túlértékeltem magamat, tele voltam gőggel, hiúsággal, önbecsüléssel és megvetettem felebarátaimat. Bocsánatot kérek Tőled ezért. Kegyelmed kényszerítsen engem, hogy az alázatosság külső és belső cselekedeteit mindennap gyakoroljam. Kegyelmed segítségével figyelem és vizsgálgatom magamat ezen erényt illetőleg, míg csak gyökeret nem ver bennem önmagam megvetése és meg nem erősödöm az Iránted való szeretetben, a Veled való egységben. Amen!

4

Az alázatosság magasabb fokai.

Amint, Jézusom, azoknak gőgje, kik Téged gyűlölnek, napról napra növekedik, — (Zs. 73, 23) — úgy az alázat azokat, kik Téged szeretnek, arra készteti,

hogy gyarapodjanak és szálljanak le a mélybe méltatlanságuk ismeretében. Hátra van még, Uram, hogy megfontoljam az alázatosság legmagasabb fokait. Add meg nekem, hogy az örvény legmélyébe tekinthessek anélkül, hogy gyengeségemben meghökkenjek, és ne engedd, hogy visszariadjak annak gyakorlásától, amit Te a legjobbnak ismertettél meg velem.

Az alázatosság ötödik foka abban áll, hogy társalgásban és magatartásban kerül az ember minden vitát, csökönyösséget. Saját felfogásához való ragaszkodást, hevességet, újdonságok szeretetét, vallás dolgaiban a különcködést. Ezen a fokon az alázatosság erénye arra sürget bennünket, hogy fenntartás nélkül, teljes meggyőződéssel, mélységes átérzéssel engedelmeskedjünk az Istennek, az Egyháznak és elöljáróinknak: könnyűvé teszi számunkra, hogy közömbös dolgokban felebarátaink érzelmei szerint igazodjunk. Ez aztán nagy békét ad a léleknek.

A hatodik fokon keresztény egyszerűséggel cselekszünk: kerüljük a feltűnést, se önmagunkban, se meglátásainkban, se tehetségeinkben túlzottan nem bízunk. Cselekvéseinkben még a futó gondolat se kísér bennünket, hogy akár a legkisebbet is azért tesszük, hogy az emberek lássanak bennünket és dicsérjenek. Egyedül azért cselekszünk, hogy elnyerjük Istennek szent tetszését! Parányit se fuvalkodik fel az ember, amikor hűségesen teljesíti állapotbeli kötelességeit, vagy amikor teszi a jót. Ha mások mégis dicsérnek, értékelnek, tisztelnek bennünket, akkor mindezt Istenre irányítjuk, aki minden jónak a tulajdonképpeni szerzője, magunk pedig alázatosak maradunk, mintha semmit se tettünk volna. Végül is az ember mindig haszontalan szolgának tekinti magát, sőt olyan szolgának, aki súlyos ítéletet érdemel, mert önszeretete és hanyagsága által megakadályozta azt a jót, amit a kegyelem benne, vagy általa akart megvalósítani.

Igy jutunk el az alázatosság hetedik fokára. Ezen

a fokon csöndes, derűs megnyugvással viseli az ember azokat a megaláztatásokat, amelyeket naponkint enged reánk az Isten, vagy amelyeket az ördög, az emberek és egyéb teremtmények szereznek nekünk. Csöndesen és derűsen viseljük el azokat a sértő és metsző szavakat, amelyeket nekünk szánnak: azt a fölényes bánásmódot, amelyet velünk szemben használnak; azt a kitüntető kezelést, amelyet mások, nem mi kapunk; bizonyos, sokszor nagyon nehéz természetű személyek rossz kedvét és kellemetlen karakterét, a megalázó betegségeket és végül a test és lélek annyi baját, amelyek folyton látogatnak bennünket.

Az alázatosság nyolcadik foka már kiváltja bennünk azt a vágyat, hogy az emberek olyanoknak ismerjenek meg bennünket, mint amilyenek vagyunk: hitványak és megvetésre méltók. Sőt ezen a fokon a lelket elfogja a vágy, hogy mindenki vesse meg és legcsekélyebb mértékben se kívánja, hogy hibáit elrejtsék, vagy mentegessék. Az ember természetszerűleg azt szereti, hogy a többiek is osztják érzelmeit és vele egy felfogáson vannak. Az igazán alázatos lélek a maga módja szerint aknázza ki ezt a természetes hajlamot: azt kívánja, hogy a többiek éppen olyan igazán vessék meg, mint ahogyan őszintén megveti saját magát, és szívesebben engedelmeskedik, mint parancsol.

Végül a kilencedik fokon még mélyebbre száll a lélek, ha egyáltalán még lejjebb szállhat. Ezen a fokon a lélek az örömök forrását találja az emberek által okozott megbántásokban és a tőlük kapott megvetésben. Ezt a legtökéletesebb fokot gyakorolták a nagy szentek csodálatos mértékben. Igy tettek az apostolok is, amikor elhagyták az igazságtalan törvényszéket és lelkük csordultig telt örömmel, mert méltóknak ítéltetek, hogy gyalázatot szenvedjenek Jézus Krisztus nevéért.

Milyen hatalmas lehet, Istenem, a kegyelmed, hogy ilyen hősi érzelmekkel tölti el az ember szívét, amelyet

pedig természeténél fogva megejt és rabságban tart a kevélység! Az alázatosság e legmagasabb fokait minden keresztény számára hirdetik a Te általad rendelt tanítók! Mennyire szükséges, hogy minden figyelmüket, minden buzgalmukat ide irányítsák azok a lelkek, akik vágyódnak és törekednek a tökéletességre! Add meg nekem, Jézusom, a kegyelmet, hogy kitartóan törekedjem az eszmény felé. Hogy se küzdelem, se természetem ágaskodása meg ne riasszon! Kegyelmedet kérem, hogy hibáim, eséseim csak kétszeres éberségre, több bátorságra késztessenek. S akkor: minél jobban előre haladok, annál világosabban látom, hogy nem vagyok a célnál és az igazi és teljes alázatosságra törekedve, minden reggel ismétlem a próféta szavait: «Mondottam: most kezdem» (Zs. 76, 11). Amen!

5

Jézus Krisztus a türelem és a jóság példaképe.

Életed minden körülménye között, Jézusom, a türelem és a jóság tökéletes mintaképét nyújtod nekem. Megtestesülésedben: kilenc hónapig maradtál Szűzanyád méhébe zártan, értelmed teljes birtokában és helyzeted tökéletes tudatával. Születésedben: ott a szalmán elviselted a hideget és a többi megpróbáltatást. Rejtett életedben fárasztó, kemény munkával foglalkoztál. A pusztában negyven napon át virrasztottál és böjtöltél; nem volt más ágyad, csak a puszta föld, magad ellen engedted az ördög támadásait.

Aktív életedben is jóságos és türelmes maradtál. Jósággal és türelemmel viselted el az éhséget és a szomjúságot, a hideget és forróságot, útjaid és igehirdetésed minden fáradságát, a rágalmakat, a rosszindulatot és az ellenmondást. Jóságos és türelmes voltál tanítványaid iránt, pedig felfogásuk nehézkes, természetük földhöz tapadt maradt sokáig: gyengeségük-

höz alkalmazkodtál, jóságosan oktattad őket, hibáikat némán elviselted, vagy megindító szeretettel nyesegetted.

Szenvedésedet haláltusával kezdted az Olajfák kertjében. Lelked olyan halálosan szomorú volt, hogy véres verejtéket hullattál a földre. Elárult és megcsókolt Judás, Te azonban barátodnak nevezted az árulót. Fogságba estél, a katonák megkötöztek. Gyalázatosan bántak Veled Annás, Kaifás, Pilátus, Heródes előtt. Megvádoltak, méltónak találtak a halálra: aljas módon leköpdöstek, arcul ütöttek. Barabást, ezt a hírhedt zsiványt többre becsülték, mint Téged. Barbár kegyetlenséggel megostoroztak, tövessel koronáztak. Olyan mélységesen megvetettek, hogy úgy bántak Veled, mint valami színpadi királlyal.

Végül halálra ítéltek, kiszolgáltattak ellenségeid bosszújára. Leroskadtál a keresztnek súlyos terhe alatt. Epével és ecettel itattak. Az egész népnek szemeláttára ott függtél három órán keresztül a keresztfán. Lelked egészen elmerült a fájdalom, a szomorúság és az elhagyatottság örvényeiben. Mintha még Atyád is elhagyott volna! S mindezeket hősies türelemmel viselted el, Jézusom, nem panaszkodtál, nem védted magadat, magadért semmi mentséget nem hoztál föl, sőt ellenségeidet mentegetted és imádkoztál érettük.

A türelemnek ezt az erényét kérem Tőled, jóságos Mesterem, mert ez nélkülözhetetlen számomra. Országod örömébe csak úgy juthatok be, ha csöndesen, derűsen elszenvedem testem és lelkem sok szenvedését, hogy elérjem végső célomat. Neked is ezeket kellett elszenvedned, hogy dicsőségedbe juthass. Akkor hogyan mernék arra gondolni, hogy engem ne kötelezzen ez a törvény? Teljesen alávetem magamat, elfogadom szeretettel és mindennap áldom jóságos szent kezedet, bármikor próbára tesz engem, hogy meggyógyítsa lelkemet. Amen.

6

A türelem fokai.

Amikor a türelem erénye fölött elmélkedem, Istenem, akkor többféle módját, fokát és hatását fedezem fel, amelyeket érdemes alaposan fontolóra vennem. Segíts engem, hogy annyira értékeljem ezeket, mint amennyire Te becsülted azokat.

A türelemnek ezek a főbb fokai:

1. Viseljük el némán és csöndesen a reánk szakadó szenvedéseket. Fojtsuk el a szívünkben ébredő haragnak, zavartságnak, neheztelésnek és bosszúnak minden megmozdulását kifelé. Kerüljünk minden ideges, nyugtalan, keserű szót azok ellen, akikről azt hisszük, hogy szenvedéseink okai, vagy alkalmai. Mindenben, bármi történjék velünk, fogadjuk el derűsen Istennek akaratát és szánjuk el magunkat arra, hogy igazságtalan eszközök árán nem futamodunk meg a reánk váró baj elől.

2. Fogadjuk el a kapott kereszteket, nemcsak csöndesen, szó nélkül, hanem a léleknek teljes megnyugvásával, minden felindultság nélkül. Ne mentegessük magunkat még akkor se, amikor alkalmunk lenne erre. Ne hibáztassunk másokat. Ne kívánjunk szabadulni a megpróbáltatásoktól, csak akkor, amikor tetszik felséges Urunknak, mert Istenünk küldi reánk azokat. Ez a megnyugvás nem tíltja nekünk az óhajt és a kérést, hogy múljék el tőlünk a kehely. Ezt azonban az isteni akarattal való teljes összhangban kérjük s így maga ez a kérés is az erénynek új tényezőjévé válik.

3. Keresztjeinket ne csak békével hordozzuk, hanem örömmel. Dicsőségünket és örömünket találjuk a szenvedésben és ezzel megmutatjuk, mennyire akarjuk szeretni az Istent és mennyire áldjuk Őt a megpróbáltatások ajándékáért, mert ebből nagy lelki hasznot várunk.

4. A viszontagságok között helytállunk azzal a nagylelkű, nemes óhajtással, hogy még nagyobb, a természetünket még jobban próbára tevő szenvedéseket viselhessünk. A szentek példája szerint nem is kívánjuk szenvedéseink végét, hanem odakínáljuk magunkat Istennek nagyobb megpróbáltatásokra. Csak azt kérjük Tőled, hogy növeljed bennünk az erőt és a megnyugvást.

5. Nemcsak nem panaszkodunk azok ellen, akik okozzák szenvedésünket, hanem úgy bánunk velük, mint legjobb barátainkkal: jót teszünk velük, imádkozunk értük, mert ők szolgáltatják nekünk azokat az eszközöket, amelyek által elnyerjük bűneink bocsánatát és kiérdemeljük a kegyelem növekedését. Ez pedig gyarapítja dicsőségünket az égben!

6. Betegség idején nem keressük az emberek szánalmát és részvétét. Nem keresünk túlságos gonddal enyhülést. Megelégszünk azzal, hogy elmondjuk, mire van szükségünk, azoknak, akik tudnak rajtunk segíteni. Azután nyugodtan várjuk, milyen orvosságokat, milyen mértékben tartanak jónak számunkra. Teljesen ráhagyatkozunk Istennek atyai gondviselésére, mert Ő soha meg nem engedi, hogy erőnkön fölül érjenek bennünket a megpróbáltatások, hanem segítségét mindig a szenvedés és a próba nagyságához méri.

Ó lelkem, amikor te a türelem e fokait vizsgálod, meg kell döbbenned, milyen kevés az érdemed, mennyi a hibád! Bocsáss meg nekem, végtelenül türelmes Jézusom, hogy annyiszor megbántottalak ideges, aggódó, bosszús szavaimmal, nyugtalan, türelmetlen természetemmel. Bocsásd meg azokat a külső és belső vétkeket, amelyeket türelmetlenséggel, kitörő haraggal, szertelen hevességgel elkövettem, mióta a világon vagyok. Add kegyelmedet, hogy a jövőben türelmes maradjak, bármilyen szenvedés szakadjon is reám. Engedd, hogy a türelem által mindig ura maradjak önmagamnak, lelkemet mindig egyensúlyban tartsam és egyedül számodra őrizzem meg. Igy legyen, Jézusom!

7

A türelem indítékai.

Mindnyájunknak kell szenvednünk ezen a világon: a jóknak és a rosszaknak, mindenben és minden tekintetben. Világosságod fénye mellett akarom megvizsgálni, Uram, a szenvedés okait, hogy a megpróbáltatás napján olyan lélekkel és magatartással fogadjam, mint ahogyan illik hűséges tanítványodhoz. Hiszen igazán az akarok én is lenni: a Te kipróbált, meghitt tanítványod!

1. Isten engedi meg a teremtményeknek, hogy nyomorgathassanak bennünket, de csak azért, hogy engeszteljük bűneinket és kiérdemeljük a mennyországot. Néha maga az Isten küld övéire lelki szárazságot, kedvetlenséget és belső ernyedtséget, hogy az isteni Felséget elsősorban önmagáért, ne pedig vígasztalásaiért szolgálják. Tehát szenvedéseink egy részét Isten bocsátja reánk.

2. A gonoszlelkek is okoznak szenvedéseket. Konokul, kitartóan arra használják minden ügyességüket, hogy testünkben és lelkünkben mindenféle kísértéseket ébresszenek.

3. Sok szenvedésünk az emberektől származik. Ellenmondanak szándékainknak és terveinknek, suttognak ellenünk, üldöznek bennünket. Még az élettelen teremtmények is meg tudnak bennünket kínozni: az évszakok kellemetlenségei, a hideg és a meleg. A természet minden eleme okozhat fájdalmat az embernek.

4. Választott állapotunk, társadalmi helyzetünk is sok szenvedésnek forrása. Minden emberi pozícióval, minden társadalmi állással együttjár a kellemetlenségeknek és nehéz helyzeteknek egész serege. Különösen súlyosak ezek, amikor az ember őszintén és elszántan tör a keresztény tökéletesség magaslatai felé.

5. Saját magunk is sokszor okai vagyunk szenvedéseinknek: szeszélyeink és szenvedélyeink gyakran betegségbe döntik testünket, sanyargatják lelkünket.

Ezek a kilátások rémülettel töltenek el engem, én megváltó Istenem. De teljesen megnyugszom, ha arra gondolok, hogy végtelen irgalmadból soha el nem hagyod azokat, akik mindvégig hozzád akarnak tartozni. Erőddel és vígasztalásaiddal árasztod el őket, hogy türelemmel viseljék el a viszontagságaikat. Amikor Te jónak látod, megszabadítod őket szenvedéseiktől, vagy azáltal, hogy még e földi életünk folyamán megsegíted őket, vagy boldog halált tartogatsz számukra. Minél jobban szereted őket, annál nagyobb részt engedsz nekik szenvedéseidből. Igy tettél apostolaiddal, vértanúiddal, akiket azért tiszteltél meg az égben, a legékesebb koronákkal, mert olyan nagylelkűen viselték e földön a kínokat, a megpróbáltatásokat. Bennük megvalósult Szent Pál szava: «A türelem kipróbáltságot eredményez, a kipróbáltság meg reményt, a remény pedig nem engedi, hogy megszégyenüljünk» (Róm. 5, 3-4).

O, Te nagyon türelmes, édes Jézusom, add kegyelmedet, hogy a jövőben megszenteljem szenvedéseimet, ezek pedig tisztítsák meg, szenteljék meg lelkemet... Ezért négy okból akarok elviselni minden megpróbáltatást:

1. Mindenekelőtt Isten iránt való szeretetből, mert az Ő akarata, hogy ezek a keresztek nehezedjenek reám. Isten ezeket üdvösségünkre fordítja, ha azért fogadjuk el őket megnyugodva, mert ez az Isten akarata. Ezzel aztán gyakoroljuk a türelmet, de ugyanakkor azt is szépen megmutatjuk, hogy igazán szeretjük az Istent.

2. Kitartok a kereszt súlya alatt azért is, mert bűnbánatot akarok tartani. Engesztelni akarok vétkeimért, mert ezek miatt kell szenvednem, sőt még többet érdemelnék miattuk.

3. Szenvedni akarok megnyugodva, hogy Jézus Krisztushoz hasonlítsak. A mi Megváltónk sokkal töb-

bet szenvedett földi élete folyamán, pedig Jézus volt a személyes Ártatlanság. Ha nem akarunk a szenvedő Jézus Krisztushoz hasonlóvá válni, akkor nem üdvözülhetünk, soha nem juthatunk az örök dicsőségbe, bármilyen nagyok is legyenek szenvedéseink.

4. Elfogadom a keresztet azért is, hogy az égben Istent birtokolhassam. E világ szenvedései akármilyen könnyűek és rövid ideig tartanak is, megszerzik számunkra az örök dicsőséget, ha szeretetből fogadjuk el azokat. «Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért. Nagy jutalmuk lesz az Isten ölén» (Mt. 5, 10).

Hozzám intézed ezeket az áldott szavakat, Jézusom, én áldott Istenem! Bodogok tehát azok, akik a szenvedés és üldözés idején gyakorolják a türelmet. Ezt a boldogságot kívánom és kérem Tőled, Istenem: add meg nekem azt az erényt, amellyel ezt a boldogságot kiérdemlem. Légy, Uram, Te magad az én nagy jutalmam, igen, az én «igen nagy jutalmam», ahogyan Te megígérted Ábrahámnak, az Istenben hívők atyjának. Amen! Igy legyen.

8

Jézus a szegények példaképe.

Jézusom, Te valóban szegény voltál! Szegény gyermekségedben, szegény voltál egész életed folyamán, szegény halálodban és temetésedben! Imádlak, szegény Jézusom. Hozzád akarok hasonlóvá lenni. Világosíts fel engem, miben áll a lelki szegénység lényege!

Ezt így lehetne szavakba foglalni:

1. Mindenünket úgy kell tekintenünk, mint felséges Urunknak, az Istennek tulajdonát, nem pedig sajátunknak. Ennek következtében semmit sem szabad kívánni, elfogadni, vagy ajándékozni Isten akarata nélkül, csak az Ő szándékai szerint, egyedül Isten dicsőségére

és mindig szem előtt tartva, hogy minden javunkat és intézkedésünket illetőleg teljesen Istennek mindeneket érintő felséjogától függünk.

2. Semmi fölöslegest ne halmozzunk, ne tartsunk: se ruházkodásunkban, se lakásunkban, se táplálkozásunkban semmi olyast meg ne tűrjünk, ami hiúságot, vagy fényűzést jelentene.

3. A rendelkezésünkre álló, használatunkra kapott dolgokhoz ne ragaszkodjunk: még titokban, be nem vallottan sem!

4. Készségesen és békével viseljük a szegénység minden következményét: az éhséget, a szomjúságot, a nyomorúságosabb táplálkozást. Aquinói Szent Tamás szerint ugyanis, aki nem akar semmi nélkülözést elviselni a szükséges dolgokban, csak a neve szerint szegény, vagy képzeli magát annak, de valójában nem az.

5. Örülünk, amikor a nélkülözhetetlen dolgoktól is megfosztanak bennünket. Igy cselekedett a szegények pátriárkája, Assisi Szent Ferenc, ilyenkor örömében dalolni kezdett.

Azt a kegyelmet kérem Tőled, Jézusom, hogy ilyen értelemben tartsam meg az evangéliumi szegénységet. Végtelen jóságod, hozzám való szereteted különös ajándékának ismerem el, hogy belém oltottad a vonzódást és a becsülést a szegénység iránt. Bárcsak ki tudnám használni ezt a nagy kegyet! Zsoltárosod mondja: «Boldog ember, ki megérti a szegénynek és a szükölködőnek titkát» (Zs. 40, 2). Add meg nekem ezt az annyira ritka ismeretet! Apostolod azt tanítja, «hogy érettünk szegénnyé lettél, bár gazdag voltál, hogy a Te szegénységed által mi gazdagok legyünk» (2.Kor. 8, 9). Esdve kérlek tehát, add meg nekem a kegyelmet, hogy igazán szegénnyé legyek. Irántad való szeretetből, nem pedig a jutalom miatt, amelyet a szent szegénységért nekünk ígértél.

Bocsásd meg, édes Üdvözítőm, számtalan hibámat, amelyeket a szegénység szelleme ellen elkövettem, ami-

kor sietve kerestem, mohón megragadtam azt, ami megtetszett nekem. Add meg nekem a kegyelmet, hogy a jövőben semmihez ne ragaszkodjam, lelkem őszintén és teljesen szakadjon el mindentől és türelemmel, sőt örömmel viseljem el a hiányokat és nélkülözéseket. Amen!

9

Jézus Krisztus az engedelmesség példaképe.

A tökéletes engedelmesség példaképét adtad nekünk, Jézusom! Földi életed kezdetén, Máriának szíve alatt kezdted gyakorolni és életed utolsó lehelletéig gyakoroltad a keresztfán. Megtestesülésed első pillanatától fogva mondod mennyei Atyádnak: «Ime, eljövök! Eljövök, hogy megcselekedjem, ó Isten, a Te akaratodat» (Zs. 10, 7). Egész halandó életed folyamán ezt ismételgeted neki: «Atyám! a Te akaratod legyen meg, ne az enyém!» Valósággal eledeled volt, hogy megtegyed mindenben Atyád akaratát (Jn. 4, 34). Nemcsak egyedül Neki engedelmeskedtél, hanem harminc éven át szentséges Anyádnak és Szent Józsefnek is. Az Evangélium életednek ezt a hosszú szakát egyetlen, tömör mondatban foglalja össze: «Engedelmeskedett nekik» (Lk. 2, 51). Te ugyanis, Jézusom, Atyád helyetteseinek tekintetted őket, mert Ő akarta, hogy ebben a függő, alárendelt helyzetben légy és ezáltal dicsőítsd meg Atyádat.

Bár egyedül csak azért jöttél e világra, hogy az Evangélium, az örömhír hirdetése által megvalósítsd megváltásunk nagy művét, mégsem akartad előbb elhagyni rejtett életedet, megkezdeni munkádat a világban, mielőtt Atyád újabb rendelkezése nem érkezik hozzád. Rejtett életed az engedelmesség állandó ténye volt. A názáreti csöndes otthont is azért hagytad el, hogy nyilvános életed egész folyamán engedelmesnek tanúsítsd magadat. Mindazokat az erényeket, amelyeket

működésed alatt gyakoroltál: az alázatosságot, a szelídséget, a türelmet, a szegénységet és az összes erényeket csak azért gyakoroltad, mert engedelmeskedni akartál. Ez az engedelmesség volt végső indítékod mindenben, mert mindenekelőtt arra törekedtél, hogy teljesítsd Atyádnak szent szándékait. Végre úgy haltál meg, mint éltél: az utolsó lehelletig engedelmes voltál a kereszten. Arra szántad el magadat, hogy inkább az életedet hagyod el, mint az engedelmesség útját. Lelkedet is a tökéletes engedelmesség, a teljes meghódolás, e kiáltásával adtad vissza Istennek: «Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet!» (Lk.23,46.)

Jézusom, az engedelmesség ez erényét kérem Tőled! Add, hogy összes egyházi és világi előljáróimnak hitünk szelleme szerint engedelmeskedjem, mert «aki ellene szegül a felsőbbségnek, szembeszáll az Isten rendelkezésének» (Róm. 13, 2). Ne csak azoknak engedelmeskedjem, akik jóságosak és szelídek, hanem azoknak is, akiknek kemény és nehéz a természetük. Minél kevésbé találom ugyanis a saját kedvemet, egyéni örömömet az engedelmességben, annál tisztábban látom meg benne abszolút isteni tekintélyedet és annál teljesebben hódolok meg végtelen felséged előtt. Szuverén felséged, abszolút tekintélyed az én erőm és az én üdvösségem! Amen.

10

A tökéletes engedelmesség jellegzetes vonásai.

A tökéletes engedelmesség jellegzetes vonásai megérdemlik, hogy jelenlétedben, édes Üdvözítőm, gondosan tanulmányozzam azokat, megvizsgáljam, vajon megvannak-e bennem is, hogy aztán kiküszöböljem magatartásomból mindazt, ami bármily csekély mértékben ellenkezik ezekkel. Világosíts fel engem, jóságos Istenem! és ha vannak dolgok, amelyeket betű szerint gyakorolni se alkalmam, se erőm nincs, add, hogy

legalább szellemük szerint egyre jobban megközelítsem azokat.

1. Az igazi engedelmesség első megkülönböztető jegye ez: a hit szelleme szerint elgedelmeskedjünk előljáróinknak, csak azért, mert el akarjuk nyerni Istennek szent tetszését. Az engedelmesség végső gyökerében nem más, mint az istentisztelet egy fajtája a szuverén isteni Felség iránt: végső tárgya magának az Istennek imádandó akarata. Tehát a háromszor szent Istennek gondolata és akarata legyen a döntő tényező engedelmességünk minden tényében. Ez legyen benne mindig az uralkodó vonás.

2. Engedelmeskedjünk mindenben: a kicsiben éppen úgy, mint nagyban. Páratlan lelki haszon, különös, mással alig megszerezhető érdem, valami megnyugtató, szelíd áldás származik abból, ha még a legkisebb dolgokban is hűségesen engedelmeskedünk. Ennek csodálatos példáit adja nekünk a szentek élete: láttukra valósággal megszégyenülünk.

3. Engedelmeskedjünk ne csak a könnyű, hajlamunknak megfelelő dolgokban, hanem a nehéz, ellenszenves dolgokban is. Ha még ellenszenves dolgokban is hűségesen engedelmeskedünk s a nemtetsző parancsokat is buzgón teljesítjük, akkor biztos, hogy nem saját egyéni kedvünket keressük, hanem egyedül Istennek velünk való akaratát valósítjuk meg.

4. Azonnal és készséggel engedelmeskedjünk, amint az előljáróknak minket érintő szándéka tudomásunkra jutott. Ez a gyors készség a tökéletes engedelmességnek egyik legbiztosabb jele: ez a lélek, lüktető élet benne. Valósággal az Isten szemének gyönyörűsége!

5. Okoskodás nélkül, egyszerűen engedelmeskedjünk. Ne nézzük előljáróinkban se az erényeket, se a hibákat. Bennük egyedül csak azt tekintsük, hogy nekik van Istentől kapott tekintélyük parancsolni, rendelkezni és Isten szánta őket állásukba, hogy minket vezessenek.

6. Jó lélekkel, nemes szívvel engedelmeskedjünk, ne kelletlenül: ne azért, hogy megnyerjük elöljáróink jóindulatát, se más emberi tekintetből. Engedelmességünk indítéka és célja csak egy legyen: tetszeni Istennek! Ha engedelmességünkben rossz hangulat, kelletlenség, emberi szándék vegyül, már nem lehet kedves Isten előtt.

7. Ne csak elöljáróink parancsainak, rendelkezéseinek engedelmeskedjünk, hanem hűségesen teljesítsük összes állapotbeli kötelességeinket, az Anyaszentegyház minden előírását, minden szertartását. Isten akarata, hogy mindegyikünk gondosan teljesítse vallási kötelességeit. Az Isten akarja azt is, hogy mindegyikünk teljesítse azon állapotnak és hivatásnak kötelmeit, amelyet az isteni Bölcsesség szánt nekünk, hogy ezáltal a többi teremtménnyel együtt mi is résztvegyünk Teremtőnk dicsőítésében.

Esdve kérem, Uram, Jézusom, a kegyelmet, hogy az engedelmesség minden kötelmét pontosan teljesíthessem. Kegyelmed segítségével meg tudom valósítani a tökéletes életet és csak azt teszem, amit parancsolnak nekem. De ezt csak azért teszem, mert ezt kívánja tőlem az Isten! És mert engedelmességem által Isten szemében végtelenül kedves dolgot cselekszem, még akkor is, amikor földi elöljáróm téved.

Bocsánatot kérek, Jézusom, hogy az engedelmesség ellen annyiszor vétkeztem! Elismerem, hogy sokszor pusztán emberi tekintetből engedelmeskedtem, nem pedig azért, hogy előtted, Mesterem és legfőbb Uram előtt meghódoljak és ezáltal elnyerjem a tökéletességet. Add meg nekem a kegyelmet, hogy mindennap dolgozzam a hiba nélkül való engedelmesség megszerzésén, amely a szeretetből fakad és szünet nélkül gyarapítja bennem a szeretetet. Amen.

11

Jézus Krisztus a tisztaság példaképe.

A tökéletes tisztaság példaképét adtad nekünk, édes Üdvözítőm! Sokszor kifejezted, mennyire szereted ezt a szép erényt. Megtestesülésed szent titkában, mert anyádul azt a tiszta Szűzet választottad, aki tisztább, mint az angyalok: szeplőtelen szíve alatt Szentlelked közreműködése által vettél testet. Születésedben: Máriának tisztaságát csak fokoztad, de nem csökkentetted szűzességét. Úgy születtél e világra, mint ahogyan átragyog a napnak egy sugara a kristályüvegen, de nem töri el. Életednek egész folyama azt bizonyítja, hogy mennyire szereted a tisztaságot! Az emberi gonoszságnak megengedted, hogy rágalmakkal halmozzon el Téged. Azzal gyaláztak, hogy ördög szállott meg, hogy szereted a jól terített asztalt és a bort, de azt nem engedted meg soha, hogy a rágalmak közé akár a legkisebb gyanút is vegyítsék tisztaságod ellen.

Amikor elénk tártad tanításodat, akkor boldognak nevezted azokat, akiknek tiszta a szívük, mert ők meglátják az Istent. Megdicsérted azokat, kik testük és lelkük teljes tisztaságát őrzik, hogy biztosítsák maguknak a mennyek országát. Kimutattad, hogy legmeghittebb, legbizalmasabb barátságodba a legtisztábbat fogadod: hirnöködet, Keresztelő Szent Jánost, aztán szeretett tanítványodat és evangélistádat, Szent János apostolt.

Kérlek, jóságos Mesterem, add meg nekem a tisztaság erényét! Tedd, hogy kiszabaduljak az érzéki örömök közül. E teljes, elszánt, fenntartás nélküli tisztaság által legyek kedves előtted, Jézusom, és így teljesen szabad szívvel lendülhessek neki a lelki és szellemi munkának: legyek e szép erény által teljesen, meghitten a Tiéd. Csak a tiszta lelkek kísérnek az égben is Téged, szelíd Bárány, bármerre jársz: azok, akiknek homlokára van írva az Úr neve; csak a tiszták laknak veled a szent hegyen, mint megmutattad Szent Jánosnak!

(Jel.14,1.) E jelképek által a tiszta lelkeket akartad kioktatni állapotuk kiválóságáról és éreztetni akartad velük amaz örömöket, amelyeket tartogatsz számukra égi hazánkban.

Köszönöm Neked, Jézusom, hogy a tisztaság és a szűzesség gyakorlására hívtál engem. Egyedül Te hívtál engem : egyedül csak Te tudsz megtartani hűségemben. Ezt a kegyelmet kérem Tőled, édes Jézusom, végtelen tisztaságod és Szentséges Anyád szeplőtelensége által. Amen.

12

A tisztaság megőrzésének eszközei.

Többféle eszközt nyújtasz nekünk, édes Üdvözítőnk, tisztaságunk megőrzésére. Ezeknek fontosságát kívánom megfontolni lábad előtt, isteni tekinteted alatt.

1. Mindenekelőtt az imádságot ajánlod nekünk. A tisztaság Istennek ajándéka: olyan erény, amely emberi erőnket meghaladja. Tehát lelkünk mélyéből fakadó imádsággal és könyörgéssel kell kiesdenünk az Égtől. Isten ugyanis gyakran megengedi, hogy a kevélyek igen mélyre zuhanjanak, hogy ezzel az igen megalázó, zsarnok bűnnel sújtsa fennhéjázásukat, arrogáns természetüket. Akiben meggyökerezik ez a vétek és aki megszokja, nagyon nehezen tudja elhagyni, mert az értelmet elvakítja, a szívet pedig megkeményíti. Ráadásul teljesen elhanyagolja, sőt egyenesen visszautasítja azokat a nélkülözhetetlen eszközöket, amelyek nélkül nem tud újból felemelkedni.

2. Az önmegtagadás, testünk sanyargatása megakadályozza a test és vér lázadását lelkünk ellen, vagy legalább enyhíti, mérsékli. Ezen önmegtagadás módja: tartózkodunk a húseledeltől, böjtölünk, virrasztunk, kemény fekvőhelyet választunk, inkább növényi ételeket eszünk, józanul, mértékkel használjuk a bort és egyéb,

komoly önmegtagadást gyakorolunk, de mindig lelkiatyánk, vagy egyházi előljáróink engedélyével, szemünk előtt tartva állásunkat és állapotbeli kötelességeinket.

3. Eberség önmagunk felett. Ez abban áll, hogy ügyelünk gondolatainkra, tetteinkre és szavainkra. Soha semmi kétértelműt, még olyan kis mértékben is illetlent vagy szabadost nem mondunk. Testünket úgy kell tekintenünk, mint a Szentlélek templomát, még inkább tisztelnük kell e templom Lakóját, isteni Vendégünket, aki azért vesz lakást nálunk, hogy megszentelje tetteinket.

4. Hadat kell üzennünk a restségnek. Minden ernyedtség nélkül neki kell látni álapotbeli kötelességeink teljesítésének. Hivatásunk nem minden ténykedése szigorú kötelesség, sokszor nem is kötelesség a szónak szoros értelmében, de legyünk meggyőződve, hogyha állandóan lefoglaljuk magunkat hivatásunk ügyeivel, vagy azt érintő dolgokkal, ez szétszórja a tisztaságunk ellen támadó gondolatainkat. Ha ugyanis hasznos dolgokkal foglaljuk le testünk és lelkünk képességeit, akkor a tisztátalan lélek vajmi kevés alkalmat talál, hogy bele tudja magát fészkelni szívünkbe, nem tudja nyugtalanítani és nincs módja kikezdeni, gyöngíteni erényünket.

5. Kerüljük következetesen az üres fecsegést és a haszontalan együttlétet másnemű személyekkel. Ha pedig a szeretet vagy szükség kényszerít bennünket a velük való beszélgetésre, történjék ez néhány szóval, a beszéd tárgya pedig mindig istenes, komoly legyen. De még ekkor is résen kell lennünk, mert könnyen megtörténhetik, hogy az erény álarca alatt a romlott természet valami rejtett, tilos öröme vagy hajlama húzódik meg. Igy aztán ostoba, vétkes gyönyörre süllyed le az, aminek hasznos beszéd volt a kezdete. A bizalmaskodások és az elkülönülő barátkozások, még az ugyanazon nemű személyek között is, sokszor végzetesek lehetnek a tisztaságra. Aki féltékenyen őrzi szívének

tisztaságát, az ügyel mindenre, fél mindentől és nem hanyagol el semmit se.

6. Nagy, tudatos szemérmesség, különösen a tekintetben, amikor együtt vagyunk másnemű személyekkel, akár a templomban, akár útjainkon. Az okosság követeli, hogy soha ne tekintsünk szembe velük megfontolt szándékkal, vagy kíváncsiságból. Egyetlen, még annyira egyszerű képre vetett pillantás is képes megragadni képzeletünket és olyan gondolatokat képes kelteni, amelyeknek súlyos, siralmas következményei lehetnek. Soha nem tudjuk eléggé méltányolni saját gyöngeségünket: soha nem tudunk túlzottan résen lenni: soha nem tudjuk eléggé kerülni az alkalmakat, még a gyermekeket illetőleg se, akik pedig az ártatlanság élő képei.

Jézus, Istennek örök Igéje, az örök világosság Fényessége, áraszd rám sugaradat! Mikor számunkra fontos, értékes dolgokról vagy ügyről van szó, akkor e világ fiai nem elégszenek meg az okosság megszokott óvatosságával, hanem rendkívüli garanciával, válogatott módokkal, szokatlan ügyességgel biztosítják magukat. Engedd, hogy én is a legmegfelelőbb és a legbiztosabb eszközöket ragadjam meg páratlan kincsemnek és örömömnek, tisztaságomnak megőrzésére. Bocsásd meg minden vétkemet, amelyeket e szép erény ellen elkövettem, mióta a világon vagyok. Elítélem, kárhoztatom azokat szívem mélyéből és elszánt akaratom: életem hátralévő részét arra fordítani, hogy ezeket kiengeszteljem a töredelem által.

Nemcsak testem tisztaságát kérem Tőled, én Jézusom, hanem lelkem tisztaságát is: legyen tiszta értelmem minden gondolata, szívem minden érzelme. Így szívem és minden érzékem egyedül a Te szeretetednek benyomásait veszi. «Cor meum et caro mea exultaverunt in Deum vivum: Boldogságában szívem és testem ujjong az élő Isten felé (Zs. 70, 3). Ezt a kegyelmet kérem tőled, Jézusom, a Te szentséges és szeplőtelen Szűzanyádnak, Máriának közbenjárása által.

13

Jézus Krisztus az önmegtagadás példaképe.

Te nem elégedtél meg, Üdvözítőm, azzal, hogy világos és erőteljes irányelveket adtál nekünk az önmegtagadásra vonatkozólag: erre nekünk csodálatos példát mutattál életed minden helyzetében, minden körülményre és minden tárgyra nézve. Az élvezetekről való lemondás Benned, Jézusom, állandó, következetes, mindenre kiterjedő vonás. Azt olvassuk rólad a Szentírásban, hogy semmiben sem kerested a magad kedvét (Róm. 15, 3). De azt már sehol se olvassuk, hogy valaha szórakozást kerestél volna vagy hogy tested, lelked felüdülésére akár a legártatlanabb szabadságot engedted volna magadnak.

Neked nem volt szükséged, mint nekünk, az önmegtagadásra, indulataid megfékezésére. Vagyaid és törekvéseid tárgya mindig szent és megengedett volt. Szenvedélyeid nem homályosították el soha értelmedet, hanem mindig hűségesen követték és szolgálták: egyedül csak értelmed és akaratod rendeletére, az általad választott irányban működtek. Ezért nem is nevezték őket sokszor ösztönöknek, hanem olyan névvel jelezték őket, amellyel kifejezték, hogy Benned azt a helyet töltik be, amit bennünk az ösztön (Propassiones). Mégis mindenre kiterjedő önmegtagadást akartál gyakorolni, hogy annál teljesebben dicsőítsd Atyádat, annál dicsőségesebben váltsd meg az emberiséget és annál tökéletesebb látható példaképünk lehess.

Testednek minden tagjában, minden érzékedben szenvedtél: tetőtől talpig. A szónak szoros értelmében, betű szerint «a fájdalmak embere» voltál (Iz. 53, 3).

Szentséges fejedet sebekkel halmozták el koronád tövisei. Lábadat és kezedet szögek járták át: függő testednek súlya ezekre a sebekre nehezedett. Epe és ecet kínozta meg drága ajkadat, szent arcodat az üté-

sek és a köpések gyalázták meg. Az ostorozás pedig az egész testedet fölszaggatta: sebek és vér borították el. Tested a Szentlélek remekműve volt: egész szervezete, felépítése csodálatosan finom, tiszta, teljesen tökéletes volt s ezért szenvedései sokkal kínzóbbak, élénkebbek, érzékenyebbek, mint a mi szenvedéseink.

A társadalomnak nem volt olyan rétege, amely meg ne kínzott volna: zsidók és pogányok, fejedelmek és udvaroncok, királyok és a tömeg, világiak és papok, Heródes és udvara, tanítványaid és barátaid, Judás és Péter. Mindezeknek a szenvedéseknek a terhét egyedül hordoztad: vígasztalást se Istentől, se az emberektől nem kaptál.

Lelked is mondhatatlan belső szenvedéseket állott ki: nyugtalanság, az életösztön felébredése és védekezése, halálos szomorúság, életuntság és olyan szörnyű megrázkódtatás, hogy bele haltál volna, ha emberfölötti erő nem támogatott volna. Ez a belső, lelki szenvedés olyan haláltusát váltott ki Benned, hogy véres verejtéket sajtolt ki, amely átitatta ruháidat. Végül lelkednek minden képességét: elmédet, akaratodat, emlékezőtehetségedet ezerféle gyötrelem rohanta meg: szenvedett minden belső és külső érzéked.

Jézusom, amikor szenvedéseid e mérhetetlenségét fontolgatom, akkor egészen elfog a csodálat és a részvét. De különösen azért van tele szívem csodálattal és hálával, mert vállaltad érettünk, sőt tudatosan, vágyódva kerested azokat. Szenvedéseid ugyanis, érzékenységed minden megmozdulása, amiknek látása engem bámulatba ejt, Benned, Jézusom, tökéletesen szabad és szándékos volt. Tervszerűen, tudatosan engedted felébredni Benned azokat, sőt megfontoltan keltetted fel magadban őket, mert úgy találtad, hogy így a legmegfelelőbb módon tudod megváltani az embert: megnyugvásod által tökéletesebb példaképet, hathatósabb segítséget tudsz nekünk nyújtani. Köszönetet mondok Neked, szentséges Megváltóm! Szenvedéseid emlékét min-

dig szemem előtt akarom tartani, hogy abból bizalmat és bátorságot meríthessek. Amikor Te jársz előttem, megtagadhatnám-e keresztemet vállalni és hordozni nyomodban? Ha megtagadnám, akkor nyílt ellenségednek vallanám magamat, de ellensége lennék saját lelkemnek is. Ments meg, Uram, engem ettől a gonoszságtól és kegyetlenségtől, mert ez lenne végső kétségbeesésem és örök boldogtalanságom oka. Amen!

14

Jézus lelki szenvedésének okai

Melyek voltak, Jézusom, főbb okai lelki fájdalmadnak, szomorúságodnak, halálfélelmednek, bágyadtságodnak, ennek a teljes vigasztalanságnak, amely lelkileg annyira gyötört? Meg tudnám-e én ezeket teljesen érteni? Szűzanyánk, szíved együtt érzett Jézussal a Kálvárián: hasd át, világosítsd meg az én szívemet is!

1. Lelki fájdalmadnak első oka az volt, Jézusom, hogy világosan, egyenkint láttad, ismerted mindazokat a bűnöket, amelyeket a világ kezdetétől fogva elkövettek és elkövetnek a világ végéig. Különösen gyötört azoknak vétke, akik halálra kínoztak és tanítványaidnak hűtlensége, akik megbotránkoztak szenvedéseiden. Az volt a küldetésed, hogy eleget tégy Istennél az emberek minden bűneiért, de ennek a tengernyi véteknek látása olyan mély fájdalmat okozott Neked, mint ha saját magad követted volna el azokat. Fájdalmad nagysága arányban volt a vétkek nagyságával, de a Megváltás ama nagy ajándékával is, amelyet szenvedésed árán akartál megszerezni nekünk.

2. Világosan, élénken egyenkint láttad és szinte átszenvedted előre azokat a kínokat, amelyeket kínszenvedésed alatt kellett kiállanod. Minden részletében láttad azt a kínos, megalázó halált ott a keresztfán!

A kínoknak ez a látványa olyan erővel, annyi színnel tárult szemed elé, mint ha megérkezett volna Hozzád a halálnak és a szenvedésnek az órája. Előre megízlelted fenékig a halálnak és a szenvedésnek minden keserűségét.

3. Csalhatatlanul láttad, hogy sok ember alig használja fáradságod és szenvedésed gyümölcseit. Ez a gondolat olyan mértékben okozott fájdalmat, amilyen mértékben buzgólkodtál üdvösségünkön. Mivel szereteted minden mértéket meghaladt, azért szenvedésed olyan nagy volt, amilyen csak lehetett.

4. Akkora volt irántunk szereteted, hogy előre szenvedtél. Csodálatos módon felfüggesztetted azokat a vígasztalásokat, amelyek megtestesülésed óta elárasztották szentséges lelkedet és érzelmi világodat és amelyek a szenvedésre képtelenné tettek volna.

Add meg nekem, Jézusom, az önmegtagadás szellemét. Érzem magamban állandóan romlott természetünk vágyait és ösztöneink lázadását, amelyek a lélek ellen támadnak és a bűn felé hajtanak. Csak kegyelmed tud megtartani engem a hűségben: csak általa tudok győzelmet aratni a bukott természet szeszélyei és vágyai felett. Az önmegtagadás által kell vágyaimat és ösztöneimet a törvény igája alá hajtanom! De Te bőségesen megadod kegyelmedet, hogy egészen önmegtagadásod szellemébe, mint üdvösségem ruhájába öltözködjem.

Megfogadom apostolaid tanácsát: «Hordozzuk testünkön Jézus kínszenvedését: mortificationem Jesu in corpore circumferentes» (2.Kor. 4, 10). Igy legyen!

15

Az önmegtagadás gyakorlása.

Oktassál ki engem, Jézusom, hogyan kell gyakorolnom az önmegtagadást, hogy ne legyen napomnak egyetlen szakasza, amikor ne számolnék be Neked győzelemről érzékiségem és rossz hajlamaim felett.

1. Mindenekelőtt a kötelességszerű dolgokban kell önmagunkat megtagadnunk: teljesítsük hűségesen Istennek és az Anyaszentegyháznak minden parancsát, gondosan tegyük meg állapotbeli kötelességeinket: az imákat, a böjtöket, a tanulmányainkat. Legyünk szerények, szemérmesek; a legteljesebb hűséget tanúsítsuk a vallás és jámborság gyakorlataiban. Ha pedig észrevennénk magunkban a rejtett vágyat, hogy ezeket elhanyagoljuk, vagy pedig ha előrelátjuk, hogy nehezünkre esik ezekben a hűség, a kitartás, akkor azonnal elfojtjuk magunkban ezt az óhajt és rászánjuk magunkat, hogy szívesen elviseljük a terhet.

2. Mindenben tagadjuk meg magunkat: gyakoroljuk az önmegtagadást a közömbös, vagy felesleges dolgokban, de a szükségesekben is. Ne ragaszkodjunk a szükséges, nélkülözhetetlen dolgokhoz: ne igyekezzünk minden áron megszerezni azokat, hiányukat pedig viseljük el békével. A közömbös dolgokban úgy gyakoroljuk az önmegtagadást, hogy néha-néha lemondunk róluk, akár azért, mert bűnbánatot akarunk tartani, akár azért, hogy elkerüljük a kísértést. A felesleges dolgokat pedig állhatatosan, kitartóan elutasítjuk magunktól bármikor, bármilyen formában kínálkoznak nekünk.

3. Tagadjuk meg magunkat testünk érzékeiben. Szemünket illetőleg: semmit ne nézzünk csupán élvezetből. Izlésünkben: elégedjünk meg a szokásos ételekkel, amelyekkel társaink élnek és ne együnk semmit csupán élvezetből. Hallásunk tekintetében: kerüljünk minden haszontalan társalgást, ne keressük a kíváncsi-

ságunkat ingerlő híreket, amelyek nem érintik se Istennek dicsőségét, se az Egyház haladását, se állapotunk kötelességeit. Szagló képességünket illetőleg: ne keressük, sőt amennyire tehetjük, kerüljük a kellemes illatokat. Érintésben, tapintásban, ami már egész testünket behálózza: tagadjunk meg testünktől minden gyönyört és kényelmet, terheljük meg a bűnbánat testi cselekedeteivel, amelyek: virrasztás, az ízetlen étel, a kemény fekvőhely vagy más hasonló szigorúságok, de mindig erőnk és állapotunk szerint. Egyszóval: mindig arra kell törekednünk, hogy érzékeinknek ne engedjünk semmiféle, még annyira ártatlan gyönyört se csupán a gyönyör kedvéért, hanem csak annyira, amennyire hasznos életünk fenntartására és Istennek tökéletesebb szolgálatára.

4. Szenvedélyeinkben, hajlamainkban is meg kell magunkat tagadni, de előbb alaposan ki kell azokat ismernünk. A fősúlyt arra kell helyeznünk, hogy mindenekelőtt uralkodó szenvedélyeink felett legyünk urrá, aztán rossz természetünk felett, mert a nehéz, szeszélyes természet gyengéi, hibái terhessé teszik az embert önmaga és mások számára.

5. Tagadjuk meg magunkat nyelvünket illetőleg. Szeressük a csendet, gyakoroljuk a szigorú hallgatást. Kövessük annak a Jézus Krisztusnak a példáját, aki harminc éven át hallgatott és őrízte rejtettségét. Csak akkor szóljunk, amikor komoly szükség van erre, de ekkor is csak olyan szavakat válasszunk, amelyeket a tapintat, a szeretet és az alázat sugall.

Amikor az önmegtagadás e különböző módjait fontolgatom, elismerem, Jézusom, hogy igazi, komoly önmegtagadást sohase gyakoroltam. Add kegyelmedet, hogy azonnal nekikezdjek. Szentírásod minden lapja erre kötelez, amikor ezeket mondja nekem: «Meg kell halnunk önmagunknak. Mindegyikünknek hordoznia kell mindennap keresztjét. Gyűlölnünk kell önmagunkat. Boldogok azok, akik sírnak! A szűk kapun kell átha-

ladnia annak, aki be akar jutni az életbe. Körül kell metélni a szívet, keresztre kell magunkat szegeznünk a világ számára, halálra kell szánnunk a test cselekedeteit, le kell győznünk a vér vágyait a lélek ereje által.» Mindezek a kifejezések, vagy ezekhez hasonló szavak újra, meg újra visszatérnek a szent Iratokban, de ugyanazt a dolgot jelzik. Értelmem felfogása nehézkes, a szívem kemény: szükségem van arra, hogy gyakran halljam ezeket a szent szavakat, amelyek állandó önmegtagadásra sürgetnek. Add meg nekem azt a kegyelmet, én áldott Istenem, hogy egész életem folyamán gyakoroljam. Amen!

16

Az önmegtagadás gyakorlásának rendje.

Összes szentjeidnek, Istenem, még a legjóságosabbaknak is az volt az alapelvük, hogy az önmegtagadás csak akkor tökéletes, ha teljes, vagyis ha kiterjeszkedik minden képességünkre... Természetem nem nagyon kedveli ezt a tant, mégis csak ez az igazság és ez segít üdvösségemre. Bele akarom tehát gyökereztetni lelkem legmélyébe!

1. Értelmemben, szellemi életemben kell megkezdenem az önmegtagadást. Kerülnünk kell azokat a haszontalan, hiábavaló gondolatokat, amelyek csak az időt pazarolják. Szellemi erőmet hasznos gondolkodás felé kel irányítanom, de különösen arra kell kényszerítenem, hogy el ne feledje soha saját nyomorúságait. A puszta kíváncsiskodásnak is álljunk ellen, olyan tudománnyal ne foglalkozzunk, amely se javulásunkra, se kötelességeink teljesítésére nem szolgál. Meneküljünk a frivol hírek elől, ne érdeklődjünk olyan dolgok után, amelyek nem reánk tartoznak.

2. Gyakoroljuk az önmegtagadást akaratunk területén is. Akaratunkat vessük teljesen, mindenben, min-

den vonatkozásban Istennek akarata alá. Foglalkozásbeli kötelességeink szellemével nem ellenkező dolgokban kövessük néha inkább a velünk egyenlőrangú társak akaratát, mint sajátunkat, mert ezzel hajlékonnyabbá, készségesebbé tesszük saját akaratunkat.

3. Emlékezőtehetségünket és képzeletünket szoktassuk arra, hogy csak a jó és tiszta dolgokat idézzék vissza. Nyugodtságra szoktassuk képzeletünket, hogy értelmünk munkáját támogassa, szívünk érzelmeit ne zavarja. Ha pedig izgatott, akkor szelíden, de határozottan csillapítsuk le. Egyáltalán ne engedjük, hogy felkavarja lelki világunkat: benyomásaival ne törődjünk, alázzuk meg magunkat, támadásait pedig vessük meg.

4. Testi, lelki bajainkban, külső és belső szenvedéseink közepette, betegségek idején, a kísértések, a megpróbáltatások és megalázások órájában is gyakorolnunk kell az önmegtagadást: ezekben a nehéz órákban is imádjuk Istennek felettünk való gondviselését és még ekkor se keressük a teremtmények vigasztalását.

5. Egyszóval: az önmegtagadás alapvető szabálya ez: soha semmit ne gondoljunk, ne mondjunk és ne tegyünk csupán élvezetből vagy csak természetes hajlamunk szerint. Mindenben egyedül azt a boldogságot keressük, hogy megnyerjük Istennek tetszését, teljesítsük szent akaratát, és lelkünk üdvösségén dolgozzunk, amikor a mi Urunk Jézus Krisztus nyomdokain járunk.

Add meg nekem kegyelmedet, édes Üdvözítőm, hogy okosan megfékezzem lelkem minden képességét, mert ezek a legmindennapibb okai hibámnak. Az eredeti bűn következtében bennük van a hajlam a rossz felé, pedig egyedül azért adtad őket, hogy az erényekben gyarapodjam általuk. Ezért a keresztény éberség kegyelmét kérem Tőled, Jézusom, amelyet az istenfélelem és a szeretet irányít.

Arra is megkérlek, szeretetreméltó Jézusom, hogy éreztesd meg velem azokat az előnyöket, amelyek ösz-

töneim, szenvedélyeim, hajlamaim felett való győzelemből származnak. Izleltesd meg velem a szívnek ama békéjét, amelyet egyedül csak Te adsz meg nekünk és add meg nekem az Isten gyermekeinek szabadságát, amely kiszabadít bennünket az ördög rabságából. Végül add meg nekem, Megváltóm, annak az örök jutalomnak biztos reményét és előízét, amelyet azoknak ígértél, akik erőszakot vesznek önmagukon idelenn. Amen!

17

Jézus Krisztus a töredelem mintaképe.

Jézusom, benned nem lehetett meg a bűnbánatnak, a töredelemnek az az erénye, amely az embert saját vétkeinek kiengesztelésére készteti, mert vétkezni képtelen voltál. De mégis, mint a bűnös emberiség képviselője, birtokoltad a maga teljességében a töredelem szellemét és emberi szavakkal ki nem fejezhető módon gyakoroltad a bűnbánat tényeit.

A bűnbánat különösen a következőkre kötelez bennünket:

1. Gyakran kell gondolnunk bűneinkre, hogy miattuk megalázzuk magunkat.

2. Meg kell bánnunk vétkeinket.

3. Arra kell törekednünk, hogy Isten igazságosságának eleget tegyünk.

4. Fel kell szítanunk magunkban a vágyat, ösztönöznünk kell magunkat, hogy a bűnbánat külső cselekedeteit gyakoroljuk.

5. Istennek áldozatul kínáljuk fel magunkat és elviseljük azokat a szenvedéseket, amelyeket az isteni igazságosság küld reánk.

Isteni Bűnbánónk, végtelen szereteted hajtott, hogy magadra vállald vétkeink teljes terhét, mer jóvá akartad tenni azt a mérhetetlen sértést, amelyet Isten ellen

elkövettünk. Ez a végtelen szeretet vitt arra, hogy az igazi bűnbánat minden követelményének eleget tégy. Bűneink állandóan szemed előtt lebegtek és úgy tekintettél reájuk, mint saját vétkeidre, mert vállaltad miattuk a felelősséget. Megtestesülésed első pillanatától fogva engesztelésül ajánlottad fel magadat mennyei Atyádnak. Ezt cselekedted egész életed folyamán. Ezt a magadra vállalt engesztelést akartad teljessé tenni, amikor meghaltál a keresztfán.

Szünet nélkül az emberek bűneire gondoltál. Vétkeink mintegy a homlokodra voltak írva, mintha saját műveid lettek volna és ez a porig alázott Isten és a teremtmények előtt, de még saját szemed előtt is. Magadat úgy tekintetted, mint az emberiség szégyenét és gyalázatát: megvetésre méltónak érezted magadat, mint a földnek férge, amelyet kímélet nélkül lábbal tipornak.

Egész életed folyamán szívedet fájdalom járta át gonoszságaink miatt. Egyetlen vigaszod az volt, hogy munkálkodhattál eltörlésükön. Kevélységünk lázadásait megaláztatásaid által engesztelted, érzékiségünk vétkeit fáradságos életed és szenvedéseid árán: kapzsiságunk bűneit páratlan szegénységed és nélkülözéseid által tetted jóvá. Engesztelésed külső tettei mögött annyira nemes és annyira csodálatos lelkület és érzület lüktetett, hogy annak mélységét és gazdagságát megérteni nem tudjuk. Bár elégtételed a szükségesnél sokkal nagyobb, bőséges volt, mégsem csillapította le azt a mérhetetlen vágyadat, amely folyton arra sürgetett, folyton hajtott, hogy lemosd, kiengeszteld bűneink által az Isten végtelen felségén esett sértést. Ez a vágyad késztetett, hogy bűnbánatod szellemét áraszd szét misztikus testedben, az Egyházban is, hogy engesztelésed titokzatos tagjaid által a világ végéig folytathasd.

Ébreszd fel bennem is, Üdvözítőm, a bűnbánat e szellemét: engesztelésemet engedd a tieddel egyesítenem, hogy kedves legyen mennyei Atyád előtt. Kegyelmed segítségével tehát elhatározom:

1. Mindig magamban hordom bűneim emlékét, mert ki akarom érdemelni, hogy szentséges tekinteted elfordítsd róluk.

2. Vétkeim miatt mindig meg akarom alázni magamat színed előtt: csak megszégyenülten merek megjelenni előtted, Jézusom.

Még az emberek előtt is érezni akarom ezt a szégyent: lélekben lábuk elé borulok.

3. Bűneim miatt akkora fájdalom járja át lelkemet, hogy ízetlenné teszi számomra a hiú örömöket és szívemben ébren tartja a töredelem érzelmét.

4. Atyádnak, az igaz és élő Istennek, eleget akarok tenni szünet nélkül, még pedig olyan engesztelő cselekedetek által, amelyek arányban vannak vétkeimmel.

5. Fölkínálom magamat Istennek, hogy a jövőben sújtson, büntessen engem, amint Neki tetszik. Elismerem, hogy eddigi bűnbánatom összes tettei sem elegendők, még távolról sem, a megsértett isteni igazságosság kiengesztelésére.

Add kegyelmedet, édes Jézusom, hogy ezeket az üdvös elhatározásokat soha el ne feledjem, gyakran emlékezetembe idézzem és azokat hűségesen teljesítsem. Amen!

18

Jézus Krisztus az imádság példaképe.

Megparancsoltad, megváltó Jézusom, hogy imádkozzunk és az Úr imádságában megadtad nekünk a legtökéletesebb imát, amely minden kívánni érdemes jónak lényegét tartalmazza. Nem elégedtél meg ezzel, hanem példát is adtál nekünk, hogyan kell imádkoznunk.

Életed első pillanatától kezdve imádkoztál: imádtad Atyádat és áldozatul ajánlottad fel magadat üdvösségünkre. Imádat soha abba nem hagytad életed folya-

mán. Magad számára azt kérted, hogy a megváltás titkát végezhesd be és elnyerhesd végső és teljes megdicsőülésedet, számunkra pedig azokat a kegyelmeket kérted, amelyek tökéletességünkre szolgálnak. Még most is az égben csak azért látszol élni, hogy közbenjárj érettünk.

Imádkoztál a nyilvánosság előtt, a templomban; imádkoztál a hegyeken, sokszor egész éjszakákon át; a pusztában pedig nyilvános működésed előtt, egyedül, negyven napon át. Néha úgy imádkoztál, hogy szemedet és kezedet az ég felé emelted, máskor homlokodat a porba hajtottad. Amikor az Olajfák kertjében elfogott a halálos szomorúság, nem rövidítetted meg imádságodat, hanem kétszeres buzgósággal és bátorsággal meghosszabbítottad.

Uram, taníts meg engem imádkozni! (Lk.11,1.) Erre kérlek apostolaiddal együtt. Segíts, hogy a szoros értelemben vett imáimat mindig gondosan végezzem el, de különösen arra kérlek, hogy árasszál el engem az imádság szellemével. Elismerem, hogy saját erőmből semmit sem tudok tenni üdvösségemért. Nélküled, egyetlen Közbenjáróm, még egy üdvös gondolatra se vagyok képes. A szentségeket azért rendelted, hogy a kegyelmet közvetítsék nekünk, de még ezeket se vehetjük fel imádság nélkül. Az imádság minden kegyelem forrása. Ez annyira igaz, hogy imádság nélkül még a szentségek gyümölcseit se kaphatjuk meg.

Add meg nekem, esdve kérlek, Szentlelkedet, hogy imára sürgessen engem, vagy inkább Ő imádkozzék bennem: az Ő kimondhatatlan sóhajai pótolják gyöngeségem fogyatkozásait és hallgasd meg azokat a kéréseket, amelyekre Ő indítja szívemet. Igy legyen! Amen.

19

A jó imádság feltételei.

Az általad rendelt tanítók, Istenem, gyakran kioktattak, hogyan kell jól imádkoznom. Ezt szeretném most alaposan megfontolni! Mivel a jó imádság feltételeit nem tartottam meg, azért volt imádságom sokszor annyira terméketlen és annyira gyümölcstelen.

1. Ha jól akarunk imádkozni, mindenekelőtt Jézus Krisztus nevében kell imádkoznunk. Vagyis: az üdvösségre szükséges dolgokat végtelen érdemeire hivatkozva, Vele egyesülten kell kérnünk. Ugyanazzal a buzgósággal és tisztelettel kell kérnünk, amely az Ő imáit hatotta át, mert Jézus Krisztus az egyetlen közbenjáró az Isten és az emberek között. Ez a Vele való egyesülés annak legkönnyebb, aki a papi zsolozsma óráit mondja, vagy legalább közvetíti. Az Egyház zsolozsmájában ugyanis mindenütt Megváltónkkal találkozunk: benne minden, de különösen a zsoltárok, Őt hirdetik, minden csak róla szól. Ezt mindig Üdvözítőnk előtt mondjuk, mert Ő az oltár: angyalok veszik körül. Az «officium divinum», ez az igazán isteni zsolozsma, az Egyház legfőbb imája: lelkiismeretben erre kötelezi szolgáit. Csodálatosan termékenyíti és gazdagítja a lelket, a Szentlélek sugallatai által érintett lélek számára pedig a legkedvesebb, legvonzóbb imádság.

2. Alázattal és töredelemmel imádkozzunk. Bűneink súlya alatt meg kell semmisülnünk és a megtört szív sóhajával imádkozzunk. Lelkünket járja át saját nyomorúságunk tudata. Saját méltatlanságának láttára lelkünket fogja el a félelem Istennek felsége előtt, aki előtt remegnek még a legtisztább angyalok is.

3. Értelmünk teljes figyelmével imádkozzunk. Csak arra gondoljunk, akivel beszélünk és fojtsuk el még a legkisebb tudatos szórakozást is. Minden imádság, de különösen az elmélkedés megköveteli a távolabbi és a közelebbi előkészületet. Ne hanyagoljuk el!

4. Imádkozzunk ájtatosan! Szívünk mélyéből fakadjon az ima: kísérje mélységes, bízó vágy, hogy meghallgatást nyerjünk és egész bensőnket járja át buzgalom, hogy Istent méltóképpen imádjuk, áldjuk, magasztaljuk és Neki hálát adjunk. Ebből a buzgalomból és áhítatból merítik a jámbor lelkek az erőt, hogy Isten trónjáig emelkedjenek és ott megnyerjék az óhajtott és kért kegyelmeket.

5. Isten végtelen szentsége iránt bensőnket mélységes tisztelet hassa át és ezt tiszteletteljes, szerény magatartással fejezzük ki. Különösen szemünket illetőleg kell nagyon résen lennünk: imádság alatt komoly szükség nélkül semmire se nézzünk készakarva, bármi legyen az.

6. Bizalommal imádkozzunk. Rendületlenül reméljük és legyünk biztosak abban, hogy Jézus Krisztus érdemeire való tekintettel Isten megadja nekünk a kért kegyelmeket, ha üdvösségünkre szolgálnak.

7. Egészen addig, míg Isten meg nem hallgat bennünket, állhatatosan kell imádkoznunk. Soha abba ne hagyjuk, még akkor se, amikor nem ízlik, unalmas, terhes az imádság. Maga az Úr Jézus Krisztus parancsolja, hogy mindig, szünet nélkül imádkozzunk és soha ne csüggedjünk. Ha pedig úgy látjuk, hogy az ég nem hallgatja meg imánkat, akkor ez azért van, mert teljes joggal bünteti lanyhaságunkat, vagy meg akar alázni és nagyobb buzgóságra akar kényszeríteni bennünket, hogy nagyobb kegyelmeket kaphassunk.

Uram Jézusom, Te formáld ki bennem azokat a feltételeket, amelyek nélkül nem tudok igazán és jól imádkozni. Különösen őszinte és hűséges szeretetet önts szívembe: enélkül nincs folytonos imádság, ez pedig már maga is imádság. Ha ugyanis igazán szeretünk valakit, akkor nem szününk meg vele közölni fájdalmainkat, örömeinket, szomorúságainkat, terveinket és reményeinket.

Megvallom, Istenem, hogy a múltban sokat vétkeztem imádság közben szórakozottságaimmal és lanyhaságommal. Kegyeskedjél nekem megbocsátani! Küld el Szentlelkedet, hogy az imádság tudományában mesterem legyen. Add, hogy mindig az Ő indításai szerint imádkozzam és ne hívjam ki magam ellen isteni igazságosságodat éppen akkor, amikor imámmal irgalmadat akarom magam felé hajlítani. Igy legyen!

20

Jézus Krisztus a szeretet mintaképe.

Jézusom, Te a tökéletes szeretet példaképe vagy. Mint Isten nemcsak szeretsz, hanem Te magad vagy a szeretet (1.Jn. 4, 8). Mint Istenember példát adtál nekünk a legteljesebb szeretetre.

Ez a szeretet késztetett arra, hogy mindenben Atyád dicsőségét keresd és megszerezd Neki a végtelen értékű imádást. Minden, még a látszatra legkisebb cselekedeteid mélyén is ott lüktetett ez a szeretet: ebből fakadt minden imád, szemednek minden könnye, szívednek minden sóhaja. Ez a végtelen isteni szeretet nagyobb dicsőséget nyújtott Istennek, mint az összes angyalok és az összes emberek nyújtottak eddig, vagy valaha Istennek adni képesek.

Egyedül csak Atyád dicsőségét akartad ezen a földön. Iránta való szeretetből gyakoroltad egész életed folyamán a mélységes alázatot, a legnagyobb türelmet, a legszigorúbb töredelmet, a leghűségesebb engedelmességet, a legteljesebb tisztaságot és a legkövetkezetesebb önmegtagadást. Szereteted végső célja Atyád dicsősége volt: erre irányítottad minden tettedet és minden szenvedésedet.

Szeretetedet kimutattad tanítványaiddal és a néppel szemben, a betegek, a szegények és az üldözöttek iránt, a farizeusokkal és az írástudókkal szemben, sőt még

ellenségeid és hóhéraid iránt is, sebekkel elborítottan, elképzelhetetlen fájdalmak közepette, arra kérted Atyádat, hogy bocsásson meg nekik, sőt még mentegetni is törekedtél gaztettüket.

Jézusom, páratlan Jótevőm, bár sok kegyelmet kellene kérnem Tőled, mégis mindenekelőtt a szeretetért könyörgök, hogy Téged szeresselek és önmagamat is, felebarátomat is csak Benned, szent és rendezett szeretettel szeressem. Ezt a kegyelmet esdve kérem Tőled, Jézusom! A szeretet ugyanis az összes erények között a legkiválóbb, a legmagasztosabb, mert tárgya a Te szuverén, isteni Jóságod. A szeretet továbbá valamennyi erény közül a legszükségesebb, mert nélküle csak a bűnnek zsoldja: az örök halál és Istennek nem-tetszése lehet osztályrészünk, sőt szeretet nélkül képtelenek vagyunk bármi érdemet szerezni üdvösségünkre.

A szeretet a természetfölötti erények formája és kiteljesedése, mert nélküle isteni Bíránk előtt nincs a többi erénynek semmi értéke. A szeretet élteti az erényeket: nélküle nincs bennük élet, halottak. Egyedül csak a szeretet képes megkedveltetni velünk az erényeket, mert általa tudjuk azokat belekapcsolni minden élet egyetlen forrásába: imádandó, szent akaratodba. A szeretet késztet bennüket, hogy az erényeket Isten miatt gyakoroljuk és ezzel minden érdem végső gyökerévé lesz. A szeretet hatása és ereje alatt még az önmagukban legközömbösebb cselekedetek is felbecsülhetetlen értéket kapnak.

O isteni Szeretet, Téged óhajtalak, Feléd epedek. Nélküled, bármim van, értéktelen. Általad, Benned az összes javak teljességét birtokolom! Jöjj, szállj tehát szívembe! Igy legyen! Amen.

21

Az Isten iránt való szeretet mértéke.

Egy az Isten és ez Te vagy, édes Istenem! Mivel a szeretet tárgya az Isten, azért egy a szeretet is, mint egy az Isten. Mi azonban lelkünk sokféle képessége által rójuk le köteles adónkat Veled szemben, Istenem: azért a szeretet is, bár önmagában csak egy, többféle feladatra kötelez bennünket. A szeretetnek e sokféle kötelmeit szeretném, Uram, világosságod fénye mellett megfontolni!

1. A szeretet mindenekelőtt arra késztet bennünket, hogy teljes szívünkből szeressük az Istent. Neki kell ajándékoznunk minden érzelmünket, minden vágyunkat, minden akaratunkat, mert ezeknek egyetlen céljuk az Isten. Szívünk ne szeressen mást, csak az Istent, minden egyebet csak az Isten iránt való szeretetből.

2. Elménk minden erejével kell az Istent szeretnünk. Egyedül Reá kell irányítanunk minden gondolatunkat, ítéleteinket egyedül Isten szerint kell formálnunk. Gondolkodásmódunkat annyira Isten felé kell irányítanunk, hogy értelmünk minden dolgot illetőleg olyan ítéletet alkosson, amely teljes összhangban van Isten szavával.

3. Istent továbbá teljes lelkünkből kell szeretnünk. Ez azt jelenti, hogy ösztöneinket, érzéki természetünk minden vágyát, hajlamát Isten akarata szerint rendezzük és így azokat megszenteljük.

4. A szeretet erénye képesít és sürget bennünket, hogy Istent teljes erőnkből szeressük. Külső tetteinket azért tesszük, hogy elnyerjük Istennek tetszését: minden tettünket közvetve, vagy közvetlenül, ténylegesen, vagy föltett szándékunk erejénél fogva (virtualiter), egyedül Neki ajánljuk fel. Mindig ténylegesen (actualiter) egyedül csak az égben fogunk a szuverén, legfőbb Jóval foglalkozni és Benne egyedül elmerülni.

5. Istent csak önmaga miatt szeressük, mert végtelenül jó és tökéletes. Szeretetünk fejében ne kívánjunk más viszonzást, mint Őt magát egyedül, annyira, hogy meg akkor is éppenígy szeretnénk az Istent, ha nem ígért volna nekünk örök boldogságot.

6. A szeretet erénye végül arra késztet bennünket, hogy az Istent olyan mértékkel szeressük, amely meghalad minden élvezetet, minden teremtett jót és tiszteletet. Szüleinknél, rokonainknál, sőt saját életünknél is jobban szeressük az Istent, annyira, hogy készek legyünk inkább ezerszer meghalni, mintsem elveszteni barátságát.

Ennek a lángoló szeretetnek kegyelmét kérem Tőled, Istenem. Bárcsak egyedül önmagad miatt, mindenek fölött, teljes szívemből és teljes elmémből, egész lelkemből és minden erőmből tudnálak szeretni! Bárcsak le tudnék mondani mindarról, ami ezzel a szeretettel ellenkezik! Ez a tűzes, lángoló szeretet sarkaljon engem szünet nélkül a tettekre! Szóval azt kérem Tőled, hogy egyetlen örömöm abban legyen, hogy ne gondoljak másra, csak egyedül Reád; hogy ne keressem másnak a barátságát, csak a Tiédet; ne epedjem más után, csak egyedül Utánad. Csak Teéretted dolgozzam, cselekedjem, éljek. Igy legyen, édes Istenem!

22

Az Isten iránt való szeretet gyakorlásának módjai.

Ó szeretet, ó szeretet! Hogyan is kell nekem ezt a gyönyörű erényt gyakorolnom Istenem iránt, hogy Őt igazán szeressem? Szentlélek Úristen, jöjj és taníts meg engem szeretni, mert minden szavad elsősorban a szeretet tanítása!

1. A szeretet sürget minket, hogy legyünk hálásak Isten iránt, mert teremtményeivel szemben végtelenül jó és bőkezű. Valóban hálátlanok lennénk Vele szemben,

ha nem ismernénk el a Tőle vett javakat és ha nagylelkűségében nem reménykednénk. A szeretet nem tudja elviselni a hálátlanságnak még a gondolatát se.

2. A barátság, az együttérzés érzelmeivel kell szeretnünk az Istent, őszintén kell örvendeznünk végtelen nagyságán és mérhetetlen boldogságán, amelyet önmagában talál. Azzal a szeretettel kell továbbá szeretnünk az Istent, amelyet a jóindulat sugall: teljes szívünkből azt kell kívánnunk, hogy minden ésszel megáldott teremtmény megismerje, dicsőítse, szeresse az Istent. Ez a vágy annyira őszinte és olyan nagy, hogy nem tekinti a lehetetlent, hanem még az isteni tökéletességeket is növelni szeretné és a szeráfok szívét kívánja magának, hogy olyan tökéletesen tudja szeretni az Istent, mint ahogyan ők szeretik. Végtelen fájdalom járja át a lelkét, amikor látja, hogy mennyi bűnnel bántják meg az Istent és örömest adná oda az életét, hogy megakadályozza azokat.

3. A szeretet erénye arra sürget bennünket, hogy teljesen azonosítsuk magunkat Istennek szándékaival. Teljesen az isteni Gondviselésre hagyjuk magunkat és teljesen közömbösek maradunk e világ dolgaival szemben. Csak annyira értékeljük őket, amennyire szolgálják az isteni terv szerint tökéletességünket. Ez az Isten szent szándékaival való azonosság a legbiztosabb eszköz, hogy szívünk és lelkünk számára nagy békére tegyünk szert és megszerezzük a szentséget. Ennek az oka az, hogy az Istenre való hagyatkozás a tökéletességnek igen nagy foka és a mi Urunk Jézus Krisztus is nagyon ajánlotta nekünk. Ő maga mondotta: «Nem azért jöttem, hogy saját akaratomat tegyem, hanem a tiedet, Atyám!» Pedig Jézus akarata szent volt, mégis alávetette Atyja akaratának szeretetből.

4. Isten iránti szeretetünknek ne legyen mértéke, soha ne mondja elég! Az Isten-szeretet törvénye életünk minden percében annyira kötelez bennünket, hogy teljesen eleget nem tehetünk neki soha ezen a világon.

Külső képességeinket, értelmünket, szívünket, lelkünket soha nem tudjuk teljesen egyesíteni Istennel. Még akkor is, amikor tőlünk telhetőleg egyesülhetünk vele, ez az egyesülés végtelenül tökéletlen, ha Istennek végtelen nagyságához és tökéletességéhez hasonlítjuk. Csak az égben lesz a miénk a szeretet teljessége: akkor szeretjük Istent igazán, szünet nélkül, tökéletesen, amikor színről színre látjuk az Istent. Ó az örökkévalóság nagy napja lesz a szeretet nagy ünnepe is!

Jézusom, köszönöm, hogy megtanítottál a szeretetre. Hálát mondok mindazokért a javakért, amelyekkel elhalmoztál engem. Szentségeiddel megszenteltél, szent testeddel táplháltál és arra az örök dicsőségre rendeltél, amely abban áll, hogy Téged színről színre látlak és Téged szeretlek. Légy áldott, én Mesterem, én Megváltóm! Bárcsak ez a hála lenne a fogyhatatlan szeretet forrása, mint ahogyan a szeretet volt forrása jótetteidnek, amelyekkel elhalmoztál engem. Amen.

23

Az önmagunk és felebarátaink iránt való szeretet.

Ó jóságos Istenem, minél jobban fontolgatom gazdagságodat és tökéletességedet, annál felfoghatatlanabb előttem. Végtelen szereteted egységébe és egyszerűségébe tereled, szinte beleburkolod lelkem minden képességét: ezt fontolgattam eddig. Ez a fogyhatatlan és kimeríthetetlen szeretet azonban kiárad reám is, felebarátomra is. Mennyire csodálom leereszkedésed nagyságát, de minő kötelességeket ró ez reám!

1. Az önmagunk iránt való szeretet nem más, mint az isteni szeretet kiáradása, ha magunkat csak Isten miatt szeretjük és ha csak Benne keressük boldogságunkat. Szeretni önmagunkat annyit jelent, mint dolgozni saját boldogságunkon. Boldog azonban senki nem lehet, csak akkor, ha minden jónak szerzőjét bírja,

Istent pedig csak akkor bírjuk, ha egyedül Feléje törekszünk a szeretet által. Aki tehát nem szereti az Istent, boldogtalan! Hogy ezt a szeretetet megszerezhessük, gyűlölnünk kell önmagunkat annyira, hogy meghaljunk önmagunk számára, mert e gyűlölet és halál által nyeri meg lelkünk az igazi, természetfölötti életet. Gyűlölni önmagunkat, hadat üzenni önmagunk számára. Mindezek látszólag kemény dolgok, de mögöttük a vígasz bőséges, tiszta forrása rejtőzködik.

2. A szeretet még arra késztet, hogy szeressük felebarátunkat Isten miatt. Minden embert kell szeretnünk: a kereszténveket, a hitetleneket, az eretnekeket, sőt még legnagyobb ellenségeinket is, mert valamennyien a legtökéletesebb Lénynek élő képmásai, akiket éppenúgy a boldogságra rendelt, mint bennünket. E szeretet hatása alatt felebarátunk számára is ugyanazon javakat iparkodunk megszerezni, mint amelyeket a magunk számára törekszünk elnyerni: mindenekelőtt az örök boldogságot, azután mindazt, ami ennek elnyerésére vezet, végül földi javakat is, de mindig a mennyország és az üdvösség szempontja szerint.

3. Felebarátunkat gyöngéd szeretettel kell szeretnünk. Ez a gyöngéd, szívből fakadó szeretet sürget bennünket, hogy bajaiban együttérezzünk felebarátunkkal és nem engedi, hogy bármivel fájdalmat okozzunk neki. Igaz és hathatós szeretettel szeressünk, amely arra kötelez, hogy testi és lelki cselekedetek által még akkor is könnyítsünk felebarátunkon, amikor ez megzavarná nyugalmunkat, sőt még saját életünk veszedelme árán is, ha felebarátunk örök üdvössége forog kockán. Kitartó, állhatatos szeretettel szeressünk, amely arra késztet, hogy türelemmel viseljük el felebarátunk hibáit és gyöngeségeit és soha ne hallgassuk meg a néha igazán rettenetes ellenszenv szavát.

4. A szeretet által parancsolt, különböző kötelességek között maga a szeretet állapított meg bizonyos rendet és ehhez kell tartanunk magunkat. Azokat kell előbb

és jobban szeretnünk, akik Istenben közelebb állnak hozzánk és ennek következtében sokkal szentebb jogon felebarátainkat. Jobban kell tehát szeretnünk rokonainkat, mint az idegeneket; a jókat, mint a rosszakat; a lelkipásztorokat, mint az egyszerű híveket, saját üdvünk előbbre való, mint másoké; felebarátunk lelki üdvössége felette áll összes mulandó javainknak, sőt abszolút szükség esetén, még saját életünknek is.

A szeretet e nagy kegyelmét kérem Tőled, édes Üdvözítőm, amely megtisztítja és megszenteli a szeretetet önmaga iránt, hogy ne legyen benne semmi önzés, semmi érzékiség. Add, hogy e szeretet által felerátomat csak miattad szeressem! Add, hogy úgy szeressem őt, mint önmagamat, sőt még ennél is jobban: szeressem úgy felebarátomat, mint Te szerettél engem és amint Te szeretted Atyádat. Bocsásd meg, Megváltóm, mindazokat a vétkeket, amelyeket a szeretet ellen elkövettem. Ó, nagyon is későn kezdtelek szeretni! Még most is nagyon lanyhán szeretlek, Jézusom! Ezért szeretem önmagamat annyira túlzottan, felebarátomat pedig annyira elégtelenül és annyira tökéletlenül. Ezért törekszem olyan kevéssé, hogy neki örömet szerezzek és ezért nem gondolok félve arra, hogy őt megbotránkoztatom.

Megszégyenülten, töredelmesen borulok lábad elé, Uram! Fogadd el kegyesen elhatározásomat, hogy hatalmas kegyelmed segítségével megjobbítom életemet. Amen!

IV

AZ EMBER NYOMORÚSÁGA

« *Életem Előtted, mint a semmi: egy sóhajtás az emberélet.*

(Zsolt.6,38.)

« *Semmiségem mély völgyében ott mutatod meg nekem önmagamat: mi vagyok, mi voltam, mire jutottam: semmi vagyok, és én ezt nem tudtam...* »

(Kempis Tamás)

1

Az ember önmagától csak semmi.

Istenem, Te vagy a szuverén Lét: minden tökéletesség végső forrása. Az ember pedig önmaga erejéből nem más, mint minden létnek és tökéletességnek teljes hiánya: önmagából semmi, csak azt bírja, amit isteni bőkezűséged által kap. Lényege, természete és helyzete szerint tehát puszta semmi. Mivel minden dolog lényege szükségszerű és örök, ezért mondhatjuk azt is, hogy az ember szükségszerűen és örökké nem több, mint a semmi.

Létét csak Tőled vette, Istenem, ezért mostani léte nem szükségszerű, hanem csak járulékos. Lényege nem változik, az ember megmarad annak, ami volt: gyökeresen semmi. A Te akaratod hívta a létbe, de annyira tehetetlen, hogy önmaga erejéből nem tudja létét megtartani. Neked kell létét fenntartanod és életének minden lépésénél újra meg kell adnod neki a létet, mert fenntartásod nélkül visszazuhanna a semmibe, amely felé feltartóztathatatlanul hajlik természete szerint. Létét tehát végtelen hatalmad és kimeríthetetlen gazdagságod kincstárából kölcsönözte, de miután Általad létet kapott, lelke, teste még akkor se képes saját erejéből véghezvinni a legkisebb cselekedetet: képtelen a legegyszerűbb gondolatra és a leghalkabb vágy felébresztésére, ha Te nem erősíted külön segítségeddel, amely a cselekvésre képesíti. Milyen megfoghatatlan gyöngeség és nyomorúság!

Én Istenem, mivel önmagamtól abszolút semmi vagyok, azt a kegyelmet kérem Tőled, hogy soha szem elől ne tévesszem semmi-voltomat, hiszen természet és lényeg szerint csak a semmi az enyém. Add, hogy ne csak a távolból, pillanatnyilag vegyem ezt tudomásul, hanem hatoljak egészen bele semmiségem mélységébe, rejtőzködjem ide és itt maradjak mindörökre, mert ez

az én helyem és helyzetem. Hogyan is tudtam eddig gőgös és kevély lenni, hogyan is mertem önmagamat értékelni és követelni mások becsülését és értékelését?

Felséges Uram, ébreszd föl bennem azt az érzületet, amely illik hozzám és amelyet én képtelen vagyok önerőmből felkelteni: szégyenüljek meg és semmisüljek meg teljesen isteni színed előtt. Istenem, egyedül Te vagy a hatalmas! Szabadítsd meg lelkemet a büszkeség rejtett gondolataitól, vágyaitól és érzelmeitől, mert nem érdemlek én mást, csak megvetést. Őrizzél meg engem attól, hogy egyetlen szót ejtsek saját előnyömre vagy másnak kárára. Engedd, hogy szívesebben válasszam és nagyobb örömmel gyakoroljam állapotom megalázóbb cselekedeteit és elégedjem meg azzal, amit kapok, bármilyen rossz, kellemetlen is legyen az, mert ez jár ki annak a semminek és senkinek, ami és aki én vagyok.

Ezt kérem Tőled, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

2

Az ember bűnös és önmaga erejéből képtelen a jóra.

Az első Ádámot Isten a szentség és megigazultság állapotában teremtette: az első embernek nem volt rendetlen szenvedélye, ment volt minden gyöngeségtől, nem ismerte a halált. De saját vétke folytán a nyomorúság tengere szakadt reá és mindez átszármazik ivadékaira az eredeti bűnnel együtt, ami minden bajnak végső oka. Most az ember bűnben fogantatik, bűnben születik, bűnnek marad rabszolgája. Ennek következtében az emberi létre Isten haragjának és átkának súlya nehezedik.

Alig, hogy megszabadul az eredeti bűntől, már egymásra halmozza a személyes vétkeket gondolatai, szavai, cselekedetei, vágyai által. Megszegi az Istennek és az Egyháznak parancsait; rosszul használja fel a szent-

ségeket, nem tartja meg a keresztségben tett ígéreteket, elhanyagolja álllapotbeli kötelességeit, visszaél a kapott kegyelmekkel, megbotránkoztatja felebarátját. Ha pedig nem iparkodik vétkei miatt bűnbánatot tartani, örökre elkárhozik. Milyen rettenetes szerencsétlenség és nyomorúság!

Önerejéből az ember képtelen a jóra, de szerencsétlenségére nagyon is elég ereje és képessége van feltalálni az eszközöket a gonoszság végrehajtására, sőt perverzebb és aljasabb tud lenni, mint az oktalan állatok. Milyen félelmetes képesség! Milyen vígasztalan, ijesztő kilátás!

Istenem, mivel önmagamból csupán bűn vagyok és mivel a vétek jobban lealjasít, mint a semmi, ezért add meg kegyelmedet, hogy mélységesen megvessem önmagamat. Add, hogy bűnbánat szelleme járja át egész valómat és állandóan arra sürgessen, hogy kiengeszteljem megsértett isteni igazságosságodat. Ezzel a szándékkal fogadjam el mindazokat a szenvedéseket, amelyeket reám küldeni jónak látsz és önként vállaljak bűnbánati cselekedeteket, mert ezeket gyakorolnom kell, hogy isteni igazságod színe elé léphessek. Jézus, add meg nekem ezt a lelkületet és ne engedd meg, hogy én valaha vétkezzem ellene. Amen!

8

Az ember természeténél fogva hajlik a rosszra.

A keresztségben az ember megkapta Üdvözítőnk kegyelmét, amely megszabadítja az eredeti bűntől és megadja neki az Isten fiainak szabadságát, de ez a kegyelem nem mentesíti az embert teljesen a bűn törvényének és a rossz hajlamoknak igájától. Az isteni Gondviselés megengedi, végtelen igazságosságának és jóságának szempontjai szerint, hogy a megkeresztelt emberben is megmaradjon a vészes hajlam mindenfajta gonoszság felé:

1. Mindenekelőtt szánalmasan hajlamos marad a kevélységre, amelyből fakad az ambició, a törtetés, a beképzeltség, a dícséretek és elismerések szeretete, másoknak megvetése.

2. Féktelen hajlam hajtja az érzékiségre, amelyből származik a gyönyörök és élvezetek szeretete, a torkosság és a hiú kíváncsiskodás.

3. Titkos hajlam készteti fásultságra, megúnásra és lanyhaságra Isten szolgálatában. Ebből aztán lassan-lassan kifejlődik a halálos közömbösség.

Ezeket a velünk született, szerencsétlen hajlamokat növelik, erősítik elkövetett bűneink, rossz szokásaink, értelmünk tudatlansága, akaratunk gyöngesége és romlottsága. Az embernek nehéz ezeknek ellenállni és az elbukás szinte természetes. Minden pillanatban azon a ponton érzi magát, hogy követi hajlamait: az égből kapott segítségek ellenére napjában többször is elbukik. Amikor tisztán Istenért cselekszik, még ezt a tettét is beszennyezi valami vagy a célt, vagy a tárgyat, vagy a szándékot, az indítékokat, vagy pedig a kísérő körülményeket illetőleg. Ezek a hibák ugyan csak bocsánatos bűnök, de mégis mindig sértik a Teremtőt, az embernek nagy lelki károkat okoznak, sok kegyelemtől fosztják meg és arra készítik el, hogy halálos bűnbe zuhanjon. Igazán síralmas nyomorúság.

Én Istenem, porig alázom magamat előtted, amikor mindenféle bűnre való, rossz hajlamaimat fontolgatom. Elismerem, hogy kegyelmed támogatása nélkül minden pillanatban az a veszedelem fenyeget, hogy a legnagyobb gonosztetteket követem el és örökre elkárhozom.

Milyen szerencsétlen vagyok én, hogy annyiszor követtem rendetlen hajlamaimat és még most is minden percben kész vagyok Téged megsérteni! Add kegyelmedet, hogy életem további folyamán sírjak és megalázkodjam szomorú állapotom miatt.

Mivel ennyire hajlamos vagyok mindenfajta gonoszságra, azért add meg nekem, édes Üdvözítőm:

1. Azt, hogy állandóan őrködjem lelkem fölött és kerüljem azokat az önmagukban véve nem rossz alkalmakat is, amelyek kedveznek rossz hajlamaimnak és előkészíthetik bukásomat.

2. Add meg továbbá, Megváltóm, azt a kegyelmet, hogy mindig hűségesen imádkozzam, használjam a szentségeket és ne hanyagoljam el a lelki olvasmányt, mert ezek támogatnak engem gyöngeségeimben. Add, hogy mindig harcoljak szégyenletes vágyaim ellen!

3. Végül kegyelmed segítségével kerülni akarom a bizalmas viszonyt szétszórt, felületes lelkekkel. Azokhoz csatlakozom, akik hivatásuknak még a legalacsonyabb kötelességeit is hűségesen és nagylelkűen teljesítik: örömest iparkodom példájukat követni.

Erre kérlek, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

4

Testi-lelki tökéletlenségeink és hibáink.

Testét illetőleg az ember romlott vérből kapja életét anyjának méhében. Könnyek és fájdalmak között születik: magával teljesen tehetetlen, egymagában életképtelen. E tekintetben a legtöbb állat tökéletesebb! Amikor pedig emberré növekszik a gyermek, arcának verejtékével kényszerül enni kenyerét: kiszolgáltatottnak látja magát az évszakok mostohaságainak és egész élete folyamán a fájdalmak és szenvedések prédája. Végre meghal: teste szétomlik és a férgek eledele lesz. Nem untig elegendő-e mindez a megszégyenülésre és megalázkodásra?

Lelkét ezer kín, nyugtalanság, gond, rettegés, félelem, szomorúság nyomorgatja. Gyötri a múltnak visz-

szatérő emléke, emészti a jelen, gonddal tölti el a jövő: minden oldalról elhalmozzák a sikertelenségek, az ellentmondások és lesújtják a rendetlen vágyak. Érzelmének korlátoltsága, akaratának lázadása, szívének romlottsága, testének állandó forradalma a lélek ellen és a lélek harca a test ellen: mindez szünet nélkül kínozza az embert. Szenvedés és nyögés az élete! Hol van nyomorúság, hasonló az ember nyomorúságához?

Én Istenem, mivel annyira tele van a testem és a lelkem mindenfajta hibával és tökéletlenséggel, kegyelmedet kérem:

1. Alázzam meg mindig magamat előtted, Istenem, az emberek előtt és saját szememben.

2. Iparkodjam megjavulni legalább a tudatos tökéletlenségeket illetőleg, amelyekbe gyöngeségem, vagy romlottságom miatt esem.

3. Bizonyos türelmetlenséggel viseljem el nem szándékos botlásaimat, esettségeimet, mert ezek az eredeti bűnnek a következményei, vagy egyéni elkövetett bűneimnek büntetése. A bűnbánat szellemében fogadom őket, mert legalább ennyit akarok elfogadni azon kínok fejében, amelyeket a pokolban kellett volna elviselnem.

Ezt az érzületet kérem Tőled, én Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

5

Az ember nem ismeri se halálának idejét, se lelkének jelen állapotát, se örök sorsát.

Már maga az a puszta tény, hogy meg kell halnia, nagyon megalázó dolog az ember számára, de még inkább megalázza az a körülmény, hogy nem ismeri halálának se helyét, se módját, se körülményeit. Nem ismeri se a napot, se az órát: hirtelen csap le reá a

halál. De még inkább megdöbbentik halálának következményei. Míg teste lassan szétomlik, hamarosan a férgek martaléka lesz és porrá válik, lelke abban a pillanatban, amint elhagyja e világot, megjelenik Isten előtt, hogy fogadja Urának igazságos, szigorú és visszavonhatatlan ítéletét.

Életében még azt se tudhatja az ember, vajjon igazán békében van-e az Istennel? Vajjon a kegyelem, vagy a bűn állapotában van-e? Istennek szeretetére, vagy haragjára méltó-e? Reménykedni reménykedhetik, imádkoznia is kell, de e dolgokban magabiztos nem lehet.

Szemtől szemben a halállal még kevesebbet tudhat örök sorsát illetőleg. Vajon a választottak, vagy a kárhozottak közé sorolja-e őt az Isten? Halálos bűnben hal-e meg, vagy a kegyelem állapotában? Mindvégig állhatatos marad-e, vagy a végső töredelmetlenségben pusztul-e el? Az angyalokkal és a szentekkel együtt szeretheti-e a végtelen Jóságot az egész örökkévalóságon át, vagy átkozni fogja-e Őt mindörökké az ördögökkel és a kárhozottakkal együtt?

Én Istenem, annyira kínoz engem ez a bizonytalanság, hogy félek és porig alázkodom!

Mivel nem ismerem halálom óráját, azért azt a kegyelmet kérem Tőled, áldott Teremtőm, hogy vigyázva készüljek arra mindennap és szünet nélkül kész legyek meghalni és megjelenni ítélőszéked előtt.

Mivel azt sem tudom biztosan, milyen állapotban van szemed előtt a lelkem, vagy kitartok-e állhatatosan mindvégig, azért, én Istenem, azt a kegyelmet esdve kérem tőled, hogy félelemmel és rettegéssel dolgozzam üdvösségemen: ne azzal a szolgai félelemmel, mely engem a levertség és a reménytelenség prédájává tenne, hanem az a gyermeki félelem töltsön el, amely fél nem tetszeni Neked és retteg, hogy mindörökre elszakadhat a Te szeretetedtől. Ezt a fiúi félelmet add nekem, mert ez megsokszorozza kegyelmeidet és ajándékaidat. Elá-

rasztod ugyanis irgalmaddal mindazokat, akik Téged félnek. Kedved telik azokban, akik Benned reménykednek és megmented azokat, akik Jézus Krisztus érdemeibe öltözködnek. Azért rejted el előlünk jelen állapotunkat és örök sorsunkat, mert meg akarsz tartani bennünket ebben a nagy bizodalomban, de amelyet fiúi félelem kísér. Az az átérzés tesz alázatossá, hogy teljesen irgalmad kezében vagyunk. Ezzel akarsz ösztökélni bennünket, hogy szünet nélkül munkálkodjunk és Nálad keressünk támogatást.

Add meg nekem, ó reménységünk Istene, az igazi tökéletes megtérés kegyelmét, bűneimnek bocsánatát és öntsd belém erényeidet. Különösen a végső állhatatosság nagy ajándékát add meg nekem, amely abban áll, hogy kegyelmed állapotában és szeretetedben halok meg. Ezt a mi Urunk Jézus Krisztus által kérem Tőled, én Istenem! Amen.

V

AZ EMBER MÉLTÓSÁGA

« Én vagyok az igazi szőlőtő... ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Nélkülem semmit sem tehettek ! »

(Jn.15,1 - 5.)

« Tudod-e, Leányom, ki vagy te és ki vagyok Én ? Ha sikerül megszerezned e kettős ismeretet, boldog leszel. Te az vagy, aki nem vagy : Én vagyok, AKI VAN.... Ha ezt az igazságot szíved mélyén őrzöd, a gonoszlélek nem tud soha tőrbe csalni : parancsaimat soha meg nem szeged, a kegyelmet pedig, az igazságot és a világosságot könnyen megnyered. »

(Sienai Szent Katalinnak mondta ezt az Úr.)

1

Az ember Isten képére és hasonlatosságára van teremtve.

Eleven ellentétnek látszik az ember. Tele van mindenféle nyomorúsággal és aljassággal, de ugyanakkor kiválóságokkal is rendelkezik: magas nemességgel ajándékozta meg a Teremtő, dicsőségben és méltóságban felülmúl minden teremtett lényt, amelyek létét keretezik. Ennek a látszólagos ellentmondásnak magyarázata Isten végtelen jóságában van. Istenünk megemlékezett rólunk, leereszkedett hozzánk: felénk éppen semmiségünk mélysége vonzotta. Csodáljuk azokat a kegyelmeket, amelyekkel ez az isteni Jóság elhalmozott bennünket önmagának közlése által. Imádjuk az isteni Jóságot, amely nyomorúságunk sötét mélységét átragyogtatja csodálatos világosságának sugaraival.

Milyen dicsőség az ember számára, hogy Isten élő képmása, eleven hasonlatossága lehet és bizonyos tekintetben résztvehet az isteni természetben és felséges mintaokának kiválóságában! Az embernek Istennel való hasonlatossága abban áll, hogy Isten, aki tiszta szellem, értelemmel és szabadsággal megáldott, halhatatlan lelket ajándékozott neki. Ősatyánk már természetében hordozta ezt az isteni hasonlatosságot, de még teljesebb és felségesebb módon kialakult rajta Istennek képmása a megszentelő kegyelem által: vele együtt megkapta a belénk öntött erényeket és a Szentlélek ajándékait. Teste teljesen lelkének uralma alatt állott, érzéki természete elméjének engedelmeskedett, értelme pedig teljesen meghódolt Isten előtt. Ha megmaradt volna az őskegyelem ez állapotában, akkor mi is örököltük volna tőle ezeket a kegyelmeket és az ősi ártatlanság állapotában születtünk volna.

En Istenem, mivel képedre és hasonlatosságodra teremtettél engem, add, hogy soha ne váljak méltatlanná

e nemességemre és ne szálljak le az állatok nívójára, hanem minden erőmmel iparkodjam megőrizni e méltóságomat, vagy törekedjem visszaszerezni, ha vétkeim által elvesztettem. Erre add kegyelmedet, amely hasonlóvá tesz engem Hozzád, mert a kegyelem nem más, mint részesedés isteni természetedben.

Add kegyelmedet, Istenem, arra is, hogy teljes lelkemből és lelkem minden képességével törekedjem kidolgozni és tökéletesíteni Hozzád való hasonlatosságomat, amelyet Te mintáztál szívembe. Tedd, hogy értelmemet arra irányítsam, hogy megismerje és csodálja isteni tökéletességeidet, akaratom pedig csak Téged szeressen és mindenben csak a Te tetszésedet keresse. Ha így a Te szent óhajaid, nem pedig a világ vágyai szerint alakítom életemet, akkor egyre hasonlóbbá leszek Hozzád, szeretve pedig Téged teljes szívemből, egészen átalakulok Lényedbe, mert a szeretet abba alakít bele bennünket, akit vagy amit szeretünk.

Ennek a boldogító átalakulásnak és ennek a felséges hasonlóságnak kegyelmét kérem Tőled, áldott Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

2

Az ember arra rendeltetett, hogy örökre birtokolja az Istent.

Az ember tehát élvezheti egy örökkévalóságon át magát az isteni Létet és a mennyország minden gazdagságát! A Teremtő, mint az első létok megadta az embernek a létet, de ugyanakkor arra hívta, hogy az Ő atyai ölére térjen vissza, mert itt van vágyainak és nyugalmának középpontja. Minden más cél méltatlan hozzánk és lealjasítja a teremtetlen bölcsesség terveit. Ha igaz, hogy nagyobbat még gondolni se lehet, mint birtokolni az Istenséget, akkor milyen nagy lehet az ember méltósága!

Isten ugyan arra rendelte teremtményét, hogy birtokba vegye az ő isteni örökkévalóságát, de azt nem engedte meg, hogy azonnal élvezhesse ezen örökségét. Az igazságos és bölcs fejedelmek csak az érdemet jutalmazzák. Ezért a végtelen Bölcsesség is ugyanazt a szabályt szabta az emberre is, amelyet az angyalokkal szemben alkalmazott és azt akarta, hogy érdemszerző tettei által tegye magát méltóvá az örök dicsőségre. Így a Teremtő kiválasztottja megkapja azt a nemes örömöt és azt a kiérdemelt dicsőséget, hogy a mennyországot, mint szolgálatainak jutalmát, győzelmeinek koronáját birtokolhatja.

Azon Isten által kiszabott végtelenül bölcs törvényből, hogy a mennyek országa csak azoké lehet, akik méltókká teszik magukat arra, akik azt kiérdemlik, származik az isteni Igazságosság másik ténye: az örök kárhozatba kell zuhannia annak, aki megtagadja kötelességének teljesítését és ezáltal elveszti jogcímét Isten birtoklására, mint a haszontalan szolga, aki a családapa pénzét nem kamatoztatta és ezért a külső sötétségre vettetett.

Istenem, igaz tehát, hogy arra választottál engem, hogy az égben mindörökre birtokolhassalak! Ha még néhány esztendőt szánsz nekem idelenn, azt csak azért teszed, hogy segíts jobban kiérdemelnem boldogságodat.

Engedd, hogy kegyelmed támogatásával egész életem folyamán azt a jót tegyem, amelyet Te várasz el tőlem, hogy aztán elnyerjem a hűséges szolgának megígért jutalmat, aki Urának pénzét kamatoztatni igyekezett. Add, hogy bátran küzdjek üdvösségem ellenségeivel szemben és hogy kiérdemeljem az igazság koronáját.

Mivel szívemet, Istenem, csak arra teremtetted, hogy Téged birtokoljon és mert egyedül csak Te tudod kitölteni mérhetetlen vágyát, azért kegyelmedet kérem, hogy semmi mást ne keressek, csak Téged, semmihez ne ragaszkodjam, csak Hozzád. Minden erőmet arra irányít-

sam, hogy szívembe vonzzalak Téged és ott megtartsalak. De mikor birtokolhatlak sokkal boldogabban az égben az egész örökkévalóságon keresztül? Jöjjön minél előbb az az áldott, szép nap, amely örökké tart, mint Te magad! Amen.

3

A világot az Isten az emberért teremtette.

A világot és mindazt, ami benne van, Isten az ember szolgálatára teremtette. Ezért alkotta Isten a mindenséget. Ékessé és széppé tette, megtöltötte mindazokkal a javakkal, melyek az ember szolgálatára lehetnek. Amikor befejezte a munkát és elkészítette a palotát, bevezeti az uralkodót: megteremti az embert és urrá teszi a szárazföldi állatok, a tenger halai és az ég madarai fölött. Bár ezen hatalmát a földi teremtmények fölött felforgatta az eredeti bűn, mégis valami megmaradt belőle bennünk: némelyik szentnek Isten tüntetőleg visszaadta a maga egész teljességében, hogy megtisztelje ártatlanságukat, mert ez hasonlóvá tette őket az első emberhez, amilyen volt a teremtés után. Miattuk tartja a létben is Isten ezt a mindenséget: amikor már nem lesz fia Ádámnak ezen a földön, vége lesz a világnak is, vagy átváltozik a tűz által. Valóban igen nagynak kell lennie az embernek az Isten szemében, hogy ilyen mérhetetlen lakóhelyet készített neki, ennyi csodaművel töltötte be, ilyen csodálatosan felékesítette, részei között pedig ekkora rendet, ilyen egységet, harmóniát és célszerűséget alkotott!

Istenem, miattam teremtetted ezt a világot, hogy testem fenntartására, tökéletesítésére szolgáljon és szellemi képességeimnek módja legyen a munkára, a teljes kibontakozásra. Arra kérem kegyelmedet, hogy ezeket a látható teremtményeket örök bölcsességed tervei szerint használjam, csak tiszta szándékkal és tökéletes mérsék-

léssel éljek velük és ne szolgálják soha érzékiségemet és aljas vágyaimat.

Kegyelmed támogatásával lelkem megszentelésére használjam a világot: azon mód szerint, amelyet most lélekben leszögezek a magam számára. Soha el nem akarom feledni, hogy nélküled minden teremtmény csak semmi és képtelen boldoggá tenni engem, ha hozzájuk ragaszkodom, ahelyett, hogy egyedül csak szerinted, Reád való tekintettel használjam azokat. A teremtmények azonban, önmagukban tekintve, megtanítanak, hogy jobban, helyesebben imádjam isteni tökéletességeidet: hatalmadat, amely azokat a semmiből a létbe hívta; jóságodat, amely olyan nagyszerű tulajdonságokkal látta el őket; bölcsességedet, amely csodálatos rendet teremtett közöttük; szépségedet, amely annyi bájt ontott erre a világra; gondviselésedet, amely olyan szerencsésen vezet mindent a legközelebbi céljába: a Te dicsőségedre. Az egek hangos szóval hirdetik nagyságodat, Istenem, az élettelen teremtményeid sürgetnek bennünket, hogy mi is hűségesen hajtsuk végre rendelkezéseidet. A természet pedig örökös mozgásával arra oktat bennünket, hogy mi is kerüljük a tétlenséget és jól használjuk fel azt az időt, amely számunkra a viaticum aeternitatis: útravaló az örökkévalóság felé.

Bocsánatodat kérem, Uram, hogy szinte szünet nélkül rosszul használtam e világnak teremtményeit. Elismerem és megvallom, hogy sokszor rossz hajlamaim kielégítésére és megsértésedre használtam őket. Add kegyelmedet, hogy lemondjak a világ gyönyöreiről, tartsam rendben érzékeimet és ne legyek soha rabszolgájuk. Mindig ezt tartsam szemem előtt: azért tettél parancsolójukká ezen a világon, hogy velem együtt felséges rendelkezésedre álljanak.

Arra kérlek, Istenem, hogy nemes, nagy lélekkel teljesítsem e küldetésemet a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

4

Az Isten Fia azért lett emberré és azért ontotta vérét, hogy visszaszerezze azt, amit az ember elvesztett.

A bűn által elveszett az ember. Isten azonban annyira szerette és olyan nagyra tartotta, hogy földre küldötte egyszülött Fiát, aki igaz Isten, mint az Atya, — hogy emberré legyen és vérének ontásával jóvátegye nagy bukásunkat. Minden dolgot az ára szerint kell becsülnünk, amibe kerül. Mit érhet az ember, akinek megváltása ilyen drága, mindent meghaladó, felbecsülhetetlen árba került!

Én Istenem! Mivel az emberi nem veszteségét Jézus Krisztusnak, aki igaz Isten és igaz ember, a Te Fiadnak vére árán hoztad helyre, add kegyelmedet, hogy az én, ilyen drága áron megváltott lelkemnek méltóságát és kiválóságát igazán megismerjem. Add, hogy igazi értéke szerint becsüljem az istenfiúság nagy kegyelmét, mert általa részesülhetek isteni javaidban és örök gazdagságodban.

Kegyelmedet kérem, én Istenem, hogy soha el ne veszítsem a fogadott-fiúság magasztos nemességét és e nagy méltóságomat szent cselekedetek által egészen őrizzem meg. Bocsásd meg, hogy annyiszor elfeledtem lelkemnek kiválóságát, értékét és frivol örömökért, hazug megtiszteltetésekért, gyerekes érdekekért odadobtam lelkemet a gonoszlélek és a világ szolgálatára.

Önmagad számára teremtetted lelkemet: egyedül számodra akarom megőrizni ezentúl. Tartsd ébren bennem ezt az elszánt akaratot! A mi Urunk Jézus Krisztus által kérem ezt Tőled, Istenem! Amen.

5

Jézus Krisztus az ember lelki tápláléka lett és orvosság minden nyomorúsága ellen.

Az ember valóban emberi szóval ki nem fejezhető fokban tétetett magasabbra e világ összes teremtményei fölé, mert földi zarándoklásának idejére eledelül adta magát és minden baja ellen orvossága lett maga az Isten Fia. Oltárainkon is azért van valóságban és jelen lesz ott a világ végezetéig, hogy annál könnyebben és teljesebben tudja velünk közölni e nagy jótettét.

Az Eucharisztia csodálatos titkában Jézus Krisztus lelkünknek igazán eledele. Amikor magunkhoz vesszük testét és vérét, szívünk legmélyéig belénk árasztja saját életét. Benne vagyunk, Ő pedig bennünk lakik: nemcsak valami lelki, szellemi módon, mint a kegyelem által, hanem lényege és teste szerint és csodálatos értelemben velünk egy testté és ugyanazon vérré egyesül. A szentáldozás után belénk oltja Üdvözítőnk még saját erejét is: lelket és életet önt belénk; fenntartja és táplálja bennünk a kegyelem életét; erőt ad nekünk a gonoszlélek kísértései és saját ösztöneink támadása ellen; gyöngíti és csökkenti bennünk rosszra való hajlamaink hevét és erejét; felvilágosítja értelmünket; szívünkben lángralobbantja és növeli a szeretetet Isten iránt; megvigasztal bennünket szenvedéseink és sanyargatásaink között. Végül megadja lelkünknek az örök boldogság zálogát, testünkbe oltja a föltámadás és a dicsőséges halhatatlanság csíráját.

Ó Jézusom, engedd, hogy én is érezzem az angyalok kenyerének áldását, amely az égből miattam szállott alá! Mivel lelkem eledele méltóztattál lenni, Te magad készíted elő szívemet, hogy gyakran és méltóan vehesselek magamhoz. Hogy pedig állandóan felkészült legyek fogadásodra, adj nekem élő hitet,

törhetetlen reményt, lángoló szeretetet, mélységes alázatot, teljes bizalmat és tökéletes hálát Irántad. E szentséges eledel által bárcsak egészen eltöltene lelked, hogy egyedül csak Éretted, Belőled és Általad éljek. Amen.

VI

A SZENTLÉLEK HÉT AJÁNDÉKA

« Ó alkotó Lélek, jövel,
És szívünk, lelkünk töltsed el!
Te alkotád a szíveket:
Hozd nékik bő kegyelmedet. »

« Amikor eljön Ő, az igazság Lelke,
elvezet titeket a teljes igazságra. »
(Jn.16,13.)

1

A Szentlélek ajándékai általában.

1. **Természetük.** Gondold meg, ó keresztény, hogy a Szentlélek ajándékai olyan belénk öntött készségek, amelyek tökéletesítik és képessé teszik lelkünket, hogy a Szentlélek Úristen behatásait, sugallatait, különös indításait könnyen befogadja, készségesen kövesse és hűségesen megvalósítsa. Lelkünk így nemcsak arra lesz képes, hogy a mindennapi, megszokott méretben tegye a jót, hanem képes lesz olyan cselekedetek véghezvitelére is, amelyek akár lényegükben, akár a cselekvés módját illetőleg meghaladják a rendest, a természetest: egészen kiváló, tökéletes, rendkívüli, hősi cselekedetek.

2. **Szükségességük.** A Szentlélek ajándékai bizonyos mértékben szükségesek az üdvösségre. A belénk öntött erkölcsi és isteni erények felkészítik és tökéletesítik a lelket, hogy az átlagos, mindennapi mód szerint megtehesse a jót, — ez igaz. Vannak azonban az életben olyan kivételes helyzetek, amelyek a Szentlélek különös eligazítását és vezetését igénylik. Ilyenkor van szükségünk a Szentlélek ajándékaira, amelyek felkészítik és tökéletesítik lelkünket, hogy megtegye az átlag keresztény szokásos tetteinél magasabbrangú, nemesebb, kivételes cselekedeteket.

3. **Kiválóságuk.** Tökéletesebbek és kiválóbbak, mint a belénk öntött értelmi és erkölcsi erények. Ezek ugyanis csak arra tökéletesítik a lelket, hogy a kegyelem által támogatott értelmet használja. A Szentlélek ajándékai azonban éppen a Szentlélek működését és sugallatait illetőleg gazdagítják a lelket! Különösen fogékonyá, érzékennyé teszik lelkünket a Szentlélek indításai: felvilágosításai, késztetései iránt. Természetesen az isteni erények magasabbrangúak, mint a Szentlélek ajándékai, mert a hit, a remény és a szeretet közvetlenül egyesítik lelkünket Istennel,

hogy Istennek különleges indításait befogadja és kövesse. Már pedig tökéletesebb valami Istennel már egyesülve lenni, mint csak felkészült lenni arra, hogy kövessük Isten ösztönzéseit. A Szentlélek ajándékai mégis nagyban támogatják az isteni erényeket, hogy az ezekből fakadó tettek tökéletesebbek, hősiesebbek legyenek, mint a vitorlák is segítik a hajót, hogy meggyorsítsa járását és biztosabban elérje a kikötőt.

4. **Kapcsolatuk.** A Szentlélek ajándékai a szeretetben egyesülnek egymással. Akiben megvan a szeretet, abban megvannak ezek, aki azonban a szeretet nélkül él, abban nincs meg a Szentlélek egyetlen ajándéka se. Az erkölcsi erények az okosságban kapcsolódnak egymással úgy, hogy irányítása nélkül nem lehetnek, de az okosság se tud cselekedni a többi erkölcsi erény nélkül. Tágabb értelemben néha az erényeket is a Szentlélek ajándékainak nevezik, mert Isten Lelkétől származnak. Viszont ezen égi ajándékokat is szokták erényeknek nevezni, mert megvan az erejük lelkünket bizonyos értelemben tökéletesíteni. A Szentlélek ajándékai azonban sokkal közvetlenebbül és szorosabban származnak Istentől, mint a rendes erények, és lelkünket egészen különös módon gazdagítják. Ezért nevezik őket hangsúlyozottan a Szentlélek ajándékainak, nem egyszerűen erényeknek.

5. **Számuk.** A Szentléleknek hét ajándéka van. Izaiás próféta szavainak megfelelően: «bölcsesség, értelem, tanács, erő, tudomány, jámborság, az Urnak félelme» (Iz. 11, 2). A próféta méltóságuk rendje szerint sorolja el őket, de jó lesz megjegyeznünk: rendezhetnénk őket tárgyuk szerint is és ugyanaz a jócselekedet lehet a Szentlélek több ajándékának eredménye. Ez utóbbi esetben mindegyik a maga módja szerint hat és rányomja sajátos jellegét, hogy a jócselekedetet megindítsa, irányítsa, bevégezze.

6. **Gyakorlásuk.** Dicséretes és üdvös a hét minden napján kérni Istentől a Szentlélek hét ajándékának egyikét. Akik a papi zsolozsmát végzik, mindegyik

résznél forró vágyódással szívükbe esdhetik ezeket az ajándékokat, amelyeket az Ég olyan szívesen osztogat. Nem ismerik eléggé a Szentlélek ajándékait: nem becsülik őket igazi értékük szerint és nem kérik őket kellő állhatatossággal Istentől. Mégis nélkülözhetetlenek. Tökéletességben felülmúlják az erkölcsi és értelmi erényeket. Bárcsak ne felednénk el kérni ez ajándékokat mindennap Istentől, hogy haladjunk a jóban!

7. **Gyümölcseik.** A Szentlélek gyümölcsei nem készségek, nem habitusok, mint ajándékai. Gyümölcsei azok a tettek és cselekedetek, amelyeket a Szentlélek különös kegyelmének a támogatása mellett teszünk és amelyeket öröm, vigasz és derűs nyugalom kíséret, mint a jó fának gyümölcsei is bizonyos örömet és gyönyörűséget szereznek annak, aki élvezi azokat. A galátákhoz írt levelében — 5, 22-23 — Szent Pál elsorolja a Szentlélek áldásait, gyümölcseit: a szeretet, az öröm, a békesség, a türelem, a kegyesség, a jóság, a hosszútűrés, a nagylelkűség, a szelídség, a kedvesség, a hit, a szerénység, a megtartóztatás, a tisztaság. Kiemelve a kiválóbbakat, Szent Pál nem akarta az összeseket elsorolni. Éppenígy, ugyanebben a fejezetben nem akarta felsorolni a test összes cselekedeteit; hanem csak bizonyos számút akart leírni. E helyen csak jelezni akarta azokat a lelki gyümölcsöket, amelyek különösen megfelelnek tárgyának és amelyeket a híveknek kitartóbban kell kérniök.

Ó jöjj el, Szentlélek Úristen! Töltsd el híveid szívét, gyújtsd fel bennük szereteted lángját. Lelkemben áraszd el ajándékaidat és add, hogy ne legyenek bennem terméketlenek. Ó támogass, hogy jól felhasználjam azokat! Hadd lássam növekedni őket lelkemben, érezzem, miként működnek bennem és ízlelhessem gyümölcseiket. Akkor majd a világosság, amelyet lelkemben szétárasztanak, a szeretet, amelyet fellobbantanak szívemben, a jócselekedetek, amelyekre késztetnek nap-nap után, egyre jobban átalakítják bensőmet.

Ezt kérem Tőled, ó megszentelő Lélek, Jézus Krisztus által, aki, mint ember, kiérdemelte számunkra

ajándékaidat és aki, mint Isten, elküldött Téged apostolaira, hogy bevégződjék a megváltás munkája és az Egyház alapítása. Amen.

2

Az értelem ajándéka.

Az értelem ajándéka felkészíti, képesíti a lelket, hogy —, amennyire lehetséges ebben az életben, felfogja, megértse és átlássa azokat a természetfölötti isteni igazságokat és tényeket, amelyeket már hitével elfogadott. Ilyenek keresztény hitünk titkai: egy az Isten, Istennek végtelen nagysága és tökéletességei, a személyek háromsága az egy isteni természetben, az Ige megtestesülése, az emberiség megváltása, a keresztény életmód törvényei, a többi természetfölötti igazságok és azok tartalma, amelyeket a Szentírás közöl velünk. Mindezekről az isteni tényekről és igazságokról az értelem ajándéka nobilis és magasztos fogalmakat ad és feltárja előttünk csodálatos gazdagságukat.

A természetfölötti dolgokat illetőleg az értelem ajándéka biztos meggyőződést közöl velünk és megérteti lelkünkkel, hogy a fölmerülő nehézségek egyáltalán nem érintik belső igazság-tartalmukat, mert ezek csak gyönge látszat-nehézségek, amelyek miatt egy lépésnyire sem kell meghátrálnunk hitünk tanításaiban és az erkölcs isteni törvényeiben, bár az emberi értelem korlátoltsága miatt nem tudjuk mindig azonnal és teljesen megoldani a felmerült kérdéseket.

Az értelem ajándékának birtokában az igaz ember soha nem szenved hiányt az üdvösségre szükséges dolgokban, bár néha nélkülözi azt, ami nem elkerülhetetlenül szükséges. Isten ezt azért engedi meg, hogy ne legyen az igaznak alkalma hiú önteltségre.

Az értelem ajándékának megfelel a Szentlélek egyik gyümölcse: a hit, a katolikus dogmát illetőleg a lélek-

nek az a biztos meggyőződése, amellyel nemcsak elfogadja a katolikus hitigazságot, hanem bele is hatol. Ez a felkészültség egyúttal a bölcsesség és a tudomány ajándékainak terméke is, mert ezeknek több kapcsolatuk van az értelem ajándékával.

Add meg nekem, Istenem, az értelem emez ajándékát, hogy átértsem az isteni dolgokat: belehatolhassak tartalmukba. Annyi sötétség és köd üli meg értelmemet a természetfölötti dolgokkal szemben, hogy ezekben csak ostoba vagyok. Semmit sem értek meg belőlük! Annyira meghaladják értelmem korlátait, hogy hitem igazságaival szemben nehézségek és kételyek támadnak lelkemben. Szükségem van tehát nagyon az értelem ajándékára, hogy felvilágosítsa értelmemet, szétoszlassa sötétségemet, átértesse velem az isteni valóságokat, amennyire ember fel tudja fogni azokat a földön, és fojtsa el bennem azonnal a hittel ellenkező gondolatokat. Az értelem ajándékának a támogatásával ne csak rendületlen, erős hittel ragaszkodjam a kinyilatkoztatott igazságokhoz, hanem azokat nagy lelki békével, édes belső örömmel valljam. Ezt kérem Tőled, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

3

A bölcsesség adománya.

A bölcsesség adománya arra készíti fel lelkünket, hogy a természetfölötti dolgok felett azon felsőbb normák szerint ítélkezzen, amelyek Istentől származnak. Arra képesít és segít bennünket, hogy a természetfölötti valóságokról és igazságokról helyes és megalapozott ítéletet alkossunk. Ilyenek: a természetfölötti dolgokat kiválóságuk miatt kell elfogadnunk és mindattól el kell szakadnunk, ami azokkal ellenkezik; Istent végtelen tökéletességei miatt kell szeretnünk és szolgálnunk; helyes egyedül a keresztény valláshoz szegődnünk, mert csak az Egyházban van meg a titkok teljessége, az er-

kölcs tisztasága és a vezérelvek szentsége; a lelki javakat csak a keresztény erények által szabad keresnünk, mert egyedül ezek annyira szilárdak és tiszták, hogy tökéletesen boldoggá tudják tenni az embert.

A bölcsesség adománya különös módon támogat bennünket abban, hogy az isteni igazságokat közvetlenül szemléljük, kontempláljuk. Arra késztet ugyanis bennünket, hogy ezeket az örök, isteni igazságokat valami titokzatos hajlam, valami lelki gyönyör és meghitt egyesülés által kutassuk, fürkésszük, megízleljük, élvezzük és szinte megérezzük. A szeretet elönti szívünket ezzel a hajlammal, megadja lelkünknek azt a természetfölötti érzéket és fölemeli lelkünket a legmagasabb fokú szemlélődésig, míg végre egészen elmerül Istenben.

Add meg nekem, Istenem, a böcsesség ez adományát, hogy helyesen ítéljem meg az isteni dolgokat. A testi ember nem érti meg az Isten dolgait. Én is még annyira földi ember vagyok, értelmem annyira nehézkes, szívem még annyira e világ javaihoz tapad, hogy nincs érzékem az örökkévalóság értékei iránt. Gyakran megúnom azokat: ízetlen gyakran nekem az, ami egyedül lehet az én örömöm: az érzéki gyönyörök ellenben egészen átizzítják valómat. Tehát a földi ember uralkodik még bennem és soha nem tudok eléggé könyörögni azért, hogy a bölcsesség adománya világosítsa fel értelmemet, szakítsa el szívemet az alantas dolgoktól, irányítsa az örök javak felé és késztessen, hogy ez isteni javakat belső megérzéssel és örömmel szemléljem. Ezt a nagy kegyet kérem Tőled, én Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

4

A tudomány ajándéka.

A tudomány ajándéka arra képesíti lelkünket, hogy fölismerje milyen kapcsolatban vannak a teremtett, emberi dolgok örök üdvösségünkkel. E világos és emel-

kedett ítélet alapján e földi dolgokat már nem tudja, de nem is akarja másképp értékelni, csak annyiban, amennyiben Istenhez vezetnek bennünket, aki saját dicsőségére alkotta azokat. A teremtett dolgok, önmagukban tekintve, csak sárnak és semminek tűnnek fel előttünk. Így látta őket Szent Pál is. Valóban minden teremtett dolog saját természete alapján csak semmiség, hitványság, romlandóság: képtelen az embert boldoggá tenni, de képes örök kárhozatba dönteni, amennyiben sokszorosan nyújtja az alkalmat, hogy az ember megsértse Istent. A tudomány ajándéka különösen arra a józan ítéletre képesíti az embert, hogy az emberek felfogásával ellentétben, a vagyont, a méltóságokat, az örök üdvösség szempontjából használja, de még ebben az esetben is tartózkodóan; csak annyiban használja azokat amennyiben üdvösségünkre okvetlenül szükségesek, egyedül Istent tartva szem előtt, hogy segítsenek bennünket Istent megismerni, szeretni és dicsérni.

Add meg nekem, Istenem, az üdvösség tudományát, hogy józanul ítéljem meg, mit érnek a teremtett dolgok. Lelki tudatlanságom annyira nagy, hogy könnyen megcsal a földi dolgok látszata és megigéz engem akár a gonoszlélek szemfényvesztése, akár a test ösztönzése következtében. Az üdvösség e tudománya a szentek és a keresztre feszített Jézus tudománya. Világossága mellett megértem, milyen szerencsétlenségbe dönt a teremtmények helytelen használata: szünet nélkül résen leszek, hogy egyedül csak Érted vegyem igénybe őket. Add meg nekem ezt a kegyelmet, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

5

A tanács ajándéka.

A tanács ajándéka arra készíti fel a lelket, hogy helyes magatartást tanúsítson üdvösségünket érintő cse-

lekedetekben, akár parancsolt, akár csak tanácsolt cselekedetekről van szó.

Vezetése mellett helyesen latolgatjuk és okosan döntjük el, mi szolgál jobban Isten dicsőségére, még akkor is, amikor a legnehezebb kérdésekről van szó, vagy váratlan, meglepő helyzetek elé kerülünk, amelyek meghaladják a mindennapi ember okossága erejét. Amikor arról van szó, mit tegyünk és mit ne tegyünk, mit mondjunk, vagy mit ne mondjunk, mire vállalkozzunk, vagy mit ne vállaljunk, akkor az élet legváltozatosabb körülményei között is mindig arra kell elhatároznunk magunkat, ami megfelel Isten akaratának. A tanács ajándéka támogat bennünket továbbá azoknak az eszközöknek megválasztásában, amelyek legbiztosabban vezetnek a célra, és rávezet minket, hogyan kell ezeket a legmegfelelőbb módon felhasználni. Rásegít bennünket, hogy világosan felismerjük, mely utak vezetnek el bennünket biztosan az üdvösségre s melyek a veszedelmesek. Világossága mellett felismerjük, milyen indítások és ösztönzések származnak az Istentől, s melyek csak látszólag, mert alapjában véve csak a gonoszlélek szemfényvesztései és mesterkedései.

Add meg nekem, én Istenem, a tanács ajándékát, hogy mindig a Te szempontjaid szerint igazodjam azokban a dolgokban, amelyek lelkem üdvösségét érintik. Fenyeget állandóan a veszedelem, hogy súlyos hibákat követek el, mert elhamarkodottan, kellő megfontolás nélkül, oktalanul, vagy a meglepetés hatása alatt cselekszem. Szükségem van arra, hogy a tanács ajándéka megvilágosítsa értelmemet és közölje velem, mit kell tennem, hogy nyugodtan járhassak utaidon és így biztosan eljuthassak Hozzád. Ezt a kegyelmet kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

6

Az erősség ajándéka

Az erősség adománya nagy határozottságra, a megtett elhatározások kivitelében legyőzhetetlen bizakodásra képesíti a lelket és támogatja, hogy a már megkezdett, üdvös cselekedeteit befejezze, ha még olyan nehezek is. Csodálatos bátorságot ad lelkünknek, hogy a váratlan nehézséggel szembeszálljon, a legnagyobb veszedelmeket legyőzze, a legmeglepőbb támadások fölött diadalmaskodjék, a világ, vagy a sátán által okozott, legnagyobb kísértéseknek is ellenálljon, megnyugodva, a legnagyobb örömmel szenvedje el a legkínzóbb fájdalmakat, a legérzékenyebb kiábrándulásokat, még a halált is, hogy mindezen megpróbáltatások által a győzelmes lélek megkapja a jócselekedetekért a hervadhatatlan koronát.

Add meg nekem, én Istenem, az erősség adományát, hogy határozottsággal, lelkesen és nagylelkűen vállaljam és teljesítsem mindazt, ami a Te dicsőségedet és az én üdvömet érinti. Elismerem, hogy gyönge, lanyha, félénk, hanyag, lusta vagyok. Minden lépésnél azon a ponton vagyok, hogy összeroskadjam azon nehézségek és küzdelmek közben, amelyekbe az erény gyakorlása kerül, még akkor is, amikor az a veszély fenyeget, hogy Téged halálos bűnnel megbántalak. Mennyire kell nekem a Te erőd, Istenem! Energikus, hathatós rámhatással támogat ez engem, parancsaid buzgó megtartására késztet és arra bátorít, hogy inkább szenvedjek el minden földi kínt, mintsem, hogy Téged megbántsalak. Ezt a kegyelmet kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

7

A jámborság adománya.

A jámborság adománya arra készít föl bennünket, hogy Istent úgy tiszteljük, mint jóságos mennyei Atyánkat. Ez adomány gyöngéd, gyermeki szeretetet önt lelkünkbe iránta és valami szent igyekezetet ébreszt bennünk, amely arra sürgeti az embert, hogy megadja Istennek a neki, mint Atyának kijáró tiszteletet, engedelmességet és hódolatot. Arra késztet bennünket, hogy Istent mindig teljes bizalommal, nagy áhítattal és kitartással kérjük.

A jámborság adománya a szentek, különösen a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére indít bennünket, mert a szentek Istennek meghitt barátai. Ránevel bennünket arra, hogy becsüljük meg a szent dolgokat, mint amilyenek az Egyház, a liturgikus imádságok és a szentségek; továbbá, hogy nagy tisztelettel vegyük a Szentírást, még azokat a részeket is, amelyeket nem értünk meg; hogy úgy szeressük embertársainkat, mint Istennek gyermekeit, élő képmásait, és szelídséggel, türelemmel viseljük el hibáikat, részvéttel tekintsük szenvedéseiket és gyöngeségeiket, jósággal és szeretettel vigasztaljuk őket, a szerencsétleneket pedig testi-lelki nyomorukban tapintattal segítsük.

Add meg nekem, kérlek, ó isteni Lélek, a jámborság adományát, amely engem arra képesít, hogy Istent, mint Atyámat, imádjam; a szenteket, mint Isten barátait, tiszteljem; embertársaimat pedig, mint az Isten tagjait és gyermekeit, szeressem és segítsem. Ó, sokszor a kegyelet minden érzése hiányzik bennem az Isten iránt, áhítat nélkül vagyok a szentek, részvét nélkül felebarátaim iránt! De a Te adományod, Szentlélek Úristen, diadalmaskodik a keménység és érzéketlenség fölött. Add meg nekem bőségesen ezt az adományt: balzsamként töltse el szívemet és áradjon el minden tettemen. A mi Urunk Jézus Krisztus által kérlek! Amen.

8

Az istenfélelem adománya.

Az istenfélelem adománya arra készíti föl lelkünket, hogy mélységes hódolatot és tiszteletet érezzen az isteni Fölség előtt, mert nagysága meghalad minden fogalmat. Arra készteti a lelket, hogy mindig szerénységgel, bizonyos tartózkodással, önmaga semmiségének átérzésével járjon Isten jelenlétében és minden dologban fenntartás nélkül fogadjam el Isten akaratát, akár kellemes a parancs, akár nem. Határozott, egyre növekvő ellenszenvet önt belénk a bűnnel szemben: eleven irtózást minden olyan élvezet iránt, amely megsértheti az Istent. Lelkünkben állandó félelmet tart ébren, hogy Istentől elszakad és arra készteti, hogy ösztönösen kerüljön minden olyan alkalmat, amely Isten megsértésének lehetőségével jár. Éber önmagafigyelésre ösztönzi a lelket, hogy elkerülje a bukást és se godolataink, se tetteink közé semmi olyan ne csúszszék, ami az Isten jóságának nem tetszik és ami ellenkezik azzal a mélységes tisztelettel és hódolattal, amellyel az isteni Fenségnek tartozunk.

Méltóztassál megadni nekem, én Istenem, a gyermeki félelem ajándékát, hogy Irántad tiszteletre késztessen és mindig alázatosnak tartson meg szent jelenlétedben. Mennyire távol vagyok én még ettől, én, akit naponta ezerszer is keresztül-kasul járnak a büszkeség, a hiúság, a gőg és a dicsőség-keresés érzelmei.

A fiúi félelem tiszta érzése szálljon lelkembe Irántad és csak arra törekedjem, hogy hibáim láttára megalázzam magamat és megsemmisüljek Előtted. A Te dicsőségedre teszek minden jót! Szent irtózatot ébresztek magamban minden bűnnel szemben és szünet nélkül félelmet érzek, amikor végtelen isteni tökéletességedre gondolok és amikor örök, igazságos ítéleteidet fontolgatom.

Uram Jézus, érdemeid által merem remélni a félelem ajándékát, hogy támogatásával munkálkodhassam, éjjel-nappal, lelkem tökéletesítésén. Amen.

VII

A NYOLC BOLDOGSÁG

« Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok. »

(Mt.5,48.)

« Mint Isten kedves gyermekei Isten példáját kövessétek... Valaha sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban. Úgy éljetek, mint a világosság fiai ! »

(Ef. 5, 1-9.)

1

A nyolc boldogság általában.

1. **Természetük.** A nyolc boldogság nem természetfölötti készség, mint az erények és a Szentlélek ajándékai. Kiváló cselekedetek, hősi tettek ezek, amelyeknek gyakorlására a kiteljesedettt erények, különösen a Szentlélek ajándékai képesítenek és indítanak.

Ugyanaz a természetfölötti cselekedet lehet egyszerre boldogság is, a Szentlélek gyümölcse is: boldogság, amennyiben tökéletes és felemelt természetfeletti; a Szentlélek gyümölcse, amennyiben öröm, derű és vigasz kíséri. Ebben az értelemben mindegyik boldogságot a Szentlélek gyümölcsének nevezhetjük, de a Szentlélek nem minden gyümölcsét mondhatjuk boldogságnak, mert a Szentléleknek nem minden gyümölcse olyan fokban tökéletes és rendkívüli tett, mint azt a boldogságok követelik.

2. **Elnevezésük alapja.** A tökéletes és kiemelkedő tetteket azért nevezzük boldogságnak, mert az örök boldogságra vezetnek bennünket és biztos reményt adnak annak megszerzésére, mint ok és érdem az örök üdvösségre. Továbbá bizonyos értelemben már itt a földön is boldogokká tesznek bennünket: derűs megnyugvással és vigasszal öntik el a lelket, ha hűségesen gyakorolja azokat, mint ezt a szentek életének minden lapja bizonyítja.

3. **Számuk.** Nyolc boldogság van: a lelki szegénység, a szelídség, a könnyek, éhség és szomjúság az igazság után, az irgalmasság, a szívnek tisztasága, a béke, az Isten ügyéért elszenvedett üldöztetés. A Szentírás ugyan több helyen is emleget boldogságokat, de ezeket erre a nyolcra lehet visszavezetni. Szent Máté (Mt.5.) mind a nyolc boldogságot felsorolja, Szent Lukács (Lk. 6,20) csak négyet említ meg. Ennek oka egyes szentatyák szerint az, hogy Szent Máté a hegyi beszédet mondja el,

amelyet Jézus apostolaihoz intézett, akik nagyobb tökéletességre voltak képesek és hivatottak, mint a nép. Szent Lukács ellenben azt a beszédet írja le, amelyet a mi Urunk Jézus Krisztus a hegyről való leszállta után, a síkságon mondott el az egész nép előtt. A néptől pedig kevesebbet kívánt, mint szeretett tanítványaitól. A Szent Lukács által felsorolt négy boldogság magában foglalja a másik négyet is, amelyet kifejezetten nem említ meg, de egyúttal a négy sarkalatos erényt is, amint a szentatyák magyarázzák és amint maga az Egyház gyakran emlékezetünkbe vési az isteni zsolozsma olvasmányaiban.

4. **Szükségességük.** A nyolc boldogság gyakorlása szükséges az üdvösségre. Gyakorlásukkal ugyanis együttjár a keresztény erények és a Szentlélek ajándékainak gyakorlása is, amelyek nélkülözhetetlenek az üdvösségre. A nemesebb lelkek buzgóságától azonban az alapvető és nélkülözhetetlen mértéknél sokkal többet követel a nyolc boldogság. Aki ugyanis tökéletes akar lenni, annak a tökéletesség minden fokát meg kell járnia, míg el nem éri a legmagasabbakat.

5. **Jutalmuk.** Mindazok, akik hűségesen gyakorolják a nyolc boldogságot, százannyit nyernek jutalmul már itt a földön, a másvilágon pedig az örök életet, amint minden boldogság fejében megígérte, a Szentírás szerint maga az Úr Jézus a legkülönbözőbb nevek alatt: «mennyek országa, az élők földje, kielégülés, megvigasztalás, irgalmasság, Istennek látása, istenfiúság, vagyis Istenhez való hasonlóság». E különböző nevek alatt jelzett javak kiválósága és gazdagsága által Üdvözítőnk mélyebben akarta megismertetni velünk annak az örök életnek nagyságát és örömeit, amelyről a földön az ember alig tud magának méltó fogalmat alkotni, amikor a mulandó dolgokról vett fogalmak és képek segítsége nélkül szeretné elgondolni, elképzelni, milyen is önmagában az örök boldogság.

6. **Kihirdetésük.** Az Új Törvényt Jézus Krisztus az első hegyi beszédben kezdte kihirdetni a nyolc boldog-

ság által. Illett is, hogy így történjék a dolog. Istentől természetükbe oltott, kiírthatatlan, legyőzhetetlen ösztönük szerint az emberek boldogságra törekszenek. A pogány bölcsek azonban, a zsidók és a romlott emberek a teremtmények, a gazdagság, a méltóságok és élvezetek örömei között keresték boldogságukat: szerintük azok a boldogok, akiknek sikerül elkerülni a szenvedést és e föld nyomorát. Ezek nem értették meg, hogy az ember azért lett boldogtalanná, mert bűne által inkább választotta a teremtményt, mint az Istent és csak akkor szerezheti vissza boldogságát, ha elhagyja a teremtményt és visszatér Istenhez, aki az embernek egyetlen, teljes, szuverén boldogsága. Ezért tárta elénk a mi Urunk Jézus Krisztus a nyolc boldogságot. A nyolc boldogság ugyanis eszközök és szabályok, amelyek által el tudunk szakadni a föld javaitól, a teremtményektől. Általuk jutunk el a keresztény tökéletességre és egyesülünk a szuverén legfőbb Jóval.

Én Istenem, add, hogy megilletődött figyelemmel hallgassam Fiadat, amint kihirdeti a nyolc boldogságot. Milyen megfoghatatlan, de mégis mennyire igaz minden szava! Uram Jézus, szólj: hallgatja a Te szolgád!

2

Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.

A lelki szegények azok, akiknek vannak ugyan földi javaik, de se szívük, se lelkük nem tapad ezekhez. Úgy kezelik őket, mintha nem az övék lennének. Javaikat csak mérséklettel használják: nem törekszenek általuk kielégíteni kevélységüket és mohóságukat. Készek bármikor lemondani földi értékeikről, amikor pedig e tekintetben Isten közli velük akaratát, tényleg le is mondanak javaikról. Így tettek az apostolok, az első keresztények és így tesznek mindennap a jámbor, istenfélő lelkek.

Lelki szegények még azok is, akiket a születés, vagy a szerencse forgandósága megfosztott a földi javaktól, de akik megnyugodottan viselik szegénységüket: nem panaszkodnak, nem vágyódnak a gazdagság után, állapotukkal minden zúgolódás nélkül megelégedettek, dolgoznak, mint a többi szegény, józanul élnek, áldják az Istent, hogy ilyen keveset adott nekik. Azok az anyagiakban igazán szegények pedig, kik földi javak után epednek, és irigylésreméltónak tartják a bővelkedők helyzetét, lélekben gazdagok és életük boldogtalan, mert folyton kínozza őket kielégíthetetlen sóvárgásuk.

Lelki szegények végül azok az alázatos emberek, akik Isten előtt elismerik szegénységüket lelki javakban, megvallják bűneiket és jóra való tehetetlenségüket, megalázzák és megvetik magukat, fenntartás nélkül az Evangélium elvei, az isteni Gondviselés rendelkezései és előljáróik szándéka szerint igazodnak. Jutalmuk a mennyek országa! Nemcsak az élet után lesz az övék a mennyek országa, hanem már birtokolják most, amennyire csak lehetséges ezen a földön. Alázatuk, és a földi javaktól való elszakadásuk az ég felé emeli őket, rendíthetetlen reménykedésük által résztvesznek abban a békében, amelyet az üdvözültek élveznek odafenn; a Szentlélek elönti szívüket égi szeretettel és ezáltal győzelmesen uralkodnak evilági vágyaik felett. De főképpen ez élet után, a tökéletes és befejezett boldogságban, a dicsőséges örök életben birtokolják és élvezik a mennyek országát.

Ez a már e földön megízlelt boldogság az istenfélelem ajándékának felel meg. Ez az ajándék ugyanis olyan mélységes tiszteletet és olyan nagy ragaszkodást gerjeszt bennünk Isten, mint a legteljesebb és legtökéletesebb Lét iránt, hogy a szegénység szelleme szerint teljesen elszakadunk a földi javaktól és az alázat által önmegvetésre késztet bennünket. A félelem ajándékának és a lelki szegénységnek a Szentlélek ezen gyümölcsei felelnek meg: a szerénység, az ön-

megtartóztatás és a tisztaság. Ezek pedig arra képesítenek bennünket, hogy e világ javaitól tartózkodjunk, vagy mértékletes használatukra segítenek bennünket, hogy annál tökéletesebben birtokolhassuk és imádhassuk Istent önmagában és önmagáért.

Add kegyelmedet, én Istenem, hogy a lelki szegénységet a maga tökéletességében gyakorolhassam; szakadjak el a világ javaitól, ne ragaszkodjam birtoklásukhoz és használatukhoz, ne sokat tartsak önmagamról és minden napnak esetleges megaláztatását úgy tekintsem és úgy fogadjam, mint drága kincset.

Szentlélek Úristen, jöjj és öntsd szívembe ajándékodat, a fiúi félelmet, amely által elszakadok a mulandó javaktól és teljesen, mindenestől Isten rendelkezésére állok. Ezt kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

3

Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet.

Szelídek alatt Krisztus Urunk azokat a kereszténye-ket érti, akik nem lobbannak haragra, amikor megvettetés éri őket, hanem urai maradnak indulatuknak. Haragjuknak csak akkor engednek szabad utat, amikor arról van szó, hogy megakadályozzák Istennek sértését, vagy kifejezzék méltatlankodásukat azokkal a gyalázásokkal szemben, amelyekkel Istent elhalmozzák az emberek. Ha pedig az emberek igazságtalanok velük szemben, akkor nem gondolnak bosszúra, hanem a rosszért jóval fizetnek. Türelemmel és alázattal fogadják mindazt, amit az isteni Gondviselés küld reájuk: megőrzik lelki nyugalmukat, szavukban semmi metsző, vagy bántó, magatartásukban semmi zavar, semmi hevesség, vagy meggondolatlanság nincs. Mindig kedvesek, megnyerők, nyájasak, készségesek és szívesek felebarátaik iránt. Még ellenségeikkel szemben se visszautasítók! Kerülik

a vitát és a veszekedést, mások hibáit nyugodtan elviselik. Külső látszatra mintha érzéketlenek lennének a kapott sértésekkel és kellemetlenségekkel szemben. De egyáltalán nem mutatják magukat érzéketlennek, amikor Istent illetik gyalázattal! Ellenkezőleg: Isten iránt való szeretetük nagy energiát önt beléjük és nagy erőkifejtésre készteti őket, hogy Isten dicsőségén dolgozzanak, megsértését, gyalázatát pedig teljes erejükkel megakadályozzák.

Jutalmuk lesz: örökségül nyerik az élők földjét. Ez a föld ugyan a halál és a bomlás birodalma, de még itt is boldogan élnek, mert embertársaikkal békében vannak, valamennyinek szívét megnyerik és mindenütt megelégedettek. Isten ugyanis elárasztja szívüket kegyelmével és ennek támogatásával urai lesznek összes indulataiknak. Az égben pedig igazán az övék lesz az élők tulajdonképpeni földje, mert megkapják és élvezik az örök életet.

A második boldogság a jámborság adományának felel meg. A Szentléleknek ez az ajándéka ugyanis arra késztet bennünket, hogy még az ellenünk tornyosuló viharok és ellentmondások között is szelíden és békességben hajoljunk meg Isten előtt. A jámborság ajándéka továbbá gyengéd szeretetre indít bennünket felebarátainkkal szemben és megadja az erőt, hogy türelemmel viseljük el hibáikat. Okaiban előzi meg tehát a haragot és táplálja, erősíti a szelídséget.

A szelídséget a Szentlélek ezen gyümölcsei kísérik: a kegyesség, az emberiesség és a jóság.

Lelkem számára ezt a szelídséget kérem Tőled, én Istenem. Adj erőt, hogy elkerüljem a haragos indulatot azokkal szemben, akik rosszul bánnak velem és ne legyen szavamnak soha semmi éle, se magatartásomban zavar, nyugtalanság. Ne engedd, hogy bármi miatt panaszkodjam, hanem békével és örömmel szenvedjek el mindent, sőt szerezzek, — amennyire csak tudok, —

örömet azoknak, akik nekem kellemetlenkedni iparkodnak.

Szentlélek Úristen, add meg nekem a jámborság adományát, hogy Istennek, mint szeretett Atyámnak, mindenben könnyen és teljesen engedelmeskedjem. Add, hogy mindazt türelemmel viseljem el, amit az isteni Gondviselésnek végtelenül bölcs rendelkezései reám bocsátanak. Ezt kérem a mi Urunk Jézus Krisztus nevében. Amen!

4

Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek.

Sírók alatt azokat a kereszténveket érti Krisztus Urunk, akik bűneiknek súlya alatt sóhajtoznak, vétkeik miatt megtört a szívük és őszinte bűnbánatot tartanak. Ezeket tehát lesújtja vétkeiknek tudata, gyötrik a szenvedélyek és a kísértések, amelyek szünet nélkül háborgatják őket, de szorgalmasan munkálkodnak azon, hogy csökkentsék rossz hajlamaiknak erejét. Síróknak nevezzük azokat, akik átérzik a jelen élet számkivetettségét, nem tudnak belenyugodni abba, hogy olyan hosszú időn át fenyegeti őket Isten megbántásának a veszedelme, félnek Isten ítéleteitől, reszketnek a gondolatra, hogy elveszthetik szeretetét és epedve várják a mennyországot. Sírókon érti Jézus azokat, akik a betegségek, viszontagságok, az üldöztetések keresztjét, Isten rendelkezésein teljesen megnyugodva viselik. Végül sírók alatt azokat a kereszténveket értjük, akik annyira szívükön viselik Istennek szent érdekeit ezen a földön, hogy valósággal felnyögnek felebarátaik bűneinek láttára, forrón kívánják megtérésüket és minden erejükkel dolgoznak ezen.

Azoknak az embereknek jutalma, akiket az Istentől való félelemnek, vagy az Isten iránt való szeretetnek nemes motívuma indít könnyekre, az lesz, hogy vigasztalást nyernek. Könnyeik fölszáradnak, szomorúságuk

örömre változik. Itt a földön élvezik azt a vigasztalást, hogy megkapják bűneik bocsánatát: megízlelik azt a lelki örömöt, amellyel az igazi Vigasztaló, a Szentlélek Isten önti el lelkük titkos mélyét. Az égben meglesz majd a kimondhatatlan vigaszuk, hogy vég nélkül bírják magát az Istent, míg a gonoszok kacagása és öröme örök kínra és szomorúságra változik.

A harmadik boldogság a tudomány ajándékának felel meg, amely megismerteti velünk Isten igazságát és a teremtett dolgoknak hiúságát, megérezteti velünk e kettő között az ellentétet: érezteti velünk saját esettségünket és felebarátunk nyomorúságát, hogy szinte felnyögünk miattuk és kívánva kívánjuk ezektől való, hamaros megszabadulásunkat.

Azt a kegyelmet kérem Tőled, Istenem, hogy vétkeimet sokszor megsírassam és igazán fájjon a sok kísértés. Add kegyelmedet, hogy igazi bűnbánatot tartsak bűneim felett és szünet nélkül harcoljak szenvedélyeim ellen.

Te pedig, Istennek Szent Lelke, taníts meg engem a szentek tudományára! Hadd ismerjem fel világossága mellett e világ dolgainak, értékeinek semmiségét és nyomorúságom mélységét, hogy bennük az üdvös és állandó fájdalomnak forrását találjam. Ezt a kegyelmet kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus könnyei és sóhajai által. Amen!

5

Boldogok, akik éhezik és szomjúhozzák az igazságot, mert ők kielégíttetnek

Azok a lelkek éhezik és szomjúhozzák az igazságot, akiket valósággal kínoz az Isten iránt való szeretet, hogy megadják neki a kijáró tiszteletet, és akiket szinte megemészt a vágy, hogy egyre jobban megismerjék az erényt, napról napra jobban gyarapodjanak a szentségben kötelességeik teljesítése által, bármilyen nehézségek is tornyosuljanak a céljuk ellen.

Azok is éhezik és szomjúhozzák az igazságot, akiknek lelkét nagy buzgóság ösztökéli, hogy felebarátjuknak megadják és másokkal is megadassák az igazságot. Embertársaik üdvösségének vágya annyira emészti őket, hogy mindenáron megkönnyitik számukra a megigazultságnak, a tulajdonképpeni igazságnak megszerzését, mert minden erénynek ez a foglalata, gyökere és csak ez teszi az embert kedvessé Isten előtt.

Jutalmuk minden vágyuknak teljesedése lesz. Ezen a földön élvezni kezdik, de nem teljesen, az igazságot. Az égben beteljesedik kielégíttetik minden vágyuk a tökéletes, teljes igazság és végnélküli jutalom által.

A negyedik boldogság az erősség ajándékával van kapcsolatban. Az erősség ajándéka által a Szentlélek képessé tesz bennünket, hogy minden szenvedést, még a halált is elviseljük, amikor az igazság és az erkölcs védelméről van szó. Igy cselekedtek a vértanúk!

A Szentlélek gyümölcsei, amelyek a negyedik boldogságnak és az erősség ajándékának felelnek meg, a türelem és a nagylelkűség. Ezeknek segítségével könnyen elviseljük a jelen bajokat, nyugodt bizalommal várjuk a jövendő, örök javakat: Isten igazságának tökéletes birodalmát.

Önts lelkembe, Uram, nagy szeretetet dicsőséged előmozdítására, ébressz bennem olthatatlan vágyat állapot-

beli kötelességeim teljesítésére. Egyedül lelkiismeretem szavát kövessem mindenben mindig tudatában legyek, hogy nekem így kell cselekednem, bármilyen nehézséggel találkozzam.

Jöjj, Szentlélek Úristen, add meg nekem ajándékodat, az erősség kegyelmét. Ennek segítségével majd a végsőkig kitartok és ösvényem, mint a Szentírás szerint az igazságnak útja, folyton emelkedik, egészen az örök és tökéletes világosságig, addig, amíg el nem nyerem az igazság koronáját a mennyországban. Amen.

6

Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.

Irgalmasok azok, akik szeretetből szánalommal hajolnak felebarátjuk testi, lelki nyomora fölé, könnyítenek rajta, minden lehetőt elkövetnek megtérésére és tökéletesedésére: ezért még életüket is boldogan odaadnák. Szívesen megbocsájtják ellenségeiknek az okozott bántalmakat: az általuk okozott fájdalmakat ellenségeik lelki üdvére fordítják. Így valóban irgalmasságot gyakorolnak önmagukkal és mások irányában.

Irgalmasságuk jutalmául Isten megérezteti velük már e földön saját isteni irgalmát: szenvedéseik között enyhülést ad nekik. Az égben pedig mindörökre menteséíti őket minden bajtól és megszabadítja őket minden bűntől.

Ez az ötödik boldogság a tanács ajándékával van szoros kapcsolatban. A tanács ajándéka igazít el bennünket e világ veszedelmei közepette és kezünkbe adja azokat az eszközöket, amlyekkel megszerezhetjük Isten irgalmát, aki magához emeli a nyomorultat. De az ötödik boldogság a tudomány és a jámborság ajándékaival

is kapcsolatban van. A Szentlélek gyümölcsei közül az irgalomnak a jóság felel meg.

Arra kérem kegyelmedet, én Istenem, hogy nagy irgalmat tudjak gyakorolni felebarátom irányában, szánalommal legyek nyomorúságai iránt, képes legyek őt megvigasztalni és kész legyek lelki üdvösségére minden kínálkozó alkalmat felhasználni.

Istennek Szentlelke, töltsd el lelkemet annyira a tanács ajándékával, ezzel a Te nagy ajándékoddal, hogy mindig azokat az eszközöket válasszam, amelyek által legbiztosabban meg tudom szerezni lelkem számára Istennek irgalmát, magam pedig fogyhatatlanul irgalmat és jóságot gyakoroljak felebarátaimmal. Ezt kérem Tőled, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

7

Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent.

Tiszta szíve annak van, aki minden körülmény közepette egyeneslelkű marad és semmi olyan érzést meg nem tűr a lelkében, amely ellenkezik a keresztény egyszerűséggel és őszinteséggel. Tisztaszívűnek olyan embert nevezünk, aki fölszabadítja magát minden olyan szenvedélytől, amely lelkét megronthatná vagy bemocskolhatná. Egyedül Istenhez ragaszkodik, mégpedig olyan szeretettel, amely testét és lelkét megtisztítja: minden gondolatával, minden vágyával, minden szavával és tettével egyedül csak neki iparkodik tetszeni. Ha pedig még olyan kicsi folt esnék is lelkére, azonnal megtisztítja lelkét a bűnbánat által és minden eszközt megragad, hogy a jövőben elkerülje még a kis hibákat is. Egyedül Istennek szeplőtelen törvénye szerint igazodik: szerető szívvel szünet nélkül elmélkedik fölötte, hogy eljusson a tökéletes szentség fokára. Istennek állandó és szeretetteljes jelenlétében él, amennyire testünk gyöngesége ezt megengedi idelenn.

A tisztaszívüek jutalma az, hogy meglátják az Istent. Istent látják itt a földön is vallásunk szent titkaiban, a Szentírásban és Isten kezének minden alkotásában. Az égben pedig tisztán látják: színről szinre, önmagában úgy, amint van.

Ez a hatodik boldogság az értelem ajándékának felel meg. Ezáltal ismerjük meg Istent e földön, ezáltal látjuk Őt az égben. Ezzel összefüggő gyümölcsei a Szentléleknek: a hit és az öröm. Olyan biztos hit, amely a világ fekete éjszakájának közepette se rendül meg soha: olyan kimondhatatlan öröm, amely csak az örök világosság fényében bontakozik ki teljes erejében.

A szívnek e tisztaságát kérem Tőled, Istenem. Add, hogy minden vágyammal és minden érzésemmel egyedül csak Téged szeresselek, egyedül csak Neked iparkodjam tetszeni, egyedül csak Téged szolgáljalak. Szabadíts ki engem e világ értékeinek szolgaságából, mert ezek csak megtévesztik és beszennyezik lelkemet. Jöjj, Szentlélek Úristen, és áraszd reám az értelem ajándékát, hogy felfogjam az isteni dolgokat és belehatoljak titokzatos mélységükbe. Egyedül csak azt a boldogságot áhítsam és várjam, hogy végre lássam az Istent az égben!

Ezt a kegyelmet kérem Tőled, édes Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

8

Boldogok a békességesek, mert Isten fiainak hívatnak.

Békességesek azok, akik szeretik, keresik és megőrzik az igazi békét és mások számára is iparkodnak megszerezni.

Mindenekelőtt Istennel ápolják a békét: soha el nem szakadnak Tőle és hűségesen megnyugosznak szent akaratán. Megőrzik a békét önmagukkal szemben is: szenvedélyeiket korlátok közé szorítják az Evangélium elvei szerint. Nincs békéjük azoknak, akik szabadon engedik szenvedélyeik, ösztöneik gyeplőit és a világ eszméi szerint rendezkednek be: folytonos harcban állnak Istennel és saját lelkiismeretükkel. Menthetetlenül elvesznek ebben a nyugtalan kavargásban! A Szentlélek jelentette ki: «Nincs békéjük az istenteleneknek» (Iz. 48, 22).

A békességesek felebarátaikkal szemben is meg akarják őrizni a békét. Szeretettel és megértéssel viselik el felebarátjuk hibáit, különösen akkor, amikor a türelem hiánya megzavarná az egyetértést. Készségesen elégtételt adnak azoknak, akiket ők sértettek meg.

Olyan nagyra becsülik a békét, hogy minden erejükkel, ügyességükkel meg akarják teremteni a békét mások számára is. Minden megengedett módon törekszenek leszerelni a békerontókat, a háborút kedvelőket és iparkodnak kibékíteni egymással azokat, akiket ellenségeskedés választ el egymástól.

A békeszeretők igazán megérdemlik jutalmul az Isten fiainak szép nevét. Valóban hasonlókká váltak az Isten Igéjéhez, aki azért jött a világra, hogy összegyűjtse Izrael fiait és az embert kibékítse a Teremtővel, a földet az éggel. Jogot is szereznek a testté lett Ige örökségére, égi hazánkban pedig annyira teljesen átalakulnak Istenbe, hogy valóban Istennek igazi gyermekeivé válnak.

Soha el ne feledjék azonban, hogy nincs tökéletes béke ezen a világon, mert soha nem szünik meg testi

vágyainknak lázongása. Isten azért engedi reánk ezt, hogy megtartson bennünket az alázatban, éberségre késztessen bennünket önmagunk felett és hogy annál nagyobb igyekezettel meneküljünk Hozzá és kérjük segítségét. Éberségünk és feltörő sóhajaink által kiérdemeljük, hogy eljuthassunk az égi Jeruzsálem tökéletes békéjéhez.

A hetedik boldogság a bölcsesség ajándékával van szoros viszonyban: ragaszkodást szít föl bennünk az isteni dolgok iránt és megízlelteti velünk a bizalmas, belső egyesülést Istennel, mint Isten hűséges fiaihoz illik.

Istenem és Mesterem, kegyelmedet kérem, hogy mindig megőrizzem a békét felebarátom irányában, viseljem el hibáit, sajátjaimat pedig javítgassam, különösen azokat, amelyekkel másokat zavarok és ne adjak se szavammal, se tettemmel, se viselkedésemmel, se modorommal alkalmat a türelmetlenségre.

Jöjj, Szentlélek Uristen, és öntsd szívembe a bölcsesség adományát. Ez tegyen képessé engem, hogy békében éljek mindenkivel, szeretettel ragaszkodjam az örök javakhoz, már itt a földön csak utánuk vágyódjam. Bölcsességed ajándéka támogasson engem, hogy az égben élvezhessem, láthassam mennyei ajándékaidat Istennek igaz gyermekeivel: az angyalokkal és a szentekkel együtt. Ezt kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

9

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa.

Akik az igazságért üldözést szenvednek, azok a keresztények, akiket azért gyülölnek, üldöznek és bántalmaznak az emberek, mert Isten jogaihoz ragaszkodnak, hűségesen teljesítik kötelességeiket, megőrzik ártatlanságukat, nem árulják el az igazságot és nem hagyják oltalom nélkül a megtiport erényt.

A gonoszság üldözi őket: jogtalanságokkal halmozza el őket, hazudozik ellenük, gyűlöli és jogaiktól megfosztja őket, átkozza és ezer módon bántamazza őket. Mivel mindezt a sanyargattatást az igazságért szenvedik, azért boldogok! Boldogságuk lesz ártatlanságuk tanúságtétele. Az üldöztetések jogcimet teremtenek számukra a mennyek országának birtoklására, ha az isteni Gondviselés rendelkezésein megnyugodva szenvedik el azokat. Számukra tehát a küzdelem napja valóban az öröm napja: ujjonganiok kell e napon, mert nagy jutalmuk lesz az égben. Mivel Isten maga volt szenvedéseiknek alkalma, oka és célja, azért az Isten maga lesz igen nagy jutalmuk, győzelmi koronájuk és dicsőségük!

Ez a nyolcadik boldogság magyarázza és tartalmazza az összes többieket. A Szentlélek egyetlen ajándéka sincs ezért vele speciális vonatkozásban.

Arra kérem kegyelmedet, én Istenem, hogy a türelmet férfiasan őrizzem meg és szent akaratodat férfiasan teljesíthessem minden viszontagság és szenvedés között, amelyek a jónak gyakorlása miatt szakadnak reám. Add meg nekem a szükséges nagylelkűséget és bátorságot, hogy mindezeket a kinokat csöndesen, zúgolódás nélkül, lelkem nagy belső nyugalmával viseljem el. Szívesen fogadjam azokat és mindig azt a nagy jutalmat tartsam szem előtt, amelyet azoknak fejében Te készítettél számunkra a mennyeknek országában.

Add meg, kérlek, Uram, kegyelmed támogatását, hogy ezzel a boldogsággal együtt gyakoroljam a megelőző többi hetet, amelyek csak egyre emelkedő fokai a nyolcadik boldogságnak. Engedd, hogy kiváló eszközként használjam ezt az utolsó boldogságot annak a tökéletességnek megszerzésére, amelyre Te hívtál és köteleztél engem. Add, én Istenem, hogy a Boldogságos Szűz Mária oltalmazzon engem. Ezt különösképpen kérem Tőled a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki szavával megtanított bennünket ezekre, életével gyakorolta őket, hogy nyomon kövessük Őt, mint megszentelődésünk páratlan Példaképét és nagy Eszközét. Amen! Így legyen!

TARTALOMJEGYZÉK

Hyacinthe-Marie Cormier O. P. 5

I. ISTEN

Isten szuverén úr: a legmagasztosabb felség 9
Az Isten végtelen 11
Isten örökkévalósága 13
Isten mérhetetlensége és végtelen egyszerűsége 14
Isten változhatatlansága 16
Isten fölfoghatatlansága 19
Az Isten hatalma 20
Isten szentsége és végtelen tisztasága 22
A csalatkozhatatlan Isten 25
Isten jósága és bőkezűsége 27
Isten irgalma 30
Isten igazságossága 32
Istennek bölcsessége és tudása 33
Az isteni Gondviselés 35

II. JÉZUS KRISZTUS

Jézus Krisztus Isten 39
Jézus Krisztus a mi Megváltónk 39
Jézus Krisztus Üdvözítőnk és Szabadítónk 41
Jézus Krisztus a mi Közbenjárónk 42
Jézus Krisztus a szentek Szentje 43
Jézus Krisztus király 45
Jézus Krisztus a mi mesterünk és tanítónk 47
Jézus Krisztus a mi törvényhozónk 48
Jézus Krisztus az Egyház feje 49
Jézus Krisztus az angyalok fejedelme 51
Jézus Krisztus a keresztény vallás szerzője 53
Jézus Krisztus pap mindörökre Melkizedek rendje szerint 55
Az ember részvétele Jézus Krisztus papságában 57
Jézus Krisztus az áldozat 59
Jézus Krisztus a mi Emmánuelünk: «Isten van velünk». 61

Jézus Krisztus a mi Atyánk 62
Jézus Krisztus a mi testvérünk 63
Jézus Krisztus a mi jegyesünk 64
Jézus Krisztus a mi barátunk 65
Jézus Krisztus a mi orvosunk 66
Jézus a jó pásztor 67
Jézus a mi ügyvédünk 68
Jézus Krisztus az elevenek és holtak bírája 69
Jézus Krisztus a lelki szegletkő 71
Jézus Krisztus a szőlőtő 73
Jézus Krisztus a kezdet és vég 74
Jézus Krisztus az Isten Báránya 76
Jézus Krisztus Mózes Törvényének célja 77
Jézus Krisztus hitünk szerzője és bevégzője 78
Csodálatos Jézus 80
Jézus Krisztus mindenekfölött szeretetreméltó 82

III. JÉZUS A MI PÉLDAKÉPÜNK

Jézus Krisztus a mi példaképünk 87
Jézus Krisztus az alázatosság mintaképe 88
Az alázatosság első fokai 90
Az alázatosság magasabb fokai 92
Jézus Krisztus a türelem és a jóság példaképe 95
A türelem fokai 97
A türelem indítékai 99
Jézus Krisztus a szegények példaképe 101
Jézus Krisztus az engedelmesség példaképe 103
A tökéletes engedelmesség jellegzetes vonásai 104
Jézus Krisztus a tisztaság példaképe 107
A tisztaság megőrzésének eszközei 108
Jézus Krisztus az önmegtagadás példaképe 111
Jézus lelki szenvedésének okai 113
Az önmegtagadás gyakorlása 115
Jézus Krisztus a türelem mintaképe 119
Jézus Krisztus az imádság példaképe 121
A jó imádság feltételei 123
Jézus Krisztus a szeretet mintaképe 125
Az Isten iránt való szeretet mértéke 127
Az Isten iránt való szeretet gyakorlása 128
Az önmagunk és felebarátunk iránt való szeretet 130

IV. AZ EMBER NYOMORÚSÁGA

Az ember önmagától csak semmi 135
Az ember bűnös, saját erejéből képtelen a jóra 136
Az ember természeténél fogva hajlik a rosszra 137
Testi-lelki tökéletlenségeink és hibáink 139
Az ember nem ismeri se halálának idejét, se lelkének jelen állapotát, se örök sorsát 140

V. AZ EMBER MÉLTÓSÁGA

Az ember Isten képére van teremtve 145
Az ember rendeltetése örökre bírni Istent 146
A világot Isten az emberért teremtette 148
Az Isten Fia azért lett emberré és azért ontotota vérét, hogy visszavegye azt, ami elveszett 150
Jézus orvosságunk a nyomorúságok ellen 151

VI. A SZENTLÉLEK HÉT AJÁNDÉKA

A Szentlélek ajándékai általában 155
Az értelem ajándéka 158
A bölcsesség adománya 159
A tudomány ajándéka 160
A tanács ajándéka 161
Az erősség ajándéka 163
A jámborság adománya 164
Az Istenfélele madománya 165

VII. A NYOLC BOLDOGSÁG

A nyolc boldogság általában 169
Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa 171
Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet 173
Boldogok, akik sírnak, mert megvigasztaltatnak 175
Boldogok, akik éhezik és szomjúhozzák az igazságot, mert ők kielégíttetnek 177
Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek 178
Boldogok a tisztaszívűek, ők meglátják Istent 179
Boldogok a békességesek, mert ők Isten fiai 181
Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa 183

JEGYZETEK: